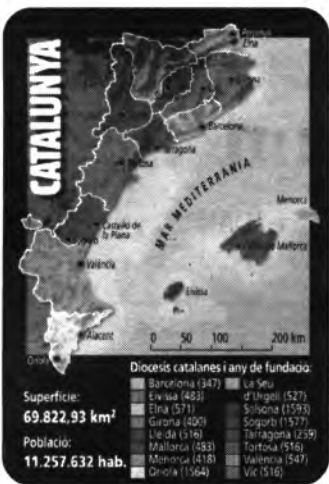

"Els grans esperits sempre han trobat oposició violenta de part de les mediocritats, les quals no poden copsar quan algú no se sotmet irreflexivament als prejudicis hereditaris ans fa un ús honest i valent de la seva intel·ligència".
 "Els grans esperits han trobat sovint l'oposició violenta de les ments dèbils".
 "Qualsevol que mai no ha comès una errada, no ha provat mai res de nou".
 "Qui segueix alegrement la música en formació tot desfilant-hi ja s'ha guanyat el meu menyspreu. Ha rebut un cervell gran per error i amb l'espinna dorsal en tindria ben bé prou".

(Albert Einstein, 1879-1955, el major científic del s.XX, jueu alemany nacionalitzat nord-americà, Premi Nobel de Física del 1921)

L'ESTEL

<http://teleline.terra.es/personal/focifum>
 E MAIL focifum@teleline.es

A.P.P.E.C
 ASSOCIACIÓ
 DE PUBLICACIONS
 PERIÒDIQUES
 EN CATALÀ

ANY XIX. NÚMERO 437

15 DE JUNY DEL 2000

PREU: 250 PTS - 1,50 euros

SANT ANTONI DE PORTMANY

Fa 28 anys que els germans Ramon regenten el Restaurant can Germà a sant Antoni de Portmany. Despatxen menús a 900 ptes. Són del Barça. Tel. 971 340 270

Fa 35 anys que en Tomàs Hormigo i sa mare Antònia Varó regenten la Cafeteria Es Repairu (Es Cobre: li posaren aquest nom, perquè era l'únic lloc de la contrada on posar-se a cobro quan varen obrir), al Caló des Moro a sant Antoni de Portmany. Un lloc on se menja per un milenar de pessetes. Tel. 971 340 880

Fa 17 anys que na Margalida de ca na Beneta regenta l'Hostal La Palmera a sant Antoni de Portmany. Són 36 llits. Amb desdejuni 3000 ptes. per nit. El seu home, en Pep de can Pujol, i en Pepe, es fill d'en Pep tenen un llaüt i són pescadors. També tenen un tros de vinya a Corona, la darrera anyada de la qual ha estat boníssima. Tel. 971 341 710

Fa 8 anys que en Lluís Miquel Marty va obrir el Gimnàs Master Gym a sant Antoni de Portmany. Tel. 971 345 044

Fa 2 mesos que en Ramon Lovell i sa filla Natàlia regenten el Bar Rays Kitchen a sant Antoni de Portmany. Despatxen el menjar anglès i l'internacional. En John Basley, el seu client, ens prega que si algú coneix a la seva germana Cristina, que fa de cambrera a Magalluf, de 55 anys amb dos fills, en John i en James que fan de mecànics, li telefonin al Bar d'en Rays, que fa 5 anys que no en sap noves. Tel. 657 630 501

Fa 40 anys que en Vicenç Cardona regenta la botiga d'Electrodomèstics Carvi Sant Antoni al carrer Ramon i Cajal, 33. Tel. 971 340 541

Rabasco. "persona non grata"

Amb els vots del govern municipal de Lluçmajor (PP-ASI), al ple ordinari celebrat el mes d'abril, va aprovar la següent moció presentada pel president d'ASI (Asociación Social Independiente) i primer tinent de batle, **Joaquín Rabasco Ferreira** titulada, *Condena de las actitudes xenófobas de la Obra Cultural Balear (OCB)*. Davant el suport del batle de Lluçmajor del PP, Lucas Tomás, a l'esmentada moció. L'oposició indignada (PSM, UM i PSOE va abandonar la sala de sessions.

Condena de las actitudes xenófobas de la Obra cultural Balear

Con extrema preocupació he leído como el portavoz de la OCB (Antonio Mir) afirmaba que la lengua catalana vive un proceso de substitución per el imparable flujo migratorio. Si lamentables son estas declaraciones, mas lamentable es dar apoyo a este tipo de entidades catalanistas des de el Pacto de Progreso i con el dinero de todos los emigrantes. (...) Todo esto recuerda otra situación histórica donde se culpo parte de la población alemana, los judíos, i se les estigmatizó i responsabilizó de todos los males durante el nazismo. (...) Es vergonzoso que desde instituciones como el CIM o el Govern se patrocine una organización como OCB que, detrás de una fachada cultural y de reivindicación lingüística, esconde intereses políticos nacionalistas: (...) Por todo esto se propone al Ayuntamiento en pleno, que condene est actitud xenófoba de la Obra Cultural Balear i se comunique al Ayuntamiento de Palma, a los tres Consells Insulares i al Govern balear, la arprovación de esta moció. (Reproduit de la revista *Lluçmajor de Pint en ample*, maig 2000, pag. 2).

Qui és Joaquin Rabasco Ferreira?

Va nèixer a un poble de la Sierra Bética, Iznájar (Còrdova) l'any 1952. És un policia nacional en excedència i porta més de 20 anys a s'Arenal de Mallorca. És president del partit ASI (Asociación Social Independiente) que actualment amb dos regidors i amb al complicitat del PP (Lucas Tomás) governa l'Ajuntament de Lluçmajor tot i portant al terme Municipal una tasca genocida contra la llengua catalana, els costums, les festes, tradicions i símbols històrics de mallorca com la Sibil·la o el Rei en Jaume. A la pàgina 6 de la publica-

ció oficial del Partit, *Gaceta de Difusión bimensual. El Forastero*, Març 2000, es pot llegir el següent decàleg:

Decálogo contra la intransigencia

- 1.- Practica la resistencia pasiva frente al catalanismo.
- 2.- Habla siempre en castellano, sobre todo cuando se dirijan a ti en catalán.
- 3.- Rechaza la propaganda que no esté en castellano o bilingüe.
- 4.- No compres en aquellos comercios que solo se anuncien en catalán.
- 5.- No escuches la radio, veas televisión o leas periódicos que solo utilicen el catalán.
- 6.- No votes partidos que te impongan el catalán.

10. - No permitas que catalanizen tu nombre.

Altres declaracions de Rabasco extretes de l'esmentada publicació, *El Forastero*, són: **El Ayuntamiento de Palma no puede tener 29 concejales todos mallorquines i catalanes. Necesita un portavoz que defienda a los castellano parlantes i a los ciudadanos no nacidos en Mallorca, ya que Palma acoge cada año a miles de personas procedentes e numerosos países y a los que no se puede imponer una lengua única.**

Davant aquest atac frontal al poble mallorquí (al poble balear i pitiús en general) cal reaccionar i

- 7.- Intenta que tus hijos hablen fuera del ámbito escolar únicamente en castellano.
- 8.- Muéstrate orgulloso se ser castellano-parlante, de hablar en la lengua común española: no te avergüences de ser "forastero".
- 9.- Si eres creyente, no vayas a servicios religiosos que se realicen en catalán.

res millor que portar als plens de tots els ajuntaments, a les juntes de les institucions, organismes sindicals, entitats culturals, religioses i esportives, als claustres i departaments de la UIB i de tots els centres escolars de les balears una moció per declarar **Persona non grata** al president d'ASI, Joaquin Rabasco Ferreira Ω

**Especial dedicat a
 EIVISSA I MARRATXÍ
 Si vos ha agradat,
 telefonau al
 971 26 50 05
 i el vos enviarem cada
 quinze dies**

SANT ANTONI DE PORTMANY

Fa 1 any que na Raquel Marí i n'Ester Serra regenten el Centre de fisioteràpia i rehabilitació Soma a sant Antoni. Tel. 971 348 404

Fa 5 anys que en Marià Prats i n'Antoni Cardona regenten la Cafeteria sa Penya al carrer Ample de sant Antoni. Tel. 971 344 867

Fa 40 anys que en Marià Ferrer va obrir la Ferreria Mariano a sant Antoni de Portmany. En aquell temps ferrava bèsties i arreglava carros i arades. Ara, amb molt personal, instal·la portes, finestres, arrambadors i tot allò que tenen les cases. Tel. 971 340 605

N'Antoni Marí és l'amo jove de l'Hospital Marí a sant Antoni de Portmany. 79 llits a 3000 ptes la nit. Son pare, n'Antoni Marí ho va obrir fa 35 anys. Tel. 971 341 974

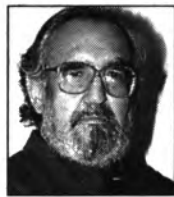
Fa 5 anys que en Francesc Parra i la seva dona Margalida Marí feren una Comunitat de Bens per fundar l'Empresa Eivissa Hidrofont a sant Antoni de Portmany: electrodomèstics i fontaneria. Tel. 971 348 179

Fa 4 anys que n'Adrià Vandiemmen d'Holanda regenta la Floristeria Tuti Fruti a sant Antoni, té l'hivernacle al camí vell de Benimuxa. Es casat amb na Catalina Ribes i te dos fills de 8 i 11 anys. Tel. 971 341 270

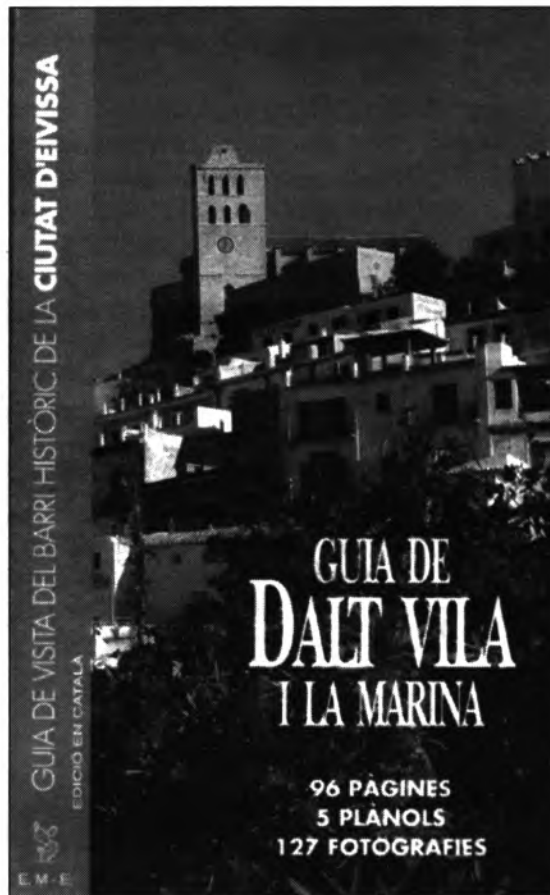
Fa 35 anys que n'Antoni Verdugo regenta la Perruqueria Paco a sant Antoni. Tel. 648 598 850

Foc i Fum

MATEU MARIÓ DE SANT JOAN

militar pels carrers de Barcelona: que s'hi l'exercit espanyol d'avui no és el mateix que quan en Franco, que si ara se dedica a tasques

GUIA DE VISITA DEL BARRI HISTÒRIC DE LA CIUTAT D'EIVISSA

GUIA DE DALT VILA I LA MARINA

96 PÀGINES
5 PLÀNOLS
127 FOTOGRAFIES

DALT VILA
La història, els monuments i les panoràmiques d'una de les ciutats més antigues del món. Un itinerari de visita per a l'òptim aprofitament del temps. Amb 127 fotos. Un bell record de la seua visita a Dalt Vila.

LA MARINA
El que cal conèixer del barri mariner de la ciutat d'Eivissa.

ISBN 84-87883-37-0

Editorial Mediterrània - Eivissa

9788487883370

* Hem passat una setmana per terres d'Eivissa. Sant Antoni de Portmany, sant Agustí des Vedrà, Sant Josep de sa Talaia, la Vila d'Eivissa. Per tot ens han tractat molt bé. Per tot hi hem vist bon rollu. Tanmateix se queixen els nostres subscriptors que l'Estel els arriba tard, alguna vegada els n'arriben tres el mateix dia. Afortunadament l'Estel és una revista d'opinió i això, al contrari de les notícies no caduca. Tanmateix per a les cartes i les notificacions, és molt dolent que no arribin en dos o tres dies. El

cap de correus d'Eivissa hi hauria de posar remei.

* Molt s'ha parlat aquests darrers dies de la desfilada

humanitàries arreu d'Europa, que si ara són més democràtiques que abans... Els cas és que aquest exercit és el dels castellans amb qui guerrejà a

Els membres del Govern Balear feren costat a la Diada per la Llengua a ses Voltes de la Ciutat de Mallorca d'enguany.

TALLERS

LLuc Radó Borst

Reparació Mecànica
Xapa i Pintura

So n'Adolça, 8 Tel. 971 473 002 Ciutat de Mallorca

Llibres de tots els Països Catalans.

Llibres infantils i joguets.

Llibres de text.

Discos i cassettes.

Vídeos en català.

Servei de llibres estrangers.

Carrer d'en Rubí, 5
Tel./Fax: 971 713 821
07002 Ciutat de Mallorca

Fa 3 anys ja hi havia aquesta pintada a Sant Antoni de Portmany, enguany m'agrada retratar-la.

La Vila d'Eivissa: sens dubte una de les ciutats més atractives de la Mediterrània. Dalt Vila, sa Marina, s'Alameda, es Pratet... Cada matí a les 10 surt un vaixell del Port de Ciutat i en 4 hores hi sou. Anau-hi en cotxe. Si voleu arribar a Formentera hi ha vaixells cada parell d'hores.

mort el Rei en Jaume, i el Rei en Pere, i el Rei Alfons i tots els reis de la nostra nissaga. És el mateix exèrcit que entrà per Almansa i ocupà València l'any 1707, que ocupà Barcelona l'any 1714 i que

ocupà les nostres illes l'any 1715. És el mateix exèrcit que ocupà Barcelona i València l'any 1939 i que te ocupats els Països Catalans, amb la finalitat clara d'espoliar-los fins el dia d'avui.

Des de defora, la catedral d'Eivissa és imponent. Si hi entrau la trobau ben petita, més petita que la majoria d'Esglésies mallorquines. I encara te els noms dels "Caidos por Dios i por la Pàtria". I al peu del Crist ajagut, una fossa amb una inscripció als "Mártires asesinados al Castillo por los Republicanos". I el bisbe no fa res per amagar aquestes coses. Amb un domàs al damunt estaria molt millor i no faria mal a la vista.

Confirmat: Mortadelo és antimilitarista

BARCELONA.- Després d'haver vist durant anys com Mortadelo canviava pistoles per albergínies, metralladores per gats i porres per barres de pa, aquest carismàtic personatge ha visitat aquesta "pacífica" ciutat, on a aquest pas fins i tot l'infanta Cristina es pronunciarà contra les desfilades (militars, és clar). Com no podia ser menys, Mor-ta-delo en assabentar-se de la desfilada militar del 27, s'uní a l'Assemblea Antimilitarista de Catalunya i compartí amb aquesta la seva llarga experiència en el tema del "cam-

biazo". Així, el passat dis-sabte dia 13 de maig al matí, el que misteriosament desaparegué a les rodalies de la Caserna del Bruc foren unes plaques amb noms de carrers que recordaven "personajillos" i institucions d'ignominiós record; a saber: Av. de l'Exèrcit, c. del Gran Capità, c. del Tinent Coronel Fernando Primo de Rivera, etc.; essent substituïdes per les més saludables Av. de la Pau, c. del Gran Desertor, c. de Dones de Negre, c. de la Insubmissió i c. de la Desobediència.

En aquesta ocasió, els

protagonistes no hagueren d'acabar la historieta fugint corrent camí de Sebastopol, sinó que ho celebraren amb un suculent vermutet. Les plaques extretes han estat requisades per l'Assemblea i s'està a l'espera de la seva pròxima devolució a l'Ajuntament amb objecte de donar-los un millor ús en el futur: per exemple, en exposició al Museu dels Horrors. Ω

Assemblea Antimilitarista de Catalunya + Assemblea d'Insubmisses i Insubmisos de Barcelona 15/5/00

El cotxe va volar i va aterrar a dins la Riera on quedà destrossat

* Tems enrera, a Sevilla anaven a la Fira d'Abril amb el cavall i el carro. A vegades de gats que anaven perdien el carro i llavors cantaven amb en Manolo Escobar: *El carro, me lo robaron, anoche quando dormia. Donde estará mi carro?* Anaven a la fira amb carro, i per borratxos que anassin, com que el cavall no hi anava i a més tenia més coneixement que els amos, el tornava sans i estalvis a ca seva. Avui tot ha canviat, encara duen cavalls a fi de recordar aquella fira tan sevillana a base de fins i pescadito i carros, però com que tornen a ca seva en cotxe... se donen cada hòstia... Com n'Araceli C.M., una dona de 24 anys que havia passat la nit a la Feria de Abril de Ciutat de Mallorca que se feia al costat del cementiri de son Tritlo i sobre les cinc de la matinalada, vestida de faralae va agafar els seu Fort Fiesta PM-BM per tornar a ca seva. Entre la rotonda de can Valero i la del Secar de la Real, va sortir d'un revolt i va caure dins sa Riera que te uns deu metres

de fondària, però que, com que no plou mai estava tan seca com la resta de Mallorca. De totes maneres, el cotxe quedà esclafat amb l'impacte i n'Araceli malferida, encara que pogué sortir del cotxe per ella mateixa. Més tard els sanitaris arribaren i la dugueren a l'Hospital on se recupera de les seves ferides. Les autoritats mallorquines, al contrari de l'any passat, que algun regidor de Ciutat tengué una topada amb el cotxe en sortir de la Feria o una autoritat de la Ciutat d'Inca que fou apallissada per voler aturar la festa abans de sortir el sol, enguany han sortit ben parades i amb ganes de subvencionar de manera generosa les fires d'abril de Sevilla arreu de Mallorca, encara que se facin ben avançat el mes de maig.

A sant Antoni de Portmany, també organitzen la festa del Rocio, la Feria de Abril a mitjan més de juny. Se veu que això de les fires forasteres és una cosa que s'estén per tot arreu. Ω

Tenc la pipa plena

Sí, amiguets i amiguetes de l'ESTEL de Mallorca, la meva pipa està plena que ja vessa de plena que es troba. Tranquils! No voldria pensasiu que vos hi dic perquè me molesta que sigueu uns republicans de lo més vermellot que hi pugui haver sota la capa de Déu o del seu contrari en Barrufet. Voleu pensar i creure que la República simplement perquè sí i perquè, el cap de l'Estat s'elegeix cada ics temps, ja és la glòria de la Democràcia i la Llibertat? Doncs, pensau-ho. Jo pensaré el que em doni la gana, i pens que hi ha coses més importants en aquesta idíl·lica "República Catalana", o aquest rei espanyol i per afegitó Borbó, tan polissonot, perquè un rebesavi seu fou aquell Felip V (gavatxo de naixement i nissaga) d'infausta memòria, que ocupà i esquarterà la nostra pàtria.

Vos ben assegur que d'ençà que tenim "Govern de progrés", amb això del parc Naturals i de la tractorada; qui la pot dir més grossa, la diu. Per les dues bandes, hi ha cada "superdotat" que té por de la repartidora o que li robin l'olivaret, o que, perquè el president de la Federació Agrícola es diu Fernando Dameto i Fortuny, ja desbarra sobre el feudalisme, els botifarres i els cacics reaccionaris. Uns i altres arreglaran bé el país tant el seu com el nostre.

Ara que parlem del país nostre i seu. En Pep des Mostatxet que duu les regnes del Govern espanyol, i el seu ministre de l'Interior "el Gran Orella", els ha sortit un gran aliat per atacar i malparlar contra qualsevol nacionalisme que no sia el seu. Aquest aliat és ni més ni menys que ETA. Quan ETA mata un polític, sia del PP o del PSOE, o posa una bomba que acaba amb la vida de més d'un que no té res a veure amb la moguda, ja tenen arguments per atacar n'Arzalluz, en Pujol i d'altres.

La dimissió de l'honorable Joan Mayol com a conseller d'Agricultura en el primer govern del Molt Honorable Francesc Antic i Oliver, ha estat un pretext per embullar la troca. D'una banda, el fins ara ministre Balear de la cosa camperola, ha culpats les forces de la "reacció dreтана" de la seva dimissió en la carta adreçada al president Antic, i per altra banda -des de les planes del Mundo-l'amo Antoni Puput de Cresta Molla (el gran botifarra mallorquí en opinió d'algun col·lega) ha donat credibilitat a la teoria del "complot feudal reaccionari" anti Mayol, dient que la dimissió del conseller Joan Mayol, era deguda a una justificada reacció cívica.

Si jo vos ho dic, amiguets i amiguetes de l'ESTEL, que tenc la pipa plena, i que aviat, entre tots l'haurem morta i ella tota soleta se morirà. Ω

El Cavaller Estades de Montcaire

Nacionalisme espanyol, Fira d'Abril, la COPE, el PP i olé

PERE FELIP I BUADES

Que el nacionalisme espanyolista és altament agressiu i depredador, està reflectit en els llibres d'història. I que aquest nacionalisme espanyol està en plena ofensiva, aquí, a les Illes Balears, ho mostren les alarmants notícies del pensament i de les accions que venen realitzant els seus més significats polítics del PP, així com els seus òrgans de propaganda (COPE, ABC i altres per l'estil.

Entre les files dels colonitzadors espanyols, cal afegir-hi els imbècils o beneïts útils, illencs catalanoparlants, que, víctimes del complex d'Estocolm, se solidaritzen amb els seus botxins, amb el llop disfressat d'ovella amb que se presenten els nacionalistes espanyols. Moltes vegades, dient que "todos somos españoles", i, és clar, el que passa és que n'hi ha uns que ho són més que els altres... Altres vegades dient allò de "però tu eres de izquierdas i español, por supuesto". Altres vegades esgrimeixen la bandera de la solidaritat amb els altres. Amb els altres, però no amb nosaltres, amb tots menys amb les tribus de l'Estat espanyol que tenen una llengua i uns costums (catalans, bascos i gallecs) amb una història i uns drets anteriors a la seva febre nacionalista espanyola.

Per suposat, exigeixen que siguem nosaltres els solidaris amb causes com la nostra, la del poble saharauí contra el poder marroquí, per posar un exemple.

Però que no pensem ni per un moment que els espanyols

siguin solidaris amb nosaltres, tan sols no ens permeten que siguem solidaris amb nosaltres mateixos, amb els nostres parents i amics. No ens permeten que siguem solidaris amb la nostra cultura i amb la nostra llengua.

I si no, que m'expliquin el significat polític i mediàtic de les fires d'Abril que s'estenen com taca d'oli per tota la geografia de la nació catalana, (a Mallorca a Ciutat, A inca i a Porto Cristo), que conta amb totes les ajudes i benediccions polítiques, institucionals, econòmiques, i mediàtiques, per tal d'imposar en terra conquistada (les Illes i la resta dels Països Catalans), amb la pretensió d'anar suplantant les festes i la cultura, i eliminar qualsevol brot de resistència cultural i festiva que puguem oposar els indígenes. Aquells qui, contra vent i marea, seguim lluitant per tal de mantenir viva la nostra llengua, cultura i tradicions, ja sia cantant, ballant, fent castells i altres festes mallorquines.

Per cert. Que passa amb la festa mallorquina que s'ha vengut realitzant al Passeig Marítim de Ciutat els darrers anys? També la faran enguany? Té aquesta festa les mateixes ajudes econòmiques que la Fira d'Abril? Idò no! Rotundament no! Quan les associacions culturals o els particulars pretenen organitzar qualsevol festa de caràcter mallorquí, aquí a Mallorca, no troben més que problemes, incomprendiments, travetes i fins i tot prohibicions. I si no ho creis, demanau-ho, demanau-ho a les entitats que pretenen

oferir una Festa a la nostra manera, amb les nostres cançons, amb la nostra música, en la nostra llengua.

Que ens expliquin el perquè de la Fira d'Abril te el suport i assistència de ministres, secretaris generals, presidents autonòmics, alcaldes de ciutats importants, empresaris, cossos policials, empreses mediàtiques, etc., etc.. Mentre les festes mallorquines no tenen ni pressupost. Quan els polítics d'aquí se diguen ajudar a les festes d'aquí, ho fan de manera feble i amb aprehensió o por. Por a qui?

Potser la por, aquesta por que tenim estigui justificada. I dic que potser estigui justificada quan un s'assabenta de l'oprobri i la indignitat que hagueren de suportar els ciutadans mallorquins que de manera valenta optaren per vestir-se a l'ample, de la mateixa manera que els ciutadans espanyols optaren per vestir-se de faralae i capell cordovès. El cas és que els uns i els altres coincidiren a l'entrada del recinte de la Fira d'Abril d'Inca el dia de la inauguració. La diferència fou que allà també hi eren les forces militars colonitzadores. Allà hi era la Guàrdia Civil que demanà el carnet d'identitat als qui anaven vestits a la mallorquina, mentre als qui anaven vestits d'espanyol o d'andalús, passaren lliurament.

Quina vergonya! Quina vergonya senyora Cirer. Quina vergonya senyores i senyors representants de les institucions de les Illes. Quina vergonya senyores i senyors representants dels partits nacionalistes de les Illes (pels seus silenci i complicitat!

Afortunadament, aquest fet no sols produeix vergonya i indignació. També produeix satisfacció al constatar que hi ha persones que encara no han perdut la seva dignitat. Que lluiten contra vent i marea i que no es rendeixen ni es rendiran i als qui jo i moltíssimes altres persones donam les gràcies per mantenir viva la flama de l'esperança. L'esperança de recuperar algun dia, a aquest poble, avui adormit i covard. Però que un dia fou valent i arrogant i que sens dubte ho tornarà a ser. Gràcies al col·lectiu que forma el Lobby per la Independència de Mallorca. Ω

L'ESTEL

EL DIARI DELS MALLORQUINS

SUBSCRIVIU-VOS-HI !! ANUNCIAU-VOS-HI !!

TEL.: 971 26 50 05

 Artex TRADING, S.A.
IMPORT - EXPORT

MAJORISTES PER A BOTIGUES DE REGALS I SOUVENIRS

C/ Conradors, 50 - Polígon de Marratxi
Tel. 971 60 42 34 - Fax 971 60 41 92
01141 MARRATXI - Mallorca (Spain)

**SOUVENIRS - GIFTS
TOYS - T-SHIRTS
SUNGLASSES**

Assemblea, Germania i Brams

BERNAT JOAN I MARÍ. PRES. D'ESQUERRA

REPUBLICANA-ILLES BALEARIS I PITIÜSES

El dia 6 de maig es va celebrar, a la ciutat de València, un esdeveniment que podem considerar històric: l'Assemblea de Regidors dels Països Catalans en dues àrees concretes, el Medi Ambient (i ordenació del territori), i Cultura. S'hi trobaren regidors, batles i d'altres càrrecs públics d'arreu dels Països Catalans, convocats per Acció Cultural del País Valencià. N'hi havia de la Catalunya del Nord (Estat Francès), de Catalunya, de l'Aragó, de les illes Balears i Pitiüses i del País Valencià. Isidor Torres, batle de Formentera, va tenir l'honor de llegir el manifest sorgit d'aquesta assemblea.

A la tarda es va fer una manifestació, a València ciutat, "per la cultura i el territori". La concurrència va ser extraordinària (diuen els organitzadors que probablement és la mani-

festació més gran que s'ha fet a València).

Finalment, al vespre, a la Plaça de Bous de València, es va realitzar l'espectacle "Germania 2007", amb textos de Miquel Martí i Pol i la concurrència de veus extraordinàries, individuals i corals diverses, encapçalades per Lluís Llach. L'espectacle, que els que no tenguérem la sort de ser a València vàrem poder veure en directe pel Canal 33 de Televisió de Catalunya, va ser realment d'una elevadíssima qualitat, com correspon a la matèria literària que hi pot aportar Miquel Martí i Pol, juntament amb la matèria musical afegida per una pila de primeres figures. L'any 2007 farà tres segles de la batalla d'Almansa, fita de l'inici de l'ocupació del Regne de València per les tropes estrangeres de Felip V, primer rei de

la casa de Borbó que ocupà el tro d'Espanya. El 2007, doncs, constitueix un repte per als valencians i per al conjunt dels catalans: tres segles de manca de llibertat nacional són massa segles; ens hauríem de posar aquesta data com a límit per aconseguir la plena sobirania per als Països Catalans. Simbòlicament, entenc que hauria de ser un repte important per a tots nosaltres.

Realment, tots els actes organitzats per Acció Cultural del País Valencià varen ser un repte i un èxit: sis-cents càrrecs públics d'arreu de la Nació Catalana dissenyant allò que ha de ser el futur del nostre país; seixanta mil persones manifestant-se per la cultura i el territori a la ciutat de València; un espectacle artístic de primer ordre, amb quinze mil espectadors en directe i centenars de milers a través de la televisió...

Tot aquest desplegament de mitjans, d'energies i d'il·lusions degué posar nerviosos en Zaplana i companyia. No tardaren, doncs, en posar en marxa la seua maquinària difamadora. En una declaració de les

Corts Valencianes, aprovades només amb els vots favorables del Partit Popular, arremeteren contra Acció Cultural, contra Climent i contra l'Assemblea de Regidors dels Països Catalans. Tothom va rebre. I varen rebre d'una manera tan absolutament desafortada que l'atac s'autodesqualificava. Zaplana i els seus establien algun tipus de connivència entre Acció Cultural del País Valencià i ETA, i, a més, afirmaven que l'assemblea de regidors noaju-

dava "a la convivència". Com que tot anà molt bé, la dreta espanyolista es posà tan nerviosa que no va poder contenir la seua fúria i, en les acusacions subsegüents, es passà completament de rosca.

Per una vegada, el magnífic grup de rock "Brams" ("impresentables i bergadans") no varen aportar-hi els brams més importants de tots. En Zaplana bramà més -i pitjor- que en Titot. Ω

Ni E.T.A. Ni E.S.P.A.Ñ.A.

El racista catalanòfob i demagog Sr. Rodríguez Ibarra (molta barra), president jacobí de la Junta d'Extremadura (d'on sortiren els grans genocides que exterminaren barbaritats d'indis a les Amèriques), està patrocinant entre els treballadors de la Junta d'Andalusia una arrellegada de firmes per la llibertat del narcotraficant i terrorista d'E.S.P.A.Ñ.A., General Galindo, condemnat fins i tot per la mateixa Justícia espanyola. Sabut és que aquest radical violent va afirmar que amb sols una dotzena de companys seus del grup terrorista eren capaços de "reconquerir Amèrica" per a E.S.P.A.Ñ.A.

Sabut és també que els portuguesos d'Olivença (el "Gibraltar portuguès", ocupat per l'Exèrcit terrorista espanyol per ordre del ministre Godoy, gigolò de la reina espanyola) i els leonesos de qualques poblacions extremenyas manquen totalment de drets humans lingüístics sota la bota integrista d'aquest energumen "baró" del P.s.o.E., el qual, a més de ser d'una família de cacics de tota la vida, té l'enorme cinisme de presentar-se com a "d'esquerres".

També és sabut que la producció i exportació (sovint il·legal) d'armament espanyol a infames dictadures genocides (com Turquia) no ha parat d'augmentar geomètricament durant els darrers 10 anys, amb gran mortaldat de civils i nins innocents (tema silenciats pels mitjans desinformatius i manipuladors oficials). Exigim que, per tant, el grup E.S.P.A.Ñ.A. sia igualment considerat com a terrorista, amb l'agreujant de genocida i de censura informativa antidemocràtica sobre els llepaculs mitjans d'informació espanyols, venuts als diners i al poder criminal més abjecte. Ω

Jaume Tallaferro

SANT ANTONI DE PORTMANY

Fa un mes que en Jordi López regenta la Granja es Clot a sant Antoni de Portmany: Patisserie i cafè. Tel. 971 344 754

Fa 2 mesos que na Gabriela Zuppa ha obert l'Estètica Haus of Beauty al carrer Ample de sant Antoni: ungles llargues, cabells llarguissims... Demanau hora al 971 340 682

Fa 5 anys que na Rita Knijn d'Holanda regenta la Rita's Kantina davant el club Nàutic de sant Antoni de Portmany: desjuniats internacionals, tapes vegetarianes que serveixen per dinar... Al hivern fa més caixa que a l'estiu amb la seva clientela local. Va 20 anys que viu a Eivissa. A la foto amb ses ajudants. Tel. 971 343 387

Fa 16 anys que en Vicenç Portes regenta al Super Manyanet a sant Antoni de Portmany. Tel. 97 341 655

Fa 18 anys que en José Joan Ribes regenta la Cafeteria Vermell a sant Antoni. Se menja per un milenar de pessetes. Tel. 971 343 578

N'Úrsula Prats i el seu Germà Manel són els amos joves de la Sabateria Peu Xic a sant Antoni. Tel. 971 340 646

MARMOLERIA

PEDRA I ART
DE
BALEARIS SL

C/ Ollers, s/n - Nau 2 - Tel i Fax 971 60 41 46
Poliaon Industrial de Marratxí - 07141 MARRATXÍ - Mallorca

TERME DE MARRATXÍ

Fa 12 anys que na Maria Pol regenta la Perruqueria Unisex Maria, al Pla de na Tesa. A la fotografia amb la seva ajudant Toñi Moreno. Tel. 971 795 708

Fa 22 anys que en Joan Xamena regenta el Taller de Mecànica i planxa Xamena a Pòrtol Tel. 971 602 820

El dia de Nadal d'enguany, n'Antoni Ferragut d'Artà complirà els 100 anys. Fa 56 anys que viu al Pla de na Tesa, on el trobarem passejant pel carrer ajuda de dos gaiatos. Quan era jove feu de picapedrer. Ens contà que mai ha fumat i només bevia copes quan anava a noces.

Fa 10 anys que en Tomeu Serra, amb les seves filles Cata i Beni regenta el Restaurant Cas Tord a Pòrtol. Despatxa menús a 750 ptes. Tel. 971 602 149

Fa 13 anys que en Jesús Sotos de València va obrir el taller de planxa i pintura Arany a cas Capità. A la foto amb el seu fill Jesús. Tel. 971 600 483

Fa 5 anys que es germans Ballesters des Camp Rodó regenten el Restaurant sa Cabaneta al carrer de Jaume I del poble. Cuina en el peix i el marisc. Se menja a la carta per una mitjana de 3500 ptes. Tel. 971 797 360

En Jaume Sastre i n'Antoni Arrom són els gendres de l'amo del Magatzem d'alumini Galarzo a cas Capità. Els tallers de tot Mallorca els fan les seves comandes de material. Tel. 971 601 744

Fa 2 anys que en Juanjo Joan va obrir l'empresa Cinar Palma al Polígon de Marratxí. Ven màquines per exprimir taronges. Tel. 971 605 501

CARTES AL DIRECTOR

Unpunt de vista interessant, de part d'un batle que fa vint anys que viu en un parc natural

Senyor Director de l'ESTEL

Fa uns dies que vaig sèr a Mallorca i vaig quedar sorprès dels recels i les respostes agressives d'alguns sectors davant l'anunci per part del Govern balear de crear dos Parcs naturals, el de la Serra de Tramuntana i el de Llevant. Jo visc de fa anys en un poble, Viladrau, inclòs en el Parc Natural del Montseny i puc garantir que la creació del Parc no ha fet res més que portar un bon nivell de vida als habitants que ja hi vivíem o que s'hi han establert posteriorment.

A més, he llegit en el setmanari "El Temps" les barrabassades que s'han arribat a dir sobre les limitacions que els gestors del Parc imposaran als habitants. Que si no hi deixaran encendre els llums de nit, que si no s'hi podrà fer enrenou, que es limitarà segons quin tipus de construccions... tot és pura demagògia!! Xerrar per xerrar. Un discurs fals i alarmista proclamat per gent que té interessos poc clars en la no creació d'espais protegits.

Com a habitant i com alcalde de Viladrau puc afirmar que no només les activitats tradicionals de la zona (pagesia, ramaderia, aprofitament forestal...) s'han preservat i potenciat amb ajudes especials i reorientacions, sinó que se n'han creat de noves, sobretot del sector de serveis, que no han fet altra cosa que incidir molt positivament en l'economia de la zona. Potser sí que han desaparegut oficis mil·lenaris com el dels carboners, però és que, ara, a la gent ja no li cal viure dels arbres que talla sinó de conservar-los, especialment els centenaris que són espectacle i gaudi dels visitants de cap de setmana o bé dels que passen llargues temporades en algun indret del Parc.

Més d'un pagès pot proclamar que si encara es dedica als conreus i a la cria de bestiar és gràcies a les ajudes rebudes de les institucions i als guanys que li proporciona l'adequació d'una part de la masia a donar servei al nou turisme rural.

Crec, doncs, que la gent sensata de les illes ha d'escoltar i reflexionar sobre els pros i contres que els pot dur la creació dels parcs projectats i, després, decidir consegüentment. Però, els cal no sobrevolorar els discursos interessats dels qui pensen que amb els paisatges i el medi ambient se'n pot fer un ús, bo o dolent, incontrolat. Molt més important és el discurs que emana de l'experiència. Els Parcs Naturals de Catalunya van ser i són un encert, una aposta de futur per al conjunt de la ciutadania i, el que és més important, un gest de suport a tots els que viuen en aquestes terres i volen millorar el seu nivell de vida. Deixem-nos estar de falsos fantasmes i no escoltem discursos a favor de l'especulació i de vendre gat per llebre.

Resumint: la creació de Parcs Naturals aquí i a la resta del món, és una acció positiva per al conjunt de la població i, sobretot, una de les poques sortides per mantenir l'equilibri territorial i la qualitat de vida dels habitants de dintre i de fora del Parc. Ω

Atentament,

Eudald Formatjé
Alcalde de Viladrau (Osona)

El terme municipal de Viladrau es troba des de fa vint anys inclòs en el Parc Natural del Montseny

Actituds hostils

JOSEP-RAMON@WANADOO.ES

Benvolguts amics,

En el darrer número de la nostra revista, va parlar dels drets lingüístics i com reaccionar davant d'algunes actituds hostils. És per aquest motiu que us envio aquest correu electrònic, ja que no sabem com reaccionar, ni quins drets i deures tenim quan es tracta de la situació que tot seguit us explicaré.

El fet és que la meua dona treballa en un bar d'aquests que hi ha dintre dels complexos de cinemes, i últimament, deu ser per la força que els hi ha donat guanyar per majoria absoluta, els clients que parlen en espanyol li recriminen que no els hi parli en la seva llengua, arribant a maltractar-la verbalment i fins i tot a tirar-li els diners pel taulell. Això, que ja és prou preocupant, es veu agreujat per l'actitud passiva de la direcció, també és curiós que la resta de clients, molts d'ells, catalanoparlants, no diuen ni fan res de res davant d'aquests atacs, com si la nostra societat tingués por d'alçar la seva veu, la veu en aquest cas, de defensa de la nostra llengua.

També m'agradaria que em diguéssiu si nosaltres podem exigir-los que ens parlin en català en cas contrari, i com funciona el tema del llibre de reclamacions, ja que en un local de la vora va passar un cas semblant i el client va sol·licitar el llibre. Ens podem negar a donar-los-hi? I també, que podem fer nosaltres si són ells els qui es neguen a donar-nos-el?

Agraint-vos la vostra atenció i esperant les vostres notícies, m'acomio atentament, Ω

Josep Ramon Torrell i Gibert

El greu problema de l'aigua

Senyor director de l'Estel:

Des de fa més de 20 anys he estat un gran defensor de les aigües pluvials i subterrànies. Sempre he defensat el lema "ni una gota d'aigua s'ha de perdre dins la mar". Ho recordau senyor director quan ho publicava a la vostra revista amb la signatura un pagès que ho veu negre?

Han passat els anys i ni els governants, ni els enginyers, ni els d'obres públiques, ni els d'obres hidràuliques ni ningú han fet cas dels meus suggeriments. Deu ser ver que les coses de palasio van d'espasio.

Diu el refrany que "la gent només pensa amb santa Bàrbara quan trona" i això és ben vera. I jo dic, "antes, antes, va dir en Guinyot" "abriga't abans de ploure" "Val més sa que guarda que sa que cura" i "els confiats van a l'infern"

Ara, amb aquesta persistent sequera, tot són esglais i cruixits de dents, manifestacions, protestes, llamps i trons, mal te toc gota i mil pestes, en contra dels actuals governants, quan els altres, els de sempre, no feren res per arreglar l'assumpte de l'aigua.

Si aquesta gent haguessin dut tota l'aigua que va a dins la mar a sa costa de la serra de Tramuntana, als pantans, avui no estarien buits i veurien l'estiu amb més optimisme. Les aigües que davallen de ses Fonts Ufanes podrien quedar embassades dins el Parc de s'Albufera per donar vida a les 4.400'44 quarterades i posarien l'aigua dins els pous de les marjals mureres i poble-res, fent un mur de contenció a les aigües de la mar.

Si tothom arreplegàs l'aigua de pluja de les teulades i camins dins les cisternes, aljubs i safareixos, tendriem aigua per sa mare i na Bet.

Senyors governants: manco "Pla Mirall", que d'aquest no en menjam ni en bevem. Feis coses de primera necessitat i de profit com aquesta que vos he exposat. Després d'haver arreglat el món i la bolla, com no feis un bou d'or i que déu ens ho deixi veure! Un pagès que ho veu negre. Ω

T E R M E D E M A R R A T X Í

Fa 3 anys que en Josep López regenta el Magatzem de Portes i fusteria Fusta Món al Polígon de Marratxí. Des que nasqué en Josep ha vist fusta. Son pare tenia una serradora a Cañada de la Cruz de Múrcia. Tel. 971 604 850

Fa 10 anys que n'Alfonso de la Torre regenta la Mimbreria Disbalmu al carrer dels Conradores de Marratxí. Ven mobles de vimet per a la hosteleria. Tel. 971 604 177

Fa 2 anys que en Joan Pere, na Joana i n'Antoni regenten el Magatzem Artex Regals al Polígon de Marratxí. Atenen les comandes de les botigues de regals i de records al telèfon 971 604 234

Fa un any que la família Lizani regenta el Restaurant Lizaval al Polígon de Marratxí. Despatxen menús a 800 ptes. Tel. 971 605 246

“Viva la diferencia!”

PER JOSEP SERRA. PRES. D'ESQUERRA
REPUBLICANA-MALLORCA

Per a molta gent això resulta vàlid quan es tracta de la seva pròpia i la d'aquells que identifiquen com a participants d'una mateixa situació vital: els espanyols, per exemple, poden solidaritzar-se especialment amb els iraquians, mentre que els catalans tenim una major sensibilitat cap als kurds; a ells els interessava que guanyassin els serbis o que almenys aquests aplicassin un càstig exemplar als seus enemics, a nosaltres ens fa il·lusió que finalment els kosovars siguin lliures de decidir el seu propi destí com a poble, tal com reconeix l'ONU.

Cal reconèixer que els plantejaments intolerants dels nostres veïnats espanyols i francesos han estat, són i seran un dels majors impediments que haurem de superar en el camí cap a la sobirania nacional.

A Andorra, un Estat amb presència independent a l'ONU, pateixen inevitablement la manca de voluntat d'integració dels ciutadans estrangers espanyols i francesos, reacis a qualsevol tipus d'adaptació al nou medi social andorrà, mentre que els portuguesos presenten uns índexs de solidaritat i de respecte molt més elevats i adopten amb molta més facilitat la llengua i la cultura catalanes pròpies del país.

La realitat és que podem viatjar per Itàlia, Grècia, Txèquia, Croàcia, Holanda, Suècia o Portugal utilitzant l'anglès com a llengua d'intercomunicació amb els nacionals dels diferents països, però, ai!, no espereu que l'experiència sigui exitosa amb els espanyols i els francesos, perquè són monolingües per desconeixement o per manca de voluntat envers els estrangers, mentre que

nosaltres som tan excessivament oberts i tolerants que no només usam l'anglès, l'alemany o l'espanyol amb els turistes estrangers sinó que també ens adaptem a la llengua dels residents forasters.

L'actitud dels espanyols i la nostra finalment resulten negatives per excés: la seva per intransigència i intolerància, la nostra per deslleialtat i traïdoria. La major diferència que probablement hi ha entre el món de la hispanitat o de la francofonia i el de la catalanitat és que ells han elaborat tota una ideologia acompanyada de les corresponents tàctiques i estratègies per imposar la seva llengua allà on trepitgin terra, mentre que nosaltres no disposam de cap estratègia orientada a la preservació dels nostres valors caracteritzadors.

La seva dreta i la seva esquerra polítiques, a les quals hem d'afegir els alternatius que giravolten a l'entorn de l'esquerra sociològica, presenten uns models comuns en els seus valors i actituds sobre la protecció que mereix l'espanyol, volent fer creure que no entenen això com una agressió a la vitalitat de la nostra llengua catalana. En aquest sentit, les actuacions més malintencionades provenen de l'àmbit de l'esquerra política espanyola i dels alternatius, que defensen l'ús en exclusiva del seu espanyol al·legant principis de multiculturalitat i de tolerància, uns principis que duen a la pràctica d'un darwinisme lingüístic favorable a l'espanyol (l'espècie forastera introduïda acaba suplantant l'espècie endèmica). Ω

Josep Serra

EL VEL DE MAIA (27) Cimera

PERE GRI

Les negociacions per implantar la policia i l'exèrcit dels Països Catalans es donaren per acabades, amb el triomf de la tesi mantinguda per n'Habatzeleth i el Dimoni Cucarell. En Banyeta, cansat de que en Fructuós no es decidís per complet per la policia màgica, l'advertí que, si no acceptava de totes totes el que li deia la bruixa, consideraria en suspens el pacte que tenien ells dos. Oblida't d'aquest penjat d'en Serapi, deia el Dimoni, que està fet a l'antiga, gràcies hauria de donar de que el deixem estar a la seva terra, després d'haver expulsat a tota la bòfia cap a Espanya.

Com tu diguis, Satanàs, em volies encolomar la teva idea de la bruixeria aplicada a la política i ho has aconseguit, li responia en Fructuós.

Però una condició et posaré; que en Serapi sigui el que controla la policia, vagi armada o no.

Fet, digué el Dimoni, quan vols que ho enllestim?

Hauràs d'esperar un poc, tornà a respondre el cap d'Estat, perquè d'aquí a un parell de dies tenim la primera cimera catalano-basca, al Palau de Pedralbes, i he de pensar què li diré a n'Aitor, ja que encara que siguem molt amics tenim les nostres diferències.

El dia de la cimera, un divendres 13, les dues primeres dames, na Pompeia Balaguer i n'Itziar Abasolo, es posaren per les fotos cada una amb la seva no corresponent parella. La basca era un poc bèstia, i com anècdota es pot dir que li va pegar qualche trepitjada a n'en Fructuós mentre es retratava amb ell.

Quan es trobaren tots quatre reunits a l'interior del palau, el primer que feren va ser obrir una ampolla de patxaran que havia dut com obsequi el president d'Euskal Herria, confiant a la vegada en que el president dels catalans el convidaria a fer un parell de porros d'aquella xocolata tan meravellosa que deien que tenia. Deixaren escoltar les seves primeres intervencions als representants dels mitjans de comunicació, com a mostra de cordialitat cap a ells i perquè ho poguessin reflectir a les seves cròniques.

Els bascos ens sentim satisfets d'haver assolit l'autodeterminació, deia n'Aitor. Abans, quan vivíem sota la dominació espanyola, la nostra pàtria estava plena de traïdors, gent indigna de ser considerada euskalduna. Ens tenien venuts als espanyols. Ara, gairebé tots els nostres compatriotes són fidels a les nostres arrels; deu ser per l'ajuda que també nosaltres hem rebut dels déus.

O gràcies a l'haixix màgic, intervenia en Fructuós. Na Marina, la nostra ambaixadora al Marroc, em va dir que fa temps en va enviar un tros a Euskadi, a una al·lota que es diu Izaskum, d'Hernani, amb l'objectiu de fer-lo circular entre els no nacionalistes. Segons va poder saber llavors na Marina, en Fernando Savater es va posar com una moto després de fumar un porro d'aquesta xocolata, i cridava: Gora

Euskadi askatuta!, amollant a continuació pestes contra el Rei i el Príncep Felip.

Ho crec, deia n'Aitor, perquè he vist com ha canviat aquest bergant.

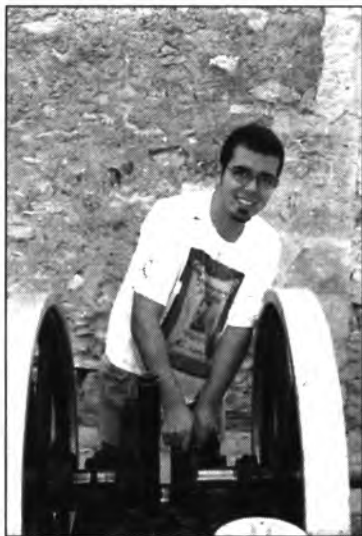
Bé, continuà dient en Fructuós, ara convé que parlem d'un tema seriós, de futbol. Encara que sé que tu n'estàs al corrent, t'explicaré la meua visió de la polèmica que hi ha hagut a la nació catalana sobre si s'havia de permetre que l'Espanyol jugàs a la nostra lliga. Jo, en un principi, no hi posava cap inconvenient. L'Espanyol és un club català, amb més de cent anys d'història, i no només l'hem de deixar participar, sinó que hem de mirar de que incrementi la seva massa de seguidors, perquè si no ho feim així el Barça sempre arrasarà a totes les competicions, pensava i ho explicava als meus ministres. No obstant això, em vaig deixar convèncer pels sectors més radicals del nacionalisme nostre, que volien que dirigís unes negociacions amb la junta directiva de l'Espanyol, perquè es canviassin el nom i es possessin el del Català.

Així ho vaig fer, i vaig aconseguir que els "periquitos" acceptassin integrar-se en el nou Estat amb una nova identitat. Ara, l'Espanyol, perdó, el Català, ha incrementat en 20.000 el seu número de socis, cosa que li ha donat tanta força que s'està convertint en un dels gallets de la primera lliga... Ω

MARIA ALBERDINA
CENTRE D'ASSISTÈNCIA A PERSONES MAJORS O
INCAPACITADES
Carrer dels Trencadors, 1-bis
Tel. 971 445 101 s'Arenal de Mallorca

FIRA DE SENCELLES

Fa 7 anys que en Bartomeu Xim Benasser de can Bruna col·lecciona motors antics i fa el seu manteniment. El seu avi ja en col·leccionava. Tel. 971 872 221

Na Francisca Mª Cirer i na Cati Mª Verd són les madones d'ela Papereria Punt i Coma de Sencelles. A més de papers, venen loteria primitiva, envien faxos, fan fotocòpies i tenen articles de regal. Tel. 971 872 454

Fa 8 anys que la Família Balaguer regenta el Bar Restaurant ca na Fani al Polígon de Marratxí. Despatxen menús a 750 ptes. Tel. 971 604 695

Fa 14 anys que n'Antoni Coll de son Ferriol és el delegat de la Fàbrica de ceràmica i gres Gaià de Castelló de la Plana. Tel. 971 604 812

Fa 17 anys que na Malena Tous pinta quadres de tots els temes. El retrat, però és la seva especialitat. Al seu estudi taller escola del carrer Margarida Cairmari de Ciutat hi van una cinquantena d'alumnes. Tel. 971 872 618

En Jordi Arróm de Costitx fa cadires baixes, cadires altres, cadires plegadisses i més coses. Va anar a la fira de Sencelles. Tel. 971 513 199

Són alguns dels components de l'Agrupació de Balls Mallorquins Es Jonc de Sencelles. Varen posar taula a la fira per tal de refer les seves finances. Tel. 971 872 618

Fa 20 anys que en Jordi Ramis regenta el Taller de Restauració Ses Òlibes al carrer Salvà de Sineu. A la foto amb els seus socis Miquel Llebres i Tomeu Ferrer. Tel. 971 855 216

El segon govern de n'Aznar està carregat de franquisme

El segon govern de n'Aznar ha començat a donar les seves primeres passes. No manquen, fins i tot en el moviment obrer, aquells que se mostren encantats amb ell. Molts d'altres hi veuen coses positives. Altres, finalment, li donen un marge de gràcia. Jo no puc compartir cap d'aquestes posicions.

Noms, paraules i fets del nou govern me semblen antidemocràtics, carregats de franquisme.

El segon govern de n'Aznar té alguns trets distintius:

Desapareix el Ministeri d'Indústria, perquè després de tanta reconversió els plans de la Unió Europea no preveuen cap reindustrialització. Algunes despulles d'aquest ministeri van al Ministeri d'Economia (Rato). Així mateix passa amb tot allò referent a les Mines, que s'ajunen de manera estranya en departaments veïns de Telecomunicacions. La vella economia i la nova economia? No, l'energia i les telecomunicacions són coses importants en el joc de les borses.

Fora la producció i visca l'especulació! En la mateixa línia han creat un ministeri de Ciència i Tecnologia. És lo que es duu a Wall Street.

Al servei dels interessos d'Espanya

Anuncien com a novetat que la política exterior, dirigida personalment per n'Aznar (conegut

expert en el tema), a partir d'ara defensarà "els interessos d'Espanya". Què te això de nou? No molt, si tenim en compte que els interessos d'Espanya són els interessos de les multinacionals instal·lades a l'Estat espanyol, i el primer govern Aznar ja ha estat particularment gelós en defensar-los. Si no, veieu la seva actuació en el cas Pinochet, o en relació amb l'Alger i el Marroc. Ningú podrà dubtar de que en les relacions internacionals el joc va entre especuladors i tafurs.

Tornen els militars

Per primera volta, des de fa vint anys, el ministre de defensa és d'origen militar. Trillo és auditor de l'Armada. No obstant això, que ningú es faci falses idees. El franquisme d'avui no és com el de fa vint anys. Si el senyor Trillo aplica la militarització d'algun servei en vaga, organitza una desfilada i se li ocorre mostrar l'orella per el País Basc per a defensar la integritat de la pàtria, ho farà sota la tutela de la OTAN, que segueix instal·lant en l'Estat espanyol el seu exèrcit d'ocupació de cinquanta mil soldats.

La ordenació del territori

La secretaria de l'Estat de les administracions públiques se diu ara Ordenació del Territori, per a desenvolupar una política de retall i privatització de serveis públics

que té com a eixos la regionalització i l'asfíxia dels municipis. Efectivament, les polèmiques amb Pujol i n'Arzalluz tapen la coincidència fonamental en ampliar i aprofundir la regionalització. N'Aznar vol imposar la llei de ferro de la Unió Europea mitjançant un pacte amb el PSOE i amb tots els regionalistes. Lliurar-los una senalla plena d'impostos, generalitzar la desigualtat, com a mitjà per a retallar de manera dràstica els serveis públics i les administracions públiques tractant de fragmentar als treballadors, com estan fent amb la contrareforma sanitària, o l'educativa. Als Ajuntaments, ja ha anunciat que els lleva recursos per tal d'afavorir l'especulació immobiliària, però pretén donar-los més competències. No diu, però totes les centrals capitalistes reclamen, que això passa per destruir la funció públicatal com avui existeix.

En definitiva, que aquest segon govern "lilonazi" de n'Aznar, que té el recolzament i el vot del 31% dels ciutadans, és un perill públic. Ω

Pere Felip i Buades

HI HA GENT A QUI LI MOLESTA QUE ES PARLE I S'ESCRIGA EN CATALA

ÉS LA MATEIXA GENT A QUI LI MOLESTA QUE ES PARLE I S'ESCRIGA

ASSOCIACIÓ DE MALLORQUINIS A BARCELONA

LA TORTURA? NO, MAI!

ACORD DELS CRISTIANS PER L'ABOLICIO DE LA TORTURA

Piscinas Art. S.L.

SAUNAS

PISCINAS

BAÑERAS HIDROMASAJE

FIBRA ÓPTICA

CUBIERTAS AUTOMÁTICAS

PRODUCTOS QUÍMICOS: BAYROL

SERVICIO TÉCNICO POST VENTA

C/ Capitán Ramonell Boix, 61
El Molinar 07006 PALMA
Tel./Fax: 971 275 000
Móvil: 610 220 482

El Trot es cosa nostra Una Diada per oblidar

MIQUEL ALEMANY I BAL·LE

La Gran Diada de l'any 2000 passarà a la història del trot com una de les pitjors de la seva vida. Va ser dolenta, depriment i va embrutar una mica la imatge d'aquest esport tan nostre com són les corregudes de cavalls en cabriol.

Per començar, la megafonia de l'hipòdrom, a la sala VIP funcionava tan malament que era impossible sentir les incidències de les corregudes i molt manco el que passava dins el recinte hípic.

Enguany, el Centre Territorial de Televisió Espanyola a Balears, decidí retransmetre aquesta correguda per primera vegada.

Diverses unitats mòbils de TVE es traslladaren a Son Pardo per poder retransmetre aquest esdeveniment esportiu. Disposaven d'una hora i mitja per poder fer ho. Però els retards en la organització varen espanyar aquesta retransmissió. Es varen donar poques imatges de corregudes de cavalls. Només sortiren per la "caixa boja", escenes del públic assistent, entrevistes amb menadors que participaven en el Gran Premi (amb un llinatge confús, com és el cas d'en Joan Carles Rotger, que li posaren Roig) i comentaris que interessaven ben poc al telespectador.

A més el locutor va confondre l'equí guanyador de la cursa clàssica "Sencers i Egües", declarant que havia estat "Explosion", quan va haver de rectificar dient que el guanyador fou la egua "Catarinella".

Quan començà la correguda, TVE va emetre imatges en mal estat, i a més el telespectador podia veure per les 625 línies els cavalls en primera posició del pilot.

Quan arribaren les vuit del capvespre, TVE va decidir tallar l'emissió a causa d'una desconexió obligada. No es pogué saber el resultat de la correguda i molt manco els motius que fessin que aquest Gran Premi fos polèmic. El locutor televisiu va remetre a l'"Informatiu Balear" per tenir coneixement dels resultats de aquesta competició i el lliurament de premis per part de les autoritats il·lenques.

Al dia després es pogué veure el final de la correguda més important de la Gran Diada Hípica on guanyà l'egua "Enigma des Bosc", conduïda per Gabriel Pou.

Setze participants foren els inscrits en el Gran Premi. Enguany es va fer una clasifi-

catòria per determinar els finalistes degut a que hi havia massa inscrits en aquesta prova. Hi va haver cavalls que varen accedir directament per mor del seu curriculum i els que no el tenien tant bo hagueren de superar una eliminatòria. Tots els menadors eren jockeys, tret de David Fernández, que es troba en la categoria d'aprenent, si bé l'any vinent esdevindrà jockey.

El més experimentat de tots

plicable.

Poc dies després, vuit menadors que prengueren part a la correguda, decidiren presentar una reclamació davant la Federació Balear de Trot, exigint la repetició de la mateixa, degut a que el jutge de sortida havia desbaratat la carrera, fent que els menadors es despistassin, provocant la retirada dels dos cavalls favorits a la victòria. En aquest moment, es troba en litigi. Aviat es sabrà el veredict.

Serà molt difícil que es pugui

Gabriel Àngel Pou, guanyador del gran premi nacional

els participants fou Julià Arnau, amb cinc victòries al Gran Premi. Dos conductors que disputaren la correguda són els preferits del públic aficionat a les carreres del trot: Joan Carles Rotger i Joan Antoni Riera "Es Boveret".

Els cavalls que menaven eren els favorits a la victòria final: "Eixerit_GF" i Estela Negra GS".

Molta gent hi aposta ja que hi confiaven molt. Sobre tot, Joan Carles Rotger que menà "Eixerit GF". La correguda havia de començar a les 19h30min, segons el programa. Però els retards foren a l'ordre del dia, entre una orquestra vinguda des de Porreres i una desfilada absurda de motoristes que duïen als menadors, obligaren a que la correguda no comencés amb puntualitat britànica.

A partir d'aquí, es desconeix amb exactitud el que passà. Durant la correguda, els cavalls favorits al triomf final, sortiren de la pista de una manera inex-

torna a repetir aquesta carrera. S'ha de tenir en compte que les decisions de un jutge esportiu són inapelables. A més, existeix un precedent. L'any 1978, el Gran Premi Nacional s'impugnà. El segon classificat al·legà que l'egua que havia guanyat "Zaida II" havia molestat a la segona classificada "Zulima SM", a la corba nord de la pista de Son Pardo.

Els propietaris d'aquesta egua impugnaren temporalment el premi davant l'organisme que aleshores regia el trot, sense aconseguir res de positiu. El resultat fou inamovible.

El programa que oferir TVE fou una demostració més de que cada vegada que el trot ha sortit per televisor o per cinema ha fet els ous enterra.

Recordem la pel·lícula "Un, dos, tres ensaimades otra vez", dirigida l'any 1984 per Joan Solivellas i interpretada per Xesc Forteza (la seva darrera interpretació cinematogràfica). En aquesta pel·lícula, un director de

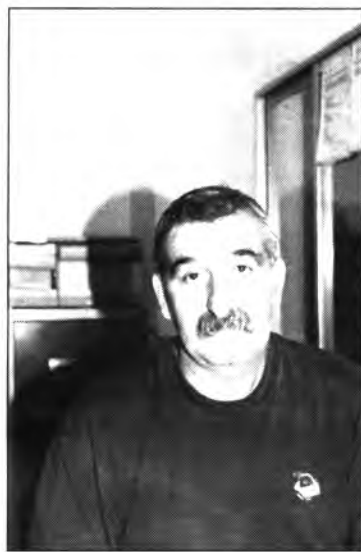
FIRA DE SENCELLES

En Josep Lluís Garcia és l'amo jove del Taller Metaltec al Polígon de Marratxí. Té una trentena d'operaris que treballen el ferro i l'alumini. Son pare va obrir aquest taller fa 20 anys. Tel. 971 604 400

Fa 7 anys que en German Conde i n'Àina Jiménez obren l'empresa German Montatges Grues Torres al Pont d'Inca. Munten grues per a la construcció. Tel 971 794 346

Fa 2 anys que en Tomeu Perrona és el delegat a Mallorca de l'empresa barcelonina de Transports Box Balears. Importa mercaderies, però els grans contenidors se'n tornen de buit quasi sempre. Tel. 971 604 388

Fa 3 anys que n'Assumpció Capó, na Pilar Jiménez i en Francesc Muñoz regenten el Bar-Restaurant Joan-Cati II al carrer d'Antoni Maura des Pont d'Inca. Tenen terrassa amb barbacoa durant la temporada d'estiu. Despatxen menús a 850 ptes. Tel. 971 608 078

Fa 12 anys que na Mari Carme Martín regenta la Botiga de Moda Toni Esport al Pont d'Inca. A la foto, la dependenta Júlia Vinaixa de Tarragona. Tel. 971 794 109

hotel (paper interpretat per Xesc Forteza) que es troba escurat de doblers, decideix guanyar diners jugant a les apostes de cavalls de trot.

La pel·lícula fou un intent de promocionar al cinema el hipòdrom de Son Pardo. El resultat fou un fracàs econòmic malgrat a la intervenció de estrelles del cine espanyol i artistes mallorquins que tingueren una oportunitat de actuar gràcies a Xesc Forteza.

Convendria per bé del trot, trobar una solució per promocionar aquest esport i no fent ho amb diades dolentes i films o retransmissions. L'espectacle

donat al Gran Premi i la pèssima retransmissió de TVE, no s'han de tornar repetir.

Això es ofendre al nombrós públic que assistí a la Gran Diada Hípica".

Als menadors que volen que el Gran Premi es repeteixi, convendria que actuassin amb prudència. No hi hagué mai cap Gran premi que s'hagués de repetir i difícilment es repetirà aquest.

Esperem que la Gran Diada Hípica de Manacor, que es celebra l'11 de juny no repeteixi aquests fets tant trists. Si es tornen a produir, el trot es posarà malalt i això no convé de cap manera. Ω

TERME DE MARRATXÍ

Fa 3 anys que na Clara Holguin i en Joan Mascaró regenten el Bar Avinguda II al Pont d'Inca. Tel. 971 794 852

Fa dos anys que les germanes Flaquer i sa mare Antònia Barrantes regenten el Bar-Restaurant Carusso a sa Cabana del Pont d'Inca. Despatxen menús a 850 ptes. Son del Madrid i del Mallorca. Tel. 971 600 560

Fa 18 anys que na Margarida Llobet regenta la Perruqueria Llobet al Pont d'Inca. Tel. 971 600 202

Fa 8 anys que na Maria dels Àngels Iniesta regenta la Papereria dos Punts al Pont d'Inca Nou. Tel. 971 608 952

Fa 8 anys que en Guillem Buades de Campanet regenta el Forn Santa Lúcia a sa Cabana des Pont d'Inca. La seva dona Pilar Ramírez li fa costat. Tel. 971 795 482

Fa 7 anys que en Lluís Guirado i la seva dona Mari Reyes venen envinagrats, olives, fruits secs i llepolies a la Plaça de sa Cabana al Pont d'Inca. Tel. 696 487 875

Fa un any que en Manuel del Hoyo és el gerent de l'empresa Fumer Control de Plagues al carrer Aubarca, 9 des Pont d'Inca Nou. Tenen sucursal a Menorca i a Cadis. Desinfecten i maten cuques, rates i tota casta d'insectes a magatzems, hotels, restaurants etc. A la foto amb els seus ajudants. Tel. 971 608 574

Quatre illes, un país?

PER MANEL FRAU I CORTÈS, CAP DE LLISTA D'ESQUERRA REPUBLICANA (ERC) A L'AJUNTAMENT DE PALMA (mfrau@maptel.es)

A l'actual executiu balear li hem d'agrair l'única iniciativa fàctica de fer país que hi ha hagut en els últims segles. Al menys en el camp del ressò mediàtic, la seva campanya "Quatre Illes, un país, cap frontera" ha aconseguit, si res més no, que se'n parli. Personalment, emperò, posar-se a construir una identitat comuna, una nació balear, com ja l'anomenen certs cercles de pensament, em sembla despullar un sant per a vestir-ne un altre.

Què és abans, la legislació o la realitat? Les coses existeixen perquè la llei les etiqueta o bé el legislador parteix d'una realitat i li dona corpus legal? No sóc jurista, però sospito que sovint en aquest cas, predomina el simple joc del llenguatge, posar un nom a les coses i esperar que a partir d'aleshores existeixin. El valencià com a idioma no existeix, però arriba l'estatut i fa servir aquest terme; a partir d'aquest moment, els secessionistes ja tenen arguments "irrefutables." Les parelles de fet no existeixen, tot simplement perquè no hi ha cap llei amb cap i peus que les reconegui. Els Països Catalans no existeixen: no hi ha cap text legal que en parli... És l'argument més còmode, que tranquil·litza les consciències d'assimilats i col·laboracionistes.

La setmana passada parlava amb un bon amic, excel·lent escriptor illenc, gens sospitós de gonellisme. "Vàrem accedir a l'autonomia -em deia- per pura inèrcia. Ni tan sols teníem un himne o una bandera. Aleshores descobríem que teníem unes illes més espanyoles que no ens pensàvem, sense cohesió ni identitat comuna. D'aquí vint-i-cinc anys, si algú vol llegir

un dels meus llibres a Mallorca, ho haurà de fer en traducció castellana; és trist però inevitable."

Puc comprendre aquest estat d'ànim, el fatalisme de veure que les coses no funcionen, un impossibilisme que sovint comparteixo. I això no obstant, no vull conformar-me a la situació. No podem desaparèixer del mapa, de la història, per la porta de servei. Si es dona el cas, no aconseguiran fer-nos morir en silenci, malalts enganxats a qui la família somriu impotent. Si mai ens hem d'anar, serà fent soroll! O ens independitzem en un període de temps raonablement breu o les pitjors profecies poden complir-se.

La nació balear, com la valenciana, no existeix. És un projecte que neix abocat a la mort. És intentar donar forma, contingut ideològic, identitat nacional, força engrescadora, a una institució que mereix tot el meu respecte, però que té un caire impossibilista, sota mínims. Tenir un Govern Balear propi és el millor que ens ha passat en segles, però no és ni de bon tros el cim de les nostres aspiracions: és simplement allò que Madrid, en la seva benevolència, ens ha concedit. No es pot fer un estatut o una constitució acabant de sortir d'una dictadura, havent de pactar amb forces de l'antic règim i sota l'amenaça que els tancs tornin a sortir al carrer. El que és més greu: no podem acceptar els arguments d'aquells que, mancats de memòria històrica immediata, proclamen ambdós documents com a intocables, fruit del consens i de l'harmonia entre tots els ciutadans.

Les Illes Balears, sovint tan enfrontades entre sí, il·lògicament

centralitzades, desarticulades, progressivament desarelades, són el meu país, un país amb un gran potencial, amb molt que oferir, un puntal insubstituïble en la recuperació de la nostra vertadera nació: els Països Catalans. Per què escarrassar-nos en construir una nació petita, sense pretensions, quan ja en tenim una de real, secular, nostra?

Estam parlant d'un treball conscient, decidit, pràcticament per començar. Potser el Principat ha avançat més en la recuperació nacional; però, com les institucions valencianes i balears, encara no ha comprès que la nació catalana no és la Catalunya estricta, ni tan sols n'és el centre. Cadascun dels Països Catalans és la pota d'un trípede sense el qual tot s'ensorra. Podem posar-hi pegats momentanis, recolzar-nos contra la paret, però res no substituirà el nostre estat natural: ser una sola nació, diversa, rica, plural però unida. En aquest sentit, certament hem de fer que els balears s'identifiquin amb el seu país immediat, les Illes, com a pas per a construir la seva nació, els Països Catalans.

He d'aplaudir el lloable lema del govern del Pacte. Comptat i debatut, reconec que és la postura més viable, donat el teixit social: millor engrescar la gent en construir el país que deixar-se menjar per la sangonera espanyola. Però més aviat faig meua la rèplica que en feren els companys d'Alternativa: "Quatre barres, un estel, independència!" Ens correspon a tots plegats assegurar-nos a esbrinar com conjugar ambdues idees. Ω

EDITORIAL

Església i integració lingüística

A la setena sessió del sínode diocesà que ha tingut lloc el 1999, dels 143 membres que la formaven 115 votaren a favor del català com a idioma propi de l'Església de Mallorca, 11 votaren en blanc i només 13 en contra.

A aquesta nova passa pública a favor de la normalització lingüística tan contundent, per tal d'aterrar a la pràctica, s'hi afegí la constitució d'una comissió per facilitar la integració dels immigrants i residents estrangers que han decidit quedar a viure a l'illa de manera estable.

Després de més d'un any d'aquesta

proclamació i decisió sinodal, hom podria demanar-se, des d'una autocrítica sincera, si es noten els fruits a parròquies, col·legis de l'Església, etc. Potser en alguns indrets es donen resultats positius, però en d'altres sembla que no (en algunes parròquies es continuen celebrant les misses en castellà, excepte els caps de setmana, en que es celebra una missa en alemany i una altra en anglès).

Els agents de pastoral que no volen emprar el català en les celebracions solen adduir -en resum- dos arguments: un de caire teològic "per caritat" envers els immigrants i els

residents estrangers, i l'altre de caire sociològic, "el castellà l'entén tot-hom". Aquest darrer argument és massa simplista per fer-ne cas; la manca d'autoestima o la peresa en poden ser valedors.

A part de la manca de respecte a la normativa sinodal i al defecte en la comunió diocesana, caldria demanar-se si aquesta casta de caritat és autèntica, de durada.

Si no es fa una pastoral integradora es perpetuen divisions socials i no s'afavoreix la comunicació planera, fraterna. La llengua és un factor diferenciador més que notable, que pot menar a la creació de camins paral·lels de freda convivència o fins i tot a la naixença d'actituds i d'acions d'enfrontament. La xenofòbia generalment no és dona quan s'accepta la identitat cultural del poble que acull.

Cal revisar el concepte evangèlic de caritat per esbrinar la causes de les divisions. La caritat ben entesa no es redueix a un discutible fet puntual. La caritat és de llarg termini, és per a sempre. De la revista Lluç Ω

Grafic
Estudi MOBLES DE CUINA I BANY

FINANCIACIÓ A MIDA
EXTEMSA VARIETAT DE MOBLES I QUALITATS

C/. Cardenal Rosell nº 84
Tel.- Fax 971 744 685

Coll d'en Rabassa
07007 PALMA DE MALLORCA

L'alimentació transgènica és una qüestió d'opinions: Monsanto creu que vostè hauria d'escoltar-les totes

Els aliments modificats genèticament són el centre d'una discussió molt acalorada. Com a empresa de biotecnologia, a Monsanto creiem fermament en aquesta tecnologia. Per suposat som un negoci i volem que els nostres accionistes obtinguin un benefici d'aquesta tecnologia. Però el nostre entusiasme i compromís per la biotecnologia dels aliments es deriva dels beneficis reals que proporciona tant als consumidors com al medi ambient. Altres tenen una opinió menys favorable. Alguns són obertament hostils. Allò just és que vostè pugui apreciar el ventall d'opinions abans de tenir una decisió formada al respecte.

Estem a punt d'organitzar una campanya de publicitat presentant les avantatges de l'alimentació transgènica. A més a més de les nostres opinions publicarem les adreces i els telèfons d'aquells amb opinions diferents fins i tot les d'aquells que són els nostres més oberts crítics, animant-los per a que es posin en contacte amb ells. Això pot sonar estrany, però creiem que l'alimentació és tan important que tot el món hauria de saber tot allò que volgués al respecte. A més a més de la publicitat, hi ha opuscles en molts supermercats. Poden trucar al telèfon d'informació gratis 08000920401, si tenen algun dubte o volen més documentació. També poden visitar la nostra pàgina «web» a <http://www.monsanto.co.uk>.

Sens dubte, el nostre objectiu és afavorir una opinió positiva sobre l'alimentació transgènica. Certament sabem que es necessitarà quelcom més que paraules per a convencer-los.

Etiquetat dels aliments. Te el suport total per part de Monsanto

Abans de comprar una patata o un altre aliment, és possible que vostè vulgui saber si és producte d'alimentació transgènica.

Monsanto és una companyia biotecnològica puntera. La nostra patata, blat i soja estan adaptats per a produir majors collites mitjançant un control millor de les plagues i les males herbes. Donant un pas endavant des de la ja tradicional hibridació, hem inserit un gen beneficiós, produït de forma natural, en el sistema genètic de la planta.

S'han realitzat anàlisis rigoroses durant els vint anys d'història biotecnològica de Monsanto per assegurar que els nostres conreus són tan segurs i nutritius com els normals.

Estem completament segurs que ho són. I de la mateixa forma opinen els organismes reguladors de vint països (inclòs el Regne Unit) que els ha aprovat. Pot ser que hagin notat darrerament una etiqueta en els aliments dels supermercats. Això és per informar-los sobre l'ús de la biotecnologia en l'alimentació.

Monsanto recolza totalment les empreses d'alimentació i de distribució en l'introducció d'aquestes etiquetes.

Creiem que vostès haurien de ser conscients de tots els fets abans de fer una compra. L'animem a que cerquin aquestes etiquetes; si volen saber més no dubti en demanar un opuscle en el seu supermercat, truqui a la nostra línia d'atenció al client al 0800 082 0401 o visiti la nostra pàgina «web» a <http://www.monsanto.co.uk>. (les patates produïdes mitjançant biotecnologia encara no es poden adquirir en el Regne Unit).

Per assabentar-se d'allò que altres opinen truquin a Iceland al telèfon 0990 133373 o visiti la seva pàgina «web» d'internet <http://www.iceland.co.uk>. Intenti contactar amb Friends of the Earth en el 0171 865 8222 o en la seva pàgina «web» <http://www.foe.co.uk>.

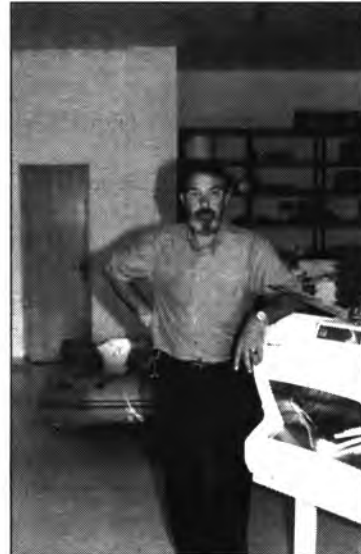
MONSANTO

alimentació salut esperança.

TERME DE MARRATXÍ

Fa 10 anys que n'Antònia Riera regenta l'Estanc des Pont d'Inca. Tel. 971 600 844

Fa 2 anys que en Jaume Mayol, d'ascendència sollerica amb molts d'anys d'estada a França és el distribuïdor de les màquines Bongard per a forners o flequers. Tel. 971 794 927

Fa un any que n'Antoni Ferrer de Santanyi ha obert l'Autoescola Marratxí a sa Cabana des Pont d'Inca. Tel. 971 608 539

ES VIVER DE CIUTAT

Fa 9 anys que en José Ant. Gálvez regenta el Bar Los Pinos al Viver. Són del Madrid. Tel. 971 471 823

Fa 12 anys que en Lluc Rado va obrir el Taller Lucas a la barriada de la Mare de Déu de Lluç de Ciutat. A la foto amb el seu ajudant Bernat Fiol. Tel. 971 473 002

Fa 21 anys que en Pep Rosselló de Santa Maria del Camí regenta el Taller Rosselló al Viver. Tel. 971 476 722

Fa 13 anys que na Jerònia Arques regenta la Perruqueria del Local de la Tercera Edat Reina Sofia a la barriada de la Mare de Déu de Lluç de Ciutat. Tel. 971 444 319

En Francesc Vallcaneres des Pont d'Inca és un agitador cultural. Promou els cossiers i els balls mallorquins. Pren parts en debats televisius i ha publicat el llibre *Els Cossiers d'Alaró, aproximació al fet dels Cossiers de Mallorca*. És funcionari de tràfic.

Fa 28 anys que en Ramon Bassa de sa Pobla publica llibres didàctics per a l'ensenyament de la llengua catalana, llibres d'assaig i de literatura infantil. El senyor Bassa és doctor en Ciències de la Educació i professor a la UIB on ensenya els futurs mestres d'escola. Tel. 971 173 393

Restaurant
Cas Carboner

(DIMARTS TANCAT)

Ctra. Manacor, Km. 28 - Tels. 971 64 65 04 - 971 64 40 66
07230 MONTUIRI

Cafeteria - Restaurante
BONAIRE

Menú

Dies feiners 925
Diumenges 1.400

Ctra. Militar, 215 • Tel. 971 743 225 • El Arenal

Una opinió parlamentària: "Readmissió del personal acomiadat improcedentment"

CECILIA BUELE I RAMIS. DIPUTAT DEL PSM-ENTESA NACIONALISTA AL PARLAMENT DE LES ILLES BALEARS. CIUTAT, 2 DE MAIG DE 2000

Amb aquest títol, el GP Popular va presentar davant del Parlament de les Illes Balears, dia 24 de març passat, una proposició no de llei relativa a la readmissió de tot el personal que ha estat acomiadat d'alguna de les empreses públiques del Govern de les Illes Balears, perquè, segons diu, tots aquests acomiadaments han estat reconeguts o declarats improcedents.

Per aquest motiu, a la sessió parlamentària de dimarts, dia 2 de maig, el GP Popular insta el Govern de les Illes Balears a readmetre immediatament tot aquest personal i a cessar immediatament d'acomiar més personal laboral improcedentment.

Aquesta proposició no de llei diu així:

"Atès que d'ençà que va entrar en el Govern l'anomenat Pacte d'Esquerreres, s'han acomiadat i s'estan acomiadant molt de personal laboral de les empreses públiques. Atès que tots, absolutament tots, aquests acomiadaments han estat reconeguts o declarats improcedents, s'insta el Govern a la readmissió immediata de tot el personal acomiadat improcedentment, i que cessi immediatament d'acomiar personal laboral improcedentment."

Amb la presentació d'aquesta proposició no de llei, el GP Popular fa com una espècie de "mescladissa d'ous amb caragols": mescla actes de conciliació del Servei de Mediació, Arbitratge i Conciliació, amb actes del Jutjat Social nº 2; mescla situacions ja passades de temps enrera amb altres situacions que podrien esdevenir factibles en el futur, però que encara no s'han succeït; mescla acomiadaments ja fets en el passat amb acomiadaments que encara no s'han fet; avui, està mesclant l'ahir amb el demà. I això, des del nostre punt de vista, no té cap altra explicació que la de pretendre "embullar més i més la troca".

Perquè el GP Popular, si d'alguna qualitat pot presumir, és de ser bon coneixedor del llenguatge jurídic. No debades sempre ha comptat amb molts de membres que són missers. Ni és debades que se n'estan veient a balquena, amb moltíssima de freqüència, pels voltants dels Jutjats. Coses que, sens dubte, l'han de fer capaç d'entendre i discernir ben bé allò que volen dir les paraules "avinença" o "acomiadament improcedent" o "acomiadament nul", i allò que volen dir les paraules "improcedència" o "nul·litat" o "observança dels requisits incomplerts".

que té a produir un altre acord d'extinció, si prèviament s'observen els requisits incomplerts, si ho considera convenient".

Tot això, ho sap molt bé el GP Popular. Sap molt bé que una cosa és readmetre de manera immediata el personal que ha estat acomiadat improcedentment, i una altra deixar de treure fora, d'ara endavant, aquelles persones que, amb totes les garanties legals, el Govern consideri que ja no han de continuar fent feina en alguna empresa de l'administració pública autonòmica. Són dues actuacions molt distintes.

El GP Popular sap molt bé que, garantint-ne tots els drets personals i laborals, el Govern té la facultat de rescindir contractes laborals del personal que treballa a qualsevol de les empreses de l'administració pública autonòmica, si hi compleix tots els requisits. No en faltaria d'altra. Només faltaria que tot el personal que a l'actualitat està treballant en alguna empresa de l'administració pública autonòmica de les nostres illes, sia quina en sia la situació laboral en què es troba, estigués en condicions de poder fer comptes que ja hi té feina de per vida! N'hi ha que sí, que hi poden fer aquests comptes, com és el cas del funcionari de carrera. Però n'hi ha que no. I això ho sap tothom, fins i tot els membres del mateix GP Popular!

Una altra cosa és que no es tregui a fora ningú de manera tan improcedent que l'acomiadament esdevengui nul. Però això, ni s'ha de donar ara ni s'ha de donar mai. Els acomiadaments improcedents que esdevenen nuls han de ser combatuts sempre, de totes totes. I si qualcú és acomiadat de manera tan improcedent que en comporti la nul·litat, i així ho arriben a determinar definitivament els tribunals, el que cal fer és actuar-hi de la manera que millor hi correspongui. Tot sabent que, en el cas del reconeixement d'un acomiadament improcedent, no és la readmissió l'única actuació possible. N'hi pot haver d'altres, d'actuacions, que es poden adoptar a cada cas, com és per exemple l'observança prèvia dels requisits incomplerts".

Però encara volem anar més enfora.

El GP Popular, que avui lamenta acomiadaments perquè els considera improcedents, sap molt bé, sens dubte millor que ningú, de quina manera tan poc procedent el mateix Partit Popular que el sustenta va donar entrada a determinada gent dins empreses de l'administració pública autonòmica, durant

els darrers 16 anys que la va presidir i governar.

El GP Popular sap molt bé que hi ha gent que ha entrat dins alguna empresa de l'administració pública autonòmica sense haver passat cap casta de prova selectiva a cap concurs públic. Hi ha entrat per contractació directa. El GP Popular ha de reconèixer que, en aquests casos, tots i cadascun són una bona mostra d'allò que en podríem dir un ingrés improcedent en una administració pública.

Però és més, el GP Popular també sap molt bé que hi ha gent que, tot i haver-se presentat a alguna prova selectiva, ha entrat dins l'administració pública, per exemple, limitant-se a lliurar uns fulls en blanc com a únic exercici pràctic, sense haver-hi escrit ni un sol mot! Solament posant-n'hi el nom i els llinatges, perquè, amb això, ja en tenia prou garantit l'ingrés, amb tribunals composts per membres majoritàriament proclius al Partit Popular. És una altra bona mostra d'allò que en podríem dir un ingrés improcedent, que el GP Popular sap molt bé que s'ha produït, i que, per tant, l'ha de reconèixer com a tal.

Com també sap molt bé el GP Popular - i els membres de tribunals d'oposicions proclius al Partit Popular que el sustenta - que, a determinades proves selectives fetes en temps en què governava aquestes illes el PP, qualificacions i notes ja havien estat prèviament posades a llapis, abans que es realitzassin els exercicis de determinats concursos-oposició. Això també representa una bona mostra d'allò que en podríem dir un ingrés improcedent, que el GP Popular ha de reconèixer com a tal, si vol ésser

conseqüent amb la proposició no de llei que presenta avui a la consideració d'aquesta cambra parlamentària.

I no acaba aquí la cosa. Una altra bona mostra de comportament improcedent, l'està adoptant determinada gent que, un cop ingressada a l'administració pública amb enginyers molt ben parats pel Partit Popular, llavors ni tan sols es fa present al centre de treball que li correspon freqüentament diàriament. Amb una excusa o una altra, s'hi limita a cobrar mensualment el sou assignat a aquest lloc de treball, sense ni tan sols anar-hi a fer feina.

Cosa amb la qual considerem que també s'ha d'enfrontar clarament el GP Popular, si vol romandre conseqüent amb aquesta proposició no de llei que avui presenta a la consideració d'aquesta cambra parlamentària. Altrament s'estarà comportant d'una manera tan parcial, que només es queixarà d'acomiadaments produïts, sense donar la passa d'atrevir-se a instar que sia acomiadat determinat personal, que també s'hi hauria de veure ben directament afectat per una mesura d'aquestes característiques.

¿O és que el GP Popular considera que els doblers públics es mereixen tan poc respecte que es poden anar malgastant d'una manera tan barroera?

Considerem que a ingrés improcedent no pot deixar de correspondre un acomiadament que no sia procedent. Si s'ha entrat de mala manera dins alguna empresa de l'administració pública autonòmica - sense respectar-s'hi els principis de publicitat i concurrència -, el lògic és que, en un moment o un altre, s'opti per sortir-ne a les bones, espontàniament, voluntàriament, lliurement.

Quan això no es dona, creiem que el que procedeix és actuar amb la llei a la mà. I en alguns casos, el procediment pot ser molt bé l'acomiadament per part del govern. ¿Quina norma s'hi està transgredint, amb una actuació com aquesta, que condueix a la rescissió d'un contracte laboral, figura ben contemplada a la legislació vigent?

És clar que sempre són uns fets molt lamentables. Ningú no passa gust d'acomiar ningú. Ara bé, si s'ha de lamentar la situació personal en què queda la gent directament afectada per l'acomiadament, molt més lamentable s'ha de considerar encara l'actuació d'un govern que, pel que es veu, anava oferint com a estable i indefinida, una situació laboral que ni era estable ni era indefinida, perquè no havia actuat d'acord amb la legislació vigent en aquest sentit.

Així, els màxims responsables polítics del Partit Popular enganyaven el personal contractat, i ho feien d'una forma molt grollera, fins i tot "amb els seus més acostats". Cosa que no només no ha de continuar fent el govern actual, sinó que ens ha de dur a instar-li que actuï enèrgicament i clarament en contra, sempre amb la llei a la mà.

Per això, s'ha de rebutjar totalment el text de la proposició no de llei que presenta a aquesta cambra el GP Popular, i no se li ha de donar cap casta de suport. El Govern ha actuat d'acord amb les lleis, en tots els casos haguts d'acomiadaments laborals, i el Govern pot continuar rescindint contractes de treball, amb personal que està treballant en empreses públiques, sempre que s'ajusti a allò que determina la normativa laboral a aquest respecte. Ω

SANT AGUSTÍ DES VEDRÀ

Fa 17 anys que en Joan Ribes regenta el Bar can Guillem a sant Agustí des Vedrà. Els seu soci és en Xico Tur. Són del Barça. Tel. 971 800 784

Fa 7 anys que na Mercè Marty és la perruquera de sant Agustí des Vedrà. Ala foto a sa ajudant. Tel. 971 8000081

En Joan Ribes de can Xinxó és l'amo de l'estanc i la botiga de sant Agustí des Vedrà. Tel. 971 341 066

Foldas
FRAU

Carrer de Manacor, 121-C

Tel. 27 85 18

07007 Palma de Mallorca

SERVEI OFICIAL

SERVIAUTO ARENAL S.A.

Carretera Militar, 185 • Les Cadenes
Tel. 26 81 11 • Fax 74 32 77
07006 S'Arenal-Palma (Mallorca)

el lleu de tots mereix un respecte
FORA FUMS!

SANT JOSEP DE SA TALAIA

Fa 57 anys que n'Antoni des Verger i na Francina Marí construïren la botiga i el bar des Verger a l'entrada de sant Josep de sa Talaia. Ara als seus 87 anys estan retirats. Els actuals propietaris són sa filla Maria i el seu home Antoni Ribes (a la foto). Tel. 971 800 041

Fa un més que na Pepita Costa a qui veiem a sa ajudant Rosa Caballero, ha obert el Restaurant Siena a sant Josep de sa Talaia. Tenen obert de les 20 a les 24 hores. Se menja a la carta per 5.000 ptes de mitjana. Tel. 971 800 697

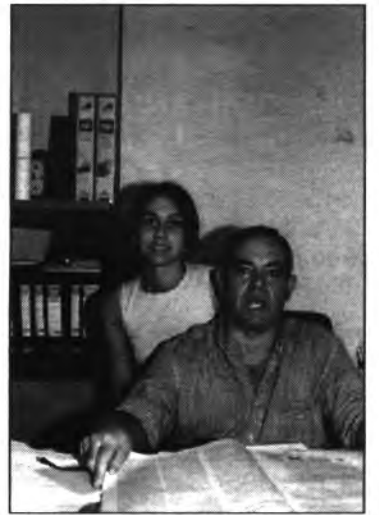
LA VILA D'EIVISSA

Fa 25 anys que en Joan Planells va obrir el Bar Tornado a la barriada des Pratet de Vila. Són del Madrid. Tel. 971 312 921

Fa 3 mesos que na Lidia Marí f feina al Bar cas Ferrer a la barriada des Pratet d'Eivissa. Tel. 971 305 953

Fa 30 anys que en Josep Marí regenta l'Impremta Arts Gràfiques Manonelles al carrer de Madrid d'Eivissa. A la foto amb sa filla Sílvia. Ho va comprar a en Joan Manonelles de Puigverd ara fa 60 anys. Tel. 971 312 571

Molt intel·ligent?

Al número 833 de la revista El Temps, responent una pregunta de Miquel Payeras, el conseller Pere Sampol fa una afirmació sorprenent. Si no hi ha cap error en la transcripció, el també vicepresident del Govern balear amolla que "la política lingüística de la conselleria d'Educació i Cultura és molt intel·ligent i no s'ha donat cap excusa al PP per orquestrar una mobilització en aquest sentit".

No sé vosaltres, però a mi aqueixa frase se me cau com una tassionada de vinagre enviada d'un glop; i el mal sabor de boca que deixa no és res comparat amb la bafarada de mal rotllo que em travessa el cos de part a banda. No puc fer-hi res: quan sent la floreta "molt intel·ligent" associada a la idea "prudència paralizadora", m'agafa una angoixa que no me fuig del cos, perquè roman aferrada sota la pell.

Sospit que na Margalida Rosselló i en Celestí Alomar també deuen experimentar un mal rotllo paregut al meu -i encara amb més motiu, perquè les paraules de Sampol els desautoritzen. Si "allò [molt] intel·ligent" és no donar peu a mobilitzacions del Pepé, el propòsit d'aprovar l'ecotaxa i fer un o dos parcs naturals deu ser una beneitura, i els consellers implicats, uns pardals. Si no és això el que Sampol vol donar a entendre, idò vaig ben perdut -dec ser beneit, jo també.

Jo -pobre de mi- no hi entenc, d'aquestes coses; però el sentit comú em diu que "evitar les mobilitzacions del contrari" no és un criteri gaire seriós a l'hora de dissenyar l'acció de govern. El Pepé feia la política lingüística (i urbanística) que li donava la gana, a pesar que molts ens mobi-

litzàvem per protestar. Si estiràvem el fil de l'argument exposat per Sampol, hauríem de nomenar Jaume Font conseller d'Agricultura; Fernando Dame-to podria gestionar Medi Ambient; González Ortea seria el conseller de Cultura ideal, i Joaquín Rabasco l'hauríem de posar de director general de Política Lingüística. Així aquesta gent deixaria de donar creu.

Però no; sé del cert que Pere Sampol no va per aquí. Ho proclama a la mateixa entrevista d'El Temps que ara ens ocupa, parlant de l'oposició social a la política agrària i de parcs naturals del govern: "Aquesta ofensiva és la millor prova que el govern va canviant coses i que toca interessos ancestrals en aquesta terra".

Està clar que Sampol (i amb ell tot el Govern) fa un plantejament en relació amb la protecció del territori, i d'altra banda fa el plantejament contrari quan es tracta de política lingüística; la "intel·ligència" que el vicepresident invoca és selectiva: val per a la llengua, però no per a la terra.

Decididament, dec ser beneit, perquè no em fa res donar excuses al Pepé perquè orquestri mobilitzacions contra la llengua catalana. Trob, per exemple, que ja és hora de decretar l'ensenyament íntegrament en català, i de regular l'ús del català en la publicitat, el món del comerç, els mitjans de comunicació... bo i sabent que el Pepé afuarà les seves hosts contra aquestes iniciatives. Ens hi jugam la pura i simple supervivència de la llengua catalana a les illes. Però és clar... això no és intel·ligent, i jo sóc beneit. No em feu cas. Ω

Joan Cabot

Fa un any que en Xico Tur regenta el Bar Bon Rollu, al Pratet de Vila. Són del Madrid. Tel. 971 312 921

Fa 24 anys que la família Ariza regenta la botiga Jofra i Arvi al Pratet de Vila. Maquinària agrícola i de jardineria. Tel. 971 317 453

Fa 16 anys que en Juanjo Medori, a qui veiem a sa secretaria Enriqueta Brull, regenta el taller Medori d'instal·lacions elèctriques. Tel. 971 190 490

Fa 32 anys que en Joan Munar d'ascendència inquera regenta l'empresa de billars Eivissa a la barriada des Pratet. Abans tots els aparells eren manuals. Ara, tot és electrònic. Tel. 971 190 784

Fa 10 anys que en Lluís Prats regenta el super s'Hort Nou al Pratet de Vila. Tel. 971 311 373

Fa 13 anys que na Kate Tunks d'Anglaterra i n'Antoni Peres d'Olaguer obren la Botiga d'Instrumentes Musicals Eivissa a Vila. Tel. 971 316 174

Fa 30 anys que en Pere Marí va obrir la Perruqueria Pedro a la barriada des Pratet d'Eivissa. A la foto amb sos ajudants. Tel. 971 315 061

Fa 9 anys que na Maria Gonsales i sa filla Ilesca Carrasco obren el Bum Burger al carrer del bisbe Gonsales d'Eivissa. Tel. 971 192 589

PETITS ANUNCIS

BORSA IMMOBILIÀRIA

Llog per dies apartament a Palmanova. És ideal per trobades amoroses. Tel. 469441.

Deixaria cambra doblé a casa compartida, jardí i hortet. Molt econòmic. Preferentment gent jove. A Santa Ponça, urb. Galatzó. Tel. 671419.

Cerc cases per llogar tot l'any, amb piscina. Tlf. 971 867284.

SERVEIS PROFESSIONALS

S'ofereix jardiner amb coneixements de cuina. Demanau per en Lluís. Tel. 604790.

Cerc feina per guardar nins petits a ca seva a ca meva per les zones de Sineu i Maria. Tel. 525380.

Cerc feina per guardar nins a Can Picafort o Inca. Carrer Nou, 5, Maria de la Salut.

S'ofereix pintor empapador, econòmic, seriós, ràpid i net. desplaçament per tot Mallorca. Tel. 203239

Pneumàtics Son Ferriol. Equilibrat de rodes, canvi de rodes i pegats, alineament de direccions assistida per ordinador. Avda. del Cid, 73. Tel. 427553. Son Ferriol.

Si teniu qualche vidre trencat, cridau al 473819 i el vos posarem tot d'una.

Cerc feina per fer a ca meva. Tipus ceràmica, sabates o similar. Tel. 297067.

Cerc feina de representant d'arts gràfiques o comercial de publicitat. Tel. 297667.

Es confecciona o arregla qualsevol peça de vestir,

cortines, coixins, etc. Tel. 771005.

Es passen treballs a màquina i per ordinador. Netejat i rapidesa. Tel. 771005.

Gabinet de Psicologia. Neurosis, trastorns de caràcter, psicoteràpia infantil, depressió. Tel. 427193.

Cerc feina per guardar nins a la comarca de Cala d'Or. Tlf. 842156.

S'ofereix mariner amb experiència per a tenir cura i netejar vaixells. Lluís 971 604 790 - 609 723 707.

Representants musicals que es posin en contacte amb "Marejol" per contractar actuacions a les Illes. Som un grup capdavanter al Principat. Tel. 933 593 632.

PERSONALS

Atenció, catalans i catalanes independentistes. Vull cartejar-me amb tots vosaltres. Estic boja pel bon rock català: Sau, Els Pets, Lax'n'busto. No us talleu i escriviu a Marta. Indústria, 114-08030 Malgrat de Mar.

Als Països Catalans es fa molt bona música! M'agrada, però, en especial la que surt de Mallorca a càrrec d'en Tomeu Penya. Independentistes, si somnieu en una nació lliure plena de vibracions nostres; escriviu-me: Francesc Bujet. Passeig del Migdia, 32-2-3-17200 Palafrugell.

Ens agradaria cartejar-nos amb al-lots i al-lotes que com nosaltres estiguin penjats/penjades per Lax'n'busto i que defensin la nostra llengua. Raquel Llagostera Costa. Gardènia, 4-08880 Cubelles.

Cercam gent entre els 18 i els 45 anys per excursions, sortides, etc. Abstenir-se els qui vagin de mala fe. Apartat 1.792 Ciutat.

Pensionista de 78 anys, 1'80 d'altària, català. Vull conèixer senyora pensionista entre el 50 i 70 anys, per no estar tot sol. Tenc bona pensió i pis amb 5 habitacions i dos banys. Cerca'm al 462536. Ferran.

Hola! Som una al-lota felanitxera. Som molt independentista, iestic boja pels Sau, pels Ocults i pels Pets. Segur que si m'escriviu feim una gran amistat. Som molt divertida. Adéu. M. Glòria. Carrer d'en Magallanes, 29-07670 Porto-colom.

Vull intercanviar revistes, còmics, fanzines i adhesius amb tots aquells joves que estiguin orgullosos de tenir sang catalana o basca a les seves venes. Pau Arranz- C/ 2 Volta 31-07209 Son Mes-quida-Mallorca.

Cerc femella maca, romànica i amb les ungles llargues. Escriviu a: Oscar carrer Blanquerna, 58 - 07010 Palma.

Jove de 29 anys, fadrí, amb estudis universitaris, agradós i simpàtic, desitjaria conèixer al-lota formal de 20 a 27 anys. M'agrada el ball de saló i som bastant actiu. Anima't i escriviu-me a l'apartat 690 de Ciutat.

Hola, Em dic Raquel i tenc 14 anys. Tenc ganes d'escrivir-me amb gent de 14 a 16 anys. Si vols escriure'm... Raquel González-C/ Ansel Calvé, 13, 1ª 3ª-08950 Esplugues de Llobregat (Barcelona).

Som un alemany de 38 anys, cerc amigues i amics per a sortides i més. També vull estudiar la llengua mallorquina. Escriviu-me a la Bústia Postal 97-07080 Ciutat.

Sóc un noi de 31 anys. Solter. No minusvàlid. Voldria mantenir correspondència amb noia minusvàlida que tenguí bon caràcter, culte, es senti sola. Escriviu a la

Bústia Postal 163 - 08400 Granollers (Vallès Oriental).

Cerc al.lota sense fills de 22 a 28 anys. Signe Lleó o Sagitari, que sia capaç d'estimar sense traïció. Telefona'm al 512018 dies feiners a partir de les 23 hores.

Atenció: administrativa cerca amigues i amics per a sortides, excursions, i a l'estiu anar a la platja. Bústia Postal 1400-07080 Ciutat.

Capritxós, especial, diferent i atractiu jove de 27 anys, cerca dona independent i intel·ligent que vulgui companyia, carícies, massatges i sexe durant les seves estades al principat, a canvi d'ajuda econòmica. Manel 907843901-973603214.

Hola, al.lotes, noies, *ragazas*. Som dos joves de 24 anys, morens i atractius que desitjan conèixer al.lotes *enrollades* i catalanoparlants, si és possible, per a fer acampades, organitzar festes, sortir e marxa i passar-ho bé durant l'estiu. Som genials. Anima't que ets jove. Escriviu a C/ Joan Alcover, 1 Algaida (Mallorca) C.P. 07210.

Hola, soc un noi de 16 anys i estic interessat en cartejar-me amb gent que també defensi l'alliberament nacional dels països Catalans. M'agraden "Els Pets" "Brams" i "Jo t'ho diré". Enric Blanc. C/ Montcada, 1 - 08291 Ripollet.

Naturalesa, la mar, la muntanya, una pel·lícula, un cafè... si ests dona, atractiva i divertida, t'he de conèixer urgentment. Bústia postal 1174 - 07080 Ciutat de Mallorca.

COMUNICATS

Si vols rebre la revista L'ILLA gratis, la pots demanar a Edicions Bromera, Polígon Industrial, 46600 Alzira. Tel. 96-2402254

Per a tots aquells i aquelles que vulguin lluitar contra l'invasor, contra els traïdors, contra l'explotació obrera, i per una terra lliure i catalana, els Maulets tenim obert l'apartat de correus 349 C.P. 43480 de Salou (Tarragona), per a qualsevol informació o col·laboració contra l'ocupant.

Si voleu rebre una subscripció gratuïta al Butlletí de la *Fundació per la Pau* (entitat contra l'armamentisme i la guerra) podeu adreçar-vos al telèfon (93) 3025129 o al carrer Pau

Clarís, 89, Barcelona 08010.

Si voleu rebre llibres en català gratuïts sobre diferents temes d'actualitat, socials o teològics, sols us cal escriure a *Cristianisme i Justícia*, carrer Roger de Llúria, 13, Barcelona 08010, o telefonau al (93) 3172338.

La delegació catalana de la CSEM, grup d'ajut als països de l'Est, fa una crida per enviar roba, menjar, sabates, medicines etc. Per demanar adreces on enviar-ho personalment, podeu adreçar-vos a: Benjamí Planes, CSEM, pasatge Miquel Carreres, 11, 08206 Sabadell. Tel. (93) 7262 918.

Professora titulada fa classes de solfeig, piano i harmonia. Individuals i en grup. Tel. 756114. Magdalena.

Universitària fa classes de repàs d'EGB i català a la zona de Pere Garau de Ciutat. Tel. 243383.

Si voleu intercanviar adhesius, revistes, informació, etc, sobre el tema d'alliberament nacional, escriviu a l'Associació «Xavier Romeu». Apartat de correus, 36. 43480 La Pineda. Tarragona.

El Consell Nacional Català ofereix diversos llibres, gratuïtament, a tot aquell que els els demani, al voltant dels drets i història de la comuna pàtria catalana. Podeu escriure a l'apartat 15.071 de Barcelona-08080.

Si voleu rebre informació sobre les Joventuts d'Esquerra Republicana (JERC), i rebre els nostres butlletins, escriviu ara mateix a: JERC-Illes. Santiago Russinyol 1, àtic. 07012 Ciutat de Mallorca.

Estam interessats en un intercanvi cultural amb persones i institucions dels Països Catalans que desitgin informar-nos sobre el passat i el present del dits països i estiguin interessats en qüestions vinculades a l'Argentina. Escriviu-nos a: Baigorria 1337 .200 Rosario-Argentina.

Acció Cultural del País Valencià i el Bloc Jaume I ja és a Internet. Si voleu intercanviar propostes d'acció i lluita, o informar d'activitats, etc., podeu connectar: ACPV@vic.servicom.es

Vos recomanem boicotejar les ONG's espanyoles AGNUR España, Médicos del Mundo i Unicef amb els bancs espanyols Central Hispano i Banco de San-

tander que els donen suport.

Subscripcions gratis a còmics en català per a nins de 6 a 10 anys. "El Llaüt de Xàbia" -Apartat 53-Xàbia 03730 Patrocinat pel Magnífic Ajuntament de Xàbia.

Cursos gratuïts de llengua andalusa. Podeu adreçar-vos a: LLENGUA (Ensenyans a Dittansia de la Yenwa Andalus) P. Pedro Romana, 1-4-2-14007 Còrdova.

Si ques recibir el Puxa Asturias en to casa, y de baldre, sólo tienes que enivar la direicion a: Endechar Asturias-Puxa. Cai Llangreu, 10, 2ª-Xixon 33206-Asturies.

La meva col·lecció té 20.000 adhesius polítics. Faig exposicions. Crec persones que hem facin arribar enganxines de l'Esquerra Revolucionària. Paniello-Apartat 139 - 22400 Monsó-Osca.

"El Full" és una publicació interna de l'Associació Roca i Ferreres. Si voleu rebre'l gratuïtament comuniqueu-nos el vostre nom i adreça: Apartat de correus 9247, 08080 Barcelona.

Lluita, la revista de l'independentisme valencià és a Internet: <http://www.estelnet.com/lluïta>.

Si voleu afiliar-vos a sindicats nacionals catalans: C. S. C * 93 4541188.

Oferim de franc cursos bíblics i subscripcions a revistes cristianes en català: Ajuda Evangèlica dels Països Catalans. Apt. de Correus 1.022. 12995 Castelló. Tlf. (964) 207607.

Els Castellans de Mallorca, necessitam gent!! Si t'agrada passar-ho bé. Si vols tenir nous amics sans i saludables. Si t'agrada fer pinya amb un projecte nou: Fes-te Casteller!! Vine a veure'ns!! Assagem els dissabtes a l'Escola d'Adults son Canals. Carrer son Canals, 10. Telèfon 452414, Isidre.

Pintors, escultors, fotògrafs, etc., interessats en exposar les seves obres, així com gent interessada en comprar o simplement en visitar l'exposició del moment, podeu passar pel Café es Museu. Carrer Guillem Timoner, 10-Felanitx.

Grup folclòric sense gaire pretensions cerca sonadors i sonadores, cantaires i gent engrescada per seguir fent coses. Actuem alguna vegada, no guanyam gaire, però ens ho

ANUNCIAU-VOS DE FRANC A L'ESTEL

Nom.....DNI .....

Cognoms.....Tel.....

ATENCIÓ

- Escriviu un sol anunci per cupó
- Usau lletres majúscules
- Escriviu dins el requadre el text

Ompliu aquest cupó i enviau-lo a:
L'ESTEL, Apartat de Correus 124. 07600 S'Arenal de Mallorca

PETITS ANUNCIS

passam d'allò més bé. Ens reunim els dimecres a les 20'30 al Rafal Vell (Antiga escola). Som gent acollidora. Trucau al 971 505374

Els nacionalistes interessats per un sistema d'intercanvi cultural i turisme alternatiu per a nacions sense estat, podeu informar-vos a: Turisme Alternatiu: Bústia Postal 1.171 Castelló 12005. Es tracta d'un sistema de llarga trajectòria provada arreu del món, molt adaptable i econòmic.

Les persones interessades en les activitats de les Associacions i clubs UNESCO poden adreçar-se a la Federació Catalana de la Unesco: Mallorca, 207-08036 Barcelona. Tlf. 932534367.

Necessitam persones amb idees i ganes de tirar endavant la nostra llengua i la nostra cultura. Associació la Brúxola. Tlf. 93 4353323.

Coleccionau Fanzines? Voleu saber que fan els/les independentistes del Tarragonès? Subscriviu-vos al Butlletí del Col·lectiu independentista "El Timbaler de Bruc". Per 600 peles el rebreu cada dos mesos durant un any. Bústia Postal, 7- 43893 Altafulla.

Si us interessen les llengües minoritzades de més a prop, adreçeuvos a: **Llengües Vives**. Bústia Postal 5224/08008 Barcelona.

Si vol rebre l'*Euskararen Berripapera* (en foraster) gratuïtament escriviu a: Hizkunta Politikarako. Wellingtono Dukea, 2 - 01020 Vitoria-Gasteiz (Araba).

Coleccionista d'adhesius compra, camvia, recolleix material d'esquerra revolucionaria o independentista. Coleccionisme I.S.G. Bústia Postal, 135-48980 Santurzi-Biskaia.

Col·laboreu! Ajudeu-nos! Per un projecte de documentació d'indrets de les Illes i dels Països Catalans necessitem targetes postals (noves o utilitzades de "Escudo de Oro" Biblioteca Catalana de Krefeld - Box 1665 D-47716 Krefeld Alemanya. Tel. 07-49215126635.

Classes particulars. Totes les assignatures i tots els nivells. Petits grups. Professors/es titulats. Preus econòmics. Telf. 971467931. Ciutat de Mallorca.

Classes particulars d'hebreu, grec i llatí a tots els nivells. Jordi 971242795

Piano Blues, Jazz, Rock. Classes particulars. Harmonia moderna. 971242795 Nanel.

A tots els valencians que vulguen contribuir a la construcció nacional del País Valencià. L'associació cívica Tirant lo Blanc us espera. Som els nacio-

nalistes valencians. 963879408.

Sóc professor d'una DIWAN (escola bretona) i escric i llig català. Envieu-me informació sobre els Països Catalans, especialment de tema d'ensenyament: Gràcies. Joel Donnart-44, Hent Frinaoudour, Penc'hoad-F-22860 Plourivou Breizh/Bretanya - Estat francès.

El Call, la revista dels jueus dels Països catalans és a internet. <http://www.fortunecity.com/victorian/coldwater/252>.

Acaben d'editar-se els Evangelis segons sant Mateu, sant MARC I SANT Lluc, en versió interconfessional, en llengua catalana, en cassettes i CD. El seu preu per joc és de 3.000 ptes. Posteriorment s'editarà l'evangeli segons sant Joan. També hi ha editat tot el Nou Testament en Braille en llengua catalana, i edició interconfessional.

Són 22 volums, i es poden demanar a Mn. Joan Magí, Parròquia de sant Pere i sant Pau, 43007 Tarragona.

Ha nascut Correfoc!!! Una revista de literatura i Història catalanes. 64 planes 250 ptes. Col·labora-hi o fes-te'n subscriptor. Tlf. 971 200 810. Lluís.

A Ciutat estam creant el primer equip de rugbi català de Mallorca. Els Almogàvers. Interessants cridar al 971 200 810. Lluís.

Menorquines i menorquins! per dir prou a l'asserviment colonial espanyol, organitza't i lluita amb el Col·lectiu Independentista de Menorca CIM. Per rebre informació, escriu a CIM - Bústia Postal 24 - 07700 Maó.

BORSA DEL MOTOR

Si vol un cotxe nou de la

nostra gamma, véngui i en parlarem. Agència oficial Renault. Tel. 413867. Son Ferriol.

Venc Harley Davison Heritadge Softail Clàssic. Modelo 95 matrícula IB 1995 BY. Tlf. 971820717.

VENDES

Venc piano marca TLEYEL, un quart de coa, en bones condicions. Mig milió de pessetes. Tlf. 939 373 151.

Venc figures d'escaiola noves per decorar o policromar: àngels, betlems, fruites, flors... per lots o a la menuda. Trucau capvespres i vespres al 971 29 44 44.

Venc embarcació Borràs 640. Bon estat i bon preu. Tlf. 971 865 405

Videoconsolles, jocs, còmics a preus realment assequibles: Infomanga, carrer de sant Geroni, 2 Tel 636 720 814 Manacor.

L'ESTEL. SUBSCRIVIU-VOS-HI, ANUNCIAU-VOS-HI

F I R A D E M A N A C O R

Na Maria Taverner, madó Cullera de Campos és cuinera. Fa menjars per a bodes comunions i banquets que duu allà on se fa el convit, amb el seu equip ho serveix si cal. Sa mare, na Maria Thomàs ja feia la mateixa feina. L'any 1997 fa publicar *Sa Cuina de Madó Maria* un llibre que se ven a les llibreries de Mallorca i de Menorca. Enguany ha publicat *Recetas de Cocina Mallorquina*, dedicada als forasters. Tel. 971 181 173

En Sion Mascaró és cuiner. L'any 1998 va publicar el *Manual de Cocina de Sion Mascaró*, llibre que se va acabant, de manera que ja prepara la segona edició. Ara prepara el llibre *Conserves Mallorquines*, aquesta vegada en català, ja que ara els forasters ja han après la nostra llengua. Tel. 609 864 256

Durant tota la seva vida n'Antoni Balaguer de la Soledat ha fet de torroner. Va per les fires i festes de Mallorca on ven torrons, avellanes, cacauets i llepolies de tot casta. Els seus padrins Antoni Balaguer i Aina Martorell ja feien de torroners. N'Antoni està associat a la Unió d'Atraccions Diverses de Balears, una associació que defensa els interessos dels firaires. Tel. 971 240 849

Fa 5 anys que Els Germans Moyà regenten el Taller MogalMotor a Manacor. Són representants de les marques Volkswagen i AUDI. Cotxes des de 1.385.000 fins a 15 milions. Són pare, en Mateu Moyà va obrir aquesta empresa l'any 1965. A la foto són saludats pel Ministre de Medi Ambient Jaume Mates i la ex batllesa de Manacor. Tel. 971 843 335

Fa un any que na Begonya Torres i n'Antoni Campayo ha obert la Botiga de Roba de la Llar Campayo a la Plaça de les verdures de Manacor. Tl. 646 256 560

Fa 48 anys que en Simó Soler va obrir la botiga de Pinsos Sant Salvador al carrer de Manacor de Felanitx. A la foto amb els seus ajudants. Tel. 971 580 349

Fa un mes que en Frederic Còrdova de Portocristo ha posat 15 ponis holandesos a una finca de s'Illot. Són uns cavallets molt petits que fan les delícies dels infants a les festes, fires etc. Li podeu telefonar al 971 821 575

COSTA I LLOBERA

Mossèn Costa i Llobera i les seves visions de la Palestina otomana

PER MARINA FERRÀ A-HAMELYNCK

Costa i Llobera ens va deixar com tants d'altres poetes i escriptors que s'han sentit fascinats, ja sigui espiritualment, ja sigui per altres motius, les seves impressions del seu pas per la terra de Canaà. Rius, mars sencers de tinta, sang i llàgrimes s'han vessat recordant aquesta contrada situada a les

portes de la Mediterrània en una situació estratègica vital pel comerç entre Àsia i Europa, i místicament significativa per milers de creients de les tres religions monoteïstes, els cristians, els àrabs i els jueus.

Però la situació històrica que es va trobar Mossèn Costa i Llobera al seu pelegrinatge

per aquesta terra tan castigada per les guerres religioses i les disputes territorials era bastant depriment.

La primavera de 1907 data del viatge de Mossèn Costa i Llobera es pot dir que l'imperi otomà ja es trobava en decadència en part degut a les pèrdues de les guerres balcàniques que encara estaven en marxa, de fet només faltaven onze anys perquè acabàs la dominació turca que durava des de feia uns quatre cents anys. És l'època de la segona "alià" jueva i dels primers kibutzim, provocada pels programes antisemites del 1904 i 1905, a la Rússia zarista.

Durant el començament del segle XX la població jueva encara era minoritària, la major part de la població era de religió musulmana. La minoria cristiana era majoritàriament ortodoxa russa, com la majoria de pelegrins que arribaven a Terra Santa. Les condicions de vida de la majoria dels habitants de Palestina era bastant dura, així com la forma d'arribar a "Eretz Israel". Ja Costa i Llobera ens descriu d'alguna forma aquesta situació social tan difícil a la carta escrita al seu amic J. Rosselló durant el viatge de tornada el dia 27 de maig: "Els tipus humans de Palestina són interessantsíssims. S'hi troba el jueu macilent i anèmic, l'àrab esvelt i ardent, el baduí bronzejat, fort i salvatge, el siríà

tornadís... Lo que és general a tots és consisteix en un aire de figures artístiques qui resplendeix en la major misèria. Veus infants espellissats i bruts fins a lo increïble, qui demanen "bajchichs" amb una gràcia suprema. Veus figures tràgiques de leprosos i orbes espantables qui s'arrosseguen dins la pols. A voltes creuries que trobes un munt de draps esquinçats en terra, i és un ser humà qui després t'aixeca les mans i la veu demanant almoïna o te mostra les òrbites buides a la llum del sol. Afegeix les figures de popes, monjos, frares, rabins, dragomans, derivissos, grecs, armenis i copetes, etc. etc."

El que es pot destacar de "Visions de Palestina" és la intenció d'imitar les formes poètiques dels versicles bíblics, és a dir en forma de paral·lelisme de conceptes, segons ho descriu el propi autor al pròleg, en una exaltació apassionada del catolicisme, pròpia dels capellans de l'època. Ω

Miquel Costa i Llobera en la seva maduresa.

Miquel Costa i Llobera i el misteri de la mort

PER MIQUEL FERRÀ MARTORELL

Ho conta així Josep Maria Llompart: "Dia 16 d'octubre de 1922 tingué lloc en el convent de les Tereses de Palma una tràgica escena. Es celebrava la missa solemne amb motiu de les festes centenàries de la canonització de la santa titular. L'església estava estibada. Un canonge de la Seu de Mallorca predicava el panegíric de Santa Teresa. A un determinat passatge, l'orador al·ludia aquella efusió de penediment que, segons explica l'esforçada Teresa en el llibre de la seva vida, la féu caure, desfeta en llàgrimes, als peus d'una imatge de Jesucrist assotat. Aleshores esdevingué la catàstrofe. Cop en sec el predicador va emmudir i, lentament, va anar desplomant-se dins la trona. Quan, passats els primers moments d'estupor, anaren a alçar-lo, era mort. Ben pocs recordarien aquell drama si la víctima hagués estat qualsevol sacerdot obscuro. Però qui va morir d'aquella mort bellament tràgica era l'escriptor més important que, en el temps, havia donat Mallorca a les lletres catalanes d'ençà de Ramon Llull. Es tractava de Miquel Costa i Llobera."

No va gens errat Llompart en aquesta apreciació. Les antologies de literatura universal més serioses contenen "El pi de Formentor" i això ho vaig comprovar fa anys, com en un joc, a Madrid estant. Antologies poètiques en alemany, holandès, anglès, castellà, portuguès, grec... I llavors, l'escriptor, en una fitxa a qualsevol enciclopèdia, no figurant-hi, moltes vegades, altre mallorquí.

Nascut a Pollença el 10 de març de 1854, pertanyia a una família de senyor rural, els rics terratinents de Can Costa, propietaris de la possessió de Formentor, que quedaria per a sempre unida a la gran obra del poeta. Estudià

el batxillerat a Palma i sembla que un dels seus amics més entranyables fou En Joan Rosselló de Son Fortesa, un altre fill de rics terratinents. Acabats aquells estudis anà a Barcelona per a fer la carrera de Dret, segons els desitjos de son pare. Serà mal estudiant i amic de tertúlies, concerts, teatre. Es fa amic d'Antoni Rubió i Lluch, i la seva vidaseguieix dins el clima universitari dels burgesos, sense pena ni glòria. Constatant el seu fracàs d'estudiar a Barcelona, els seus pares decideixen d'enviar-lo a Madrid, on tornarà recol·lir carabasses. Finalment, tornarà a Mallorca i s'estableix a Pollença, a ca seva. Fill, hereu de casa bona, continua la vida de burges, és a dir, com a l'adagi, "menjar molt i no fer res". La seva vocació religiosa es concreta el 1885, el mateix any que publica el seu primer llibre de poesies, quan comença a Roma els seus estudis eclesiàstics i decidit a ésser sacerdot. Amb el temps, poeta altament vocacional, com ho és el seu ministeri, treballa el paper i el seu prestigi literari augmenta, publica les seves "Horacianes", viatja a Barcelona i li fan molt de cas i aquí el nomenen canonge però a partir del 1906 la seva obra poètica es de cada cop més esquifida. Escriu poc, tan poc que quan mori restarà inacabada la seva versió dels himnes de Prudenci que arrossegava feia ja molts anys. Tot fent una anàlisi d'aquesta trajectòria, un troba en Costa el romàntic que passeja solitari en diàleg amb la natura i esdemana sobre els misteris de la mort. I així, referent-se a la gran alzina de Mossa, patriarca dels arbres centenaris, s'exclama:

"I avui, que a mitjan vida retorn a tal paratge, no hi trob ja l'arbre mític: caigué, i al gran boscatge un buit ple d'enyorances s'aixampla ja per mi." Ω

Miquel Costa i Llobera

PER MIQUEL LÓPEZ CRESPI

Vaig aprendre de memòria els primers versos de Miquel Costa i Llobera quan tenia nou o deu anys (la fotografia que conserv d'aquell dia memorable no porta cap data ni senyal desxifrabable al darrere). Crec que aquestes fotografies que tenc en el meu arxiu es varen fer amb motiu d'una festa en commemoració de la inauguració de l'Escola Graduada de sa Pobla. Aquesta escola, manada construir quan era al capdavant del consistori de sa Pobla el meu oncle matern, el batle Miquel Crespi Pons ("Verdera"), s'havia aixecat en uns terrenys propietat de la família (sa Tanca de Can Verdera). El batle Miquel Crespi els cedí a l'ajuntament per un preu merament simbòlic (vegeu el llibre "Escola Graduada de Maria Antònia Roig"). Aquesta inauguració fou un acte polític i cultural molt important. Per aquell temps -finals dels quaranta, començaments dels cinquanta- exercien el seu magisteri a l'escola que havia bastit el meu oncle, excel·lents mestres, grans professionals de la docència; severos, això sí, com ho solien ser la majoria de professors de la vella escola. Però, amb aquella severitat, els mestres dels anys cinquanta ens obriren i per això el meu reconeixement etern-les portes per arribar a conèixer tota la saviesa amagada als lli-

bres i, per tant, la possibilitat d'entrar a formar part nosaltres mateixos de la cultura.

Record que érem un exèrcit de dimoniets permanentment esvalotat. Aquells allots de primer, segon, tercer, quart, cinquè i sisè teníem -com era normal- més ganes d'anar a jugar al pati que no pas de romandre asseguts davant el llibre, amb el llapis en la mà fent els deures, recitant les taules de sumar, restar, multiplicar i dividir. Em vénen a la memòria alguns noms: malauradament n'he oblidat molts d'altres, no endebades ha passat quasi mig segle d'ençà que, d'infant, era un habitant sorprès d'aquelles aules, dels passadissos, racons i mil amagatalls secrets de l'immens edifici. Pens en Josep Pastor, Catalina Pastor, Andreu Llompart, Nicolau Socies (el pare del gran poeta i bon amic Rafel Socies amb qui compartia pitipre a la "Tercera de dalt")... Hi eren també en Sebastià Torres, en Fernando Cardenal, en Tòfol Bennassar.

En la fotografia que ha inspirat aquest article hi són, asseguts rere la taula que podem veure, just al meu darrere, els senyors Antoni Cladera Serra (a l'esquerra) i Antoni Perelló Miquel (a la dreta). Jo acabava de recitar *Lo pi de Formentor*, després de setmanes d'assaig -el poema era llarg per a la meua edat!- sota la direcció del pare d'en Rafel Socies, l'enyorat mestre Nicolau Socies. Encara el record a la perfecció, l'històric poema.

Mon cor estima un arbre! Més vell que l'olivera, més poderós que el roure, més verd que el taronger...

Vist amb la perspectiva que donen els anys, aquell acte cultural va ser el primer contacte amb allò que temps a venir seria i és!- la meua època vital: escriure en la nostra llengua, anar bastint una personal obra literària. Ben cert que l'ambient de postguerra no s'hi deia gaire amb l'esperit, amb el ritme poètic, el món cultural, l'ànima de l'insigne poeta Costa i Llobera. No hem d'oblidar que són els anys més tèrbols de la dictadura franquista, del més ferotge i cavernícola nacional-catolicisme espanyolista nazifeixista servit-llavat honroses

excepcions- pel noranta-nou per cent del clergat mallorquí... Els mestres, els mateixos que ens feien formar -ho dictaven les normes de la Dictadura- cada matí al pati de l'Escola Graduada per cantar el *Cara al sol* o *Montañas nevadas*, amb el braç alçat, tampoc no podien piular si volien conservar la feina, alimentar llurs famílies.

És evident que en aquelles circumstàncies -no importa cavil·lar gaire- la simple recitació en públic de *Lo pi de Formentor* (i més en una escola pública!), tota aquella riuada de bellíssims versos costalloberians dits en un ambient dominant pel feixisme cultural més llampant, no deixava de ser un valent acte de resistència contra la "cultura" dels vencedors en la recent guerra civil (encara hi havia guerrillers -"maquis"- lluitant per les serralades peninsulars).

Aquell matí, abans de les ensaïmades, confits i galetes que es repartiren entre familiars i alumnes assistents a l'acte commemoratiu de la inauguració de l'Escola Graduada, la gentada, les autoritats i mestres que eren present en l'homenatge al constructor de l'escola de sa Pobla, vaig recitar, amb un petit tremolor de la veu, sota la mirada vigilant i atenta dels meus mestres i, especialment, de Nicolau Socies:

Mon cor estima un arbre! Més vell que l'olivera, més poderós que el roure, més verd que el taronger, conserva de ses fulles l'eterna primavera.

i lluita amb les ventades que atupen la ribera, com un gegant guerrer.

Més tard, quan ja havien passat molts d'anys d'aquella festa, escodrintant pels viarans de la nostra cultura, vaig anar aprofundint en l'obra de Miquel Costa i Llobera. En l'època de la repressió, quan ens deliem per les obres d'escriptors més compromesos -sobretot amb les idees de l'igualitarisme socialista o anarquista-, la serenitat clàssica de Miquel Costa i Llobera (*L'agre de la terra*, per exemple) ens ajudà igualment a anar avançant en les nostres concepcions culturals i polítiques, en el coneixement dels registres més íntims de l'ànima del nostre poble.

Però tot això, aquella primera immersió dins l'ample mar de la cultura catalana de les Illes vengué donada per una festa en record del batle Miquel Crespi i -indubtablement!- per l'amor que el meu mestre, Nicolau Socies, sentia per les nostres lletres. Pens que seria molt important, tot recordant ara aquell acte, que el consistori de sa Pobla, els màxims responsables de tant assenyada corporació democràtica pensassin en l'exemple magnífic que aquell gran home donà al poble oferint fins i tot les seves propietats (sa Tanca de Can Verdera) per contribuir així al desenvolupament cultural dels poblers. També convendria dedicar-li un carrer, ja que l'anomenat "Miquel Verdera" sembla no correspondre exactament a Miquel Crespi i Pons (hem publicat alguns articles explicant aquest

problema). La placa hauria de concretar molt bé a qui va dedicat el carrer i, per tant, el més convenient seria posar, tal com hem dit una mica abans: "Carrer de Miquel Crespi i Pons, (batle Verdera)". D'aquesta manera podríem anar acabant d'una vegada per totes amb la injustícia del fet que l'home que bastí l'Escola Graduada de sa Pobla -a part de no haver posat el seu nom a l'edifici que ajudà a construir- no tenguí un carrer que l'honorí com pertoca. Esperem que el desig que avui exposam sigui aviat recollit per qui correspongui i s'esmeni definitivament aquesta gran injustícia amb un dels fills il·lustres de sa Pobla. Ω

Miquel Costa i Llobera als 32 anys.

Els Gorans de la Revista BELLPUIG

BONS ARTANENS, ALEEGRES VENIU TOTS VELL I JONES A FER LA TRACTORADA FINS AL CONVENT
 AIXO NO SERIA UNA ROGATIVA?
 ANGO VOS DEMANAM AHI GO-O-O
 I VÓS MDS PUJAU EL GASOL!
 UNA QUE?
 AIXO? NO DEMANAVEM DOBLERS?
 A VEURE SI LA MARE-DE-DEU I SANT ANTONI DE PÀDIA ENTRE TOTS DOS...
 PLOU'AH I A DEFDA BUFA ES VENT

ESTELICH

L'antifranquisme a Mallorca. VI LLIBRE

La cultura i la lluita antifeixista. Publicació del llibre Cultura i antifranquisme (Edicions de 1984) (i II)

MIQUEL LÓPEZ CRESPI

Aquesta investigació, el treball de recerca i difusió històriques no es podia fer des d'una falsa "objectivitat", des de la falsificació que comporta enfocar els esdeveniments de la transició amb el punt de vista d'un partit (en aquest cas des de l'òptica del PCE o del PSOE), que és el que s'ha fet fins ara mateix

No cal dir que la colla d'enemics envejosos que l'any 1994 atacaren sense miraments el petit resum de les meves memòries (L'antifranquisme a Mallorca, 1950-1970), aquells senzills records de la lluita per la llibertat, també ha tengut la seva influència en la meua posterior dedicació a l'estudi d'uns anys que, en titular molts d'articles, he anomenat una mica poèticament "Els anys del desig més ardent" (pel que tenien de lluita activa per la llibertat, de recuperació aferrissada de les nostres senyes d'identitat, d'autenticitat en la majoria de joves revolucionaris d'aleshores). Ara, si féssim un article reflectint el que hem vist i estam veient, l'hauríem de titular "Els anys de l'oportunisme més ferotge".

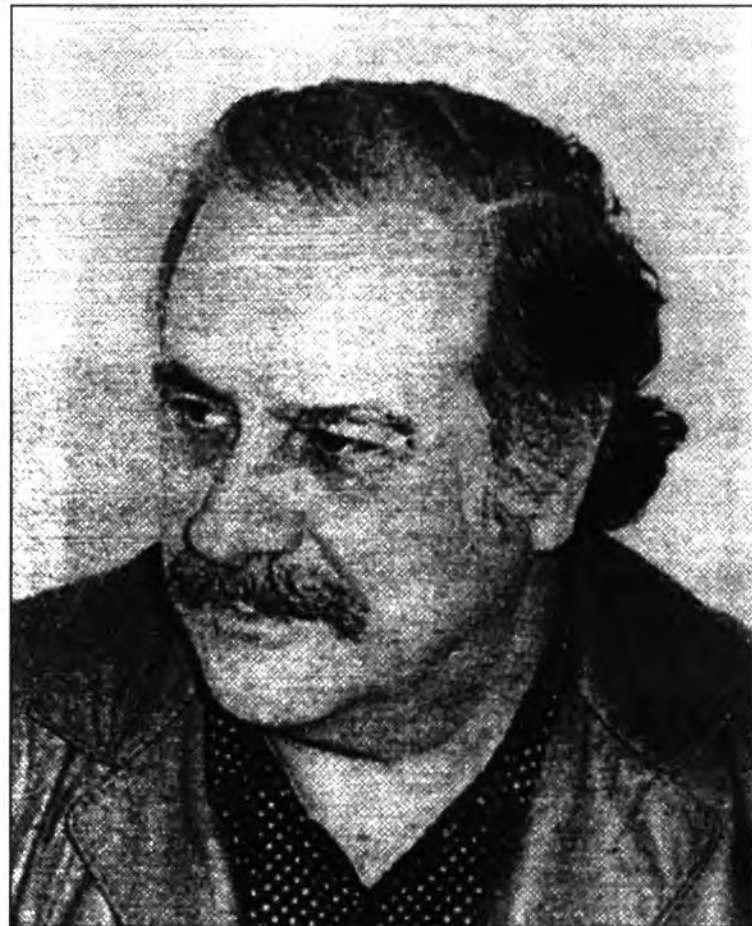
Ha estat com dic, comprovar la mala fe i tergiversacions de la munió de reaccionaris que m'atacà (a través de mentides, calúrnies, barroeres falsificacions, insults de tota mena...), el que m'ajudà a obrir els ulls quant a la necessitat d'avançar, d'aportat nous elements per a l'anàlisi i, en definitiva, anar obrint nous camins en el coneixement de les lluites i activitats d'aquells anys. Aquesta investigació, el treball de recerca i difusió històriques, no es podia fer des d'una falsa "objectivitat", des de la falsificació que comporta enfocar els esdeveniments de la transició amb el punt de vista d'un partit (en aquest cas des de l'òptica del PCE o del PSOE), que és el que s'ha fet fins ara mateix. S'ha "oblidat" d'una manera intencionada, s'ha anat criminalitzant, el paper de l'esquerra revolucionària, del nacionalisme d'esquerres, dels cristians pel socialisme, de l'anarquisme i els corrents consellistes que impulsaven tant les Comissions Obreres Anticapitalistes com les Plataformes (d'estudiants, de barris, etc) Anticapitalistes. Era precís i necessari dir "alguna cosa" referent a les lluites culturals i polítiques d'aquells anys des d'una perspectiva d'esquerres, des del punt de vista, no dels vivi-

dors del sistema, sinó de les trinxeres dels qui sí que participaven activament en la lluita anti-burguesa, per la llibertat de les classes populars illenques, per ajudar a bastir una autèntica cultura nacional-popular.

En Cultura i antifranquisme he volgut deixar constància d'alguns d'aquests aspectes essencials de la lluita de classes en el camp cultural

En Cultura i antifranquisme he volgut deixar constància d'alguns d'aquests aspectes essencials de la lluita de classes en el camp cultural. En el fons, a conseqüència de la debilitat de l'esquerra mallorquina, durant molts d'anys va ser precisament el camp de la lluita de classes cultural, el terreny concret de la cultura (literatura, art, poesia, cinema, teatre...), la trinxera principal de l'enfrontament contra el règim franquista. El carrillisme illenc (PCE) feinejava a les catacumbes (fent alguna pintada ocasional, repartint algun full subversiu); el PSOE era quasi inexistent (només donà senyals de vida cap al 1976).

No ens hem d'enganyar o deixar manipular per pretesos "historiadors objectius". On l'"objectivitat" -com diria Fontana- en una societat de classes de forts

Jaume Adrover Noguera.

enfrentaments ideològic-culturals, on, la majoria de vegades -i sobretot en aquesta època de què parlem- la guerra d'idees, de concepcions del món era aferrissada? Com ho és ara. Com ho ha estat sempre -i ho serà mentre hi hagi explotats i explotadors damunt la superfície de la terra. Recordem que, sovint, el pes d'una autèntica lluita antifeixista, el pes de la formació d'una consciència antifranquista, recaigué sovint en intel·lectuals independents (sense que ningú vulgui negar l'heroisme, provat en moltes ocasions, dels militants de base carrillistes, dels Cercles d'Obrers Comunistes, cristians, o de qualsevol tendència que s'enfrontava amb l'oprobri que significava la dictadura feixista). Pens ara, concretament, en la importància històrica del treball (intel·lectual i amb importants aportacions econòmiques fetes personalment) d'homes com Jaume Adrover, al qual l'esquerra, el nacionalisme, la cultura, mai no podrà agrair o pagar mínimament tot el que va fer per la causa de la llibertat, per la causa del progrés del nostre poble. Per

això, i com a homenatge personal a tot el va fer (i fa encara!), he volgut començar el llibre que comentam (Cultura i antifranquisme) amb dos capítols (els que segueixen a "Art i literatura en els anys seixanta") titulats "1966-68: les Aules de Poesia, Teatre i Novella" I i II. Era el mínim que podíem fer, ja que mai no em cansaré d'insistir en la importància històrica d'aquestes aules per a la creació i consolidació d'una autèntica avantguarda cultural mallorquina antifeixista. I per això no podia permetre (quan vaig començar a redactar les notes originals que servirien per a redactar la versió final dels capítols que comentam) que hi hagués tanta mala fe en la redacció de segons quines "històries" pretesament "objectives", "científiques".

Enlaren descaradament a qui comanda (als partits que disposen del pressupost; als polítics oficials que manegen el pressupost)

En una recent "Memòria" d'aquells anys, no sortia... ni una línia! sobre les "Aules".

La història oficial ha volgut esborrar el nom i les accions de l'avantguarda mallorquina que en els anys seixanta i setanta lluità activament per la llibertat del poble. En la fotografia alguns dels membres d'aquesta avantguarda: Gaspar Jaume, Miquel López Crespí, Francesca Velaco, Francesc Mengod i Maria Vilchez.

L'ANTIFRANQUISME A MALLORCA VI LLIBRE

de M. López Crespí

Cada quinze dies a L'ESTEL (d'agost de 1999 fins a l'agost de l'any 2000)
Per demanar números endarrerits, telefona al **971 26 50 05**

EP!!!

PARES, EDUCAU-ME EN CATALÀ, A MALLORCA HI HA EL MEU FUTUR

Però no solament no havien existit les "Aules", tampoc no havia existit res en relació... al Congrés de Cultura Catalana! Com deia en un d'aquests capítols inicials de Cultura i antifranquisme: "...res d'això no ha existit mai a la nostra terra. Com tampoc no existí el Congrés de Cultura Catalana de l'any 1976, ni les Setmanes del Llibre Editat a Mallorca que -a començaments dels anys setanta- se celebraven en els baixos de la llibreria Tous."

El més vergonyós de tots aquests "oblits" (o de la criminalització de republicans i comunistes -OEC, per exemple-) és que tot es fa per evidents, comprovats, claríssims motius d'egoisme i interès particular, sense vergonya, per la cara, oferint-se -qui ho fa- a qui paga millor. Enlaira descaradament a qui comanda (als partits que disposen del pressupost; als polítics oficials que manegen el pressupost). Així, actuant d'aquesta manera, l'autor del pretès llibre "objectiu", "científic", pot anar a pidolar més subvencions per a les seves properes "aportacions" (a més publicacions, més importància del currículum per a demanar feina, per a consolidar la petita parcel·la de poder que pugui tenir l'autor). Assis-tim així a una processó de "personatges" d'autèntica vergonya. Es crea la "fama" de lluitadors a qui mai no vérem per les catacumbes de la clandestinitat, però que ara, mercès al poder polític, maneja els fils del pressupost públic.

Ens volen fer creure, com si no tenguéssim memòria històrica, que "portaren la democràcia" al nostre poble els més destacats elements del franquisme, els més aferrissats defensors del feixisme que (intel·ligents, no ho negarem) quan veren que des dels EUA, Berlín o Londres els indicaven el camí de la reforma del règim, s'hi apuntaren de seguida (per a servir l'essencial de l'Estat muntat per la dictadura: "unitat d'Espanya", capitalisme, monarquia). Vet aquí aquestes "històries" enlairades per tots els servils mentre es minusvalora, es criminalitza, es posa sordina al treball abnegat, callat, heroic dels homes i dones anònims (i no tan anònims!) del nostre poble (els militants i simpatitzants de tots els partits comunistes i revolucionaris de les Illes). "Treball" ben pagat, evidentment!, el de "consagrar" qualsevol oportunista franquista, els nostres coneguts enemics, tots aquells que tengueren la paella pel mànec durant quaranta anys, els veritables culpables de dècades de manca de llibertat, de sofriment popular. Per això he cregut necessària la publicació de Cultura i antifranquisme (i de les altres aportacions a la nostra història que hi seguiran). Ω

LA VILA D'EIVISSA

- * Fa 28 anys que en Celso Pérez va obrir l'empresa Limpiezas Royal a la Vila d'Eivissa. Netegen cases, oficines, barques, obra nova, etc. Tel. 971 315 863
- * Fa 11 anys que n'Aina Garcia i na Maria de les Neus Escandell regenten la Perruqueria Unisex Ones a Eivissa. Tel. 971 311 964
- * Fa 8 anys que en Sebastià Hernández regenta el Cafè Mio al carrer Vicenç Serra d'Eivissa. Un lloc en expansió amb una gran plaça d'aparcament de més d'una quarterada d'extensió. A la foto amb sa neta Alicia. Tel. 626 221 206
- * Fa mig any que na Maia Molina i son fill Daniel Martínez regenten el Bar Etreus a la Plaça Nova d'Eivissa. Tapes, entrepans, plats combinats i menús. Tel. 971 393 004
- * Son els nins que aprenen kikboxing al Gimnàs Budoka d'Eivissa. Tel. 971 312 068
- * Fa 8 anys que na Carme Serra regenta la Botiga de trofeus i gravats Cas Datilet al carrer Vicenç Serra d'Eivissa. Tel. 971 190 807
- * Fa 15 anys que en Nuncio i en Genaro de Nàpols regenten la Pizzeria Bella Napoli al Pratet, just devora el Port d'Eivissa. Tenen forn de llenya i despatxen les millors pizzes i pastes de l'illa. Tel. 971 310 105
- * Fa mig any que en Vicenç Mari i n'Antoni Guasch s'han associat per obrir la Immobiliària Es Pratet just davant l'Hotel El Port d'Eivissa. També fan administració de Finques. Tel. 971 317 985
- * Fa 13 anys que na Pilar Portillo regenta la pastisseria l'Artisà a la barriada des Pratet, just devora el Moll d'Eivissa. L'Artisà és el seu marit n'Antoni Costo de Liéon que li enfora els pastissos. Tel. 971 191 147
- * Fa un mes que en Vicenç Ponce i en Xavier Vila-Real s'han associat per regentar el Restaurant sa Llesca a la barriada des Pratet de vila. Pa amb oli i amics. Només els vespres per una mitjana de 1500 ptes. Tel. 971 192 727
- * Fa 2 mesos que els Germans Vinyes regenten la Botiga de Moda i Complements Iris a sa Marina de Vila. Els seus avis, els vells Vinyes, obriren aquesta botiga el 1890. Tel. 971 317 444
- * Fa 30 anys que els germans Ferrer regenten la Botiga de Moda Ferrer a la Vila d'Eivissa. Els seus pares, n'Antoni i na Maria de ca n'Endreuet de Bona l'obriren l'any 1933. Tel. 971 311 270
- * Fa 7 anys que els Germans Guasch regenten la Carnisseria Casa Domingo a s'Alameda d'Eivissa. Tel. 972 310 774
- * Fa 12 anys que na Guadalupe Benavides i Calbet regenta l'Estanc de Vara de Rei d'Eivissa. Tel. 971 311 473
- * Fa 4 aus que en Txintxo Guilante de Donostia regenta el Bar Txintxo a sa Marina d'Eivissa. Bar de pinxos i cuina basca. Tel. 607 269 630
- * Fa un any que en Lulú Amat d'Alger ha obert la botiga els Barbut a la Plaça del Parc d'Eivissa. Ven articles importats de diversos països orientals. Els seus avantpassats foren jueus catalans expulsats pels Reyes Catòlics fa 500 anys Tel. 676 294 677
- * Fa 3 mesos que n'Antoni Lara ha obert el Cibernetic a s'Alameda d'Eivissa: telefonia mòbil, internet i un ciberespai on els internautes es poden comunicar a 500 ptes. l'hora. La secretària és ben agradable. Tel. 971 303 382
- * Fa 10 anys que en Pablo Garcia Albizuri d'Argentina, artista plàstic, amb tres artistes més ha obert la botiga Canibal Love a s'Alameda d'Eivissa. Tel. 971 399 124
- * Fa 30 anys que en Mitchel de França regenta la Perruqueria La Tignasse al Pratet d'Eivissa. Abans va estar 5 anys a sa Marina. Tel. 971 310 426
- * Fa 20 anys que els germans Felicó regenten el Taller can Manolo al Pratet d'Eivissa. Ho va obrir son pare, en Manolo Felicó l'any 1955. Tel. 971 313 617
- * Fa un any que en Jimmi Baiguini de Gènova regenta al Bar Che Guevara al port d'Eivissa. Cuina genovesa i bon rollo. Tel. 971 316 998
- * Fa 8 mesos que en Xavier Ribes ha obert l'empresa Rajoles Gresaida al Pratet d'Eivissa. Importa taulells de les comarques castellonenques. Tel. 971 314 509
- * Fa 21 anys que en Rafel Ruiz regenta l'empresa de Lloguer de Cotxes i motos Extra a l'Aparcament de les Feixes d'en Balançat al Port d'Eivissa. També te la consigna on se guarden les maletes procedents dels vaixells. Fa 31 anys que en Rafel fa corregudes de motos i ha anat diverses vegades al Trial des Ravellar de sant Joan de Sineu, d'on guarda un bon record del president de la Penya Motorista local, en Joan Jaume Nigorra. Tel. 971 191 717
- * Fa 15 anys que els germans Ferragut regenten el Bar Vent i Vent davant la consigna dels vaixells de Formentera al Port d'Eivissa. Son pare, n'Antoni Ferragut ho va obrir fa 30 anys. Tel. 971 191 170
- * Fa 25 anys que en José Chica de Màlaga i son fill Vicenç d'Eivissa regenten el Bar Fènix a Figueretes. Són del Betis. L'altre fill Josep és campió de billar d'Eivissa, d'Espanya i d'Europa. Tel. 971 390 602
- * Fa 15 anys que na Pepita Costa va obrir la Perfumeria Joy a Figueretes. Tel. 971 304 755
- * Fa 5 anys que en Miquel Costa va fundar l'Editorial Mediterrània a l'avinguda d'Espanya d'Eivissa. També té llibreria i venda de periòdics i revistes. Aquest local és el punt de trobada dels intel·lectuals eivissencs. Tel. 971 392 156
- * Fa 20 anys que n'Antoni de can Marota regenta la botiga de comestibles Marota a la Plaça de d'Alt Vila. El seu avi Antoni va obrir aquesta botiga l'any 1920. 698 126 125
- * Na Carme Martínez i na Kathy Wecky són les encarregades de l'Hotel El Corsari a d'Alt Vila. Són quinze habitacions amb una suite que costa 30.000 ptes la nit i l'altre més luxosa a 60.000 ptes la nit desdijuni inclòs. El menú costa 10.800 ptes. Un palauet medieval per passar-hi la nit de noces. Tel. 971 301 248

LA VILA D'EIVISSA

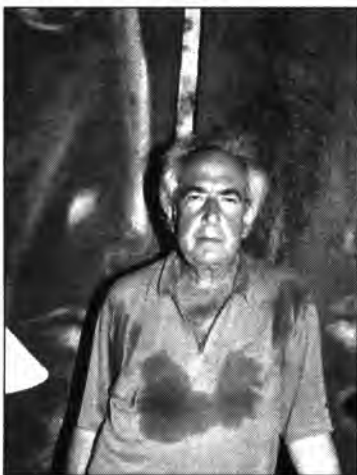
Fa 26 anys que na Margalida Vidal regenta la Cafeteria Es Forn a la Plaça de d'Alt Vila. Despatxa menús a 850 ptes. A la carta se menja per una mitjana de 1600 ptes. Tel. 971 302 639

Fa 3 anys que en Pedro Lendinez de Bailèn (Jaen) regenta la botiga Sa Carrossa a la plaça del mateix nom de d'alt Vila. Tel. 971 302 048

Fa 29 anys que na Leah Schwartz i Leibert pare alemany i mare lituana, tots dos jueus, nascuda a Nova Iorque regenta la botiga de regals Leah's a d'Alt Vila. Leah en català és Lia, la primera esposa d'en Jacob. En Jacob es casà amb la Lia perquè era la major, però la que de veres estimava era na Raquel, amb qui també es va casar. El telèfon de na Leah és el 971 302 824

Fa 17 anys que en Jaume Lanz regenta la Galeria d'Art Lanz a la Plaça de d'Alt Vila: exposició de Montserrat Faure, i del seu germà Alfred Lanz, entre d'altres. Tel. 971 300 815

Fa 18 anys que na Selva Castro d'Argentina regenta la botiga de Moda Pisu's a d'Alt Vila. Tel. 606 820 076

En Carles Cuevas s'ha associat amb en Pancho Molina amb qui regenta les botigues de Moda Nina W, Daikini i Mari Joan in Touch a sa Marina d'Eivissa. Tel. 971 191 023

Fa 24 anys que na Karin Anierte regenta la Pizzeria Pinotxo. Se menja per un milenar de pessetes. A la foto amb el seu fill Pere. Tel. 971 310 176

Fa 17 anys que en Pep Roig regenta el Bar Tennesse al Port d'Eivissa. Aquest local és la seu del Casino d'Eivissa del qual són socis els funcionaris i els comerciants pròspers. Ensenyen escacs, fan exposicions de pintura, filatèlia i tenen un teatre on el grup del Casino fa actuacions benèfiques. També actuen a les festes dels pobles. Aquests local està obert tot l'any, cada dia de l'any 22 hores al dia. Són del Barça. Tel. 971 317 267

LA VILA D'EIVISSA

Fa 4 mesos que en Joan Ribes de Sant Josep regenta el Restaurant Comidas Sant Joan a sa Marina d'Eivissa. Un lloc on se menja a la carta per un miler de pessetes. Aquest local fou obert fa 130 anys. Tel. 607 918 356

Fa 8 anys que na Bernardette Lorient i na Joëlle Caufield obren la botiga de Moda Eivissa Republic a sa Marina d'Eivissa. Tel. 971 191 305

N'Alain Ferreira i Thierry Guet de nació francesa s'han associat per regentar el Restaurant Don Peppo a sa Marina d'Eivissa. Cuina francesa i italiana. En Thierry és cantant d'òpera. Tel. 971 310 568

Fa 11 anys que en Claude Duthoit de Montpellier regenta la botiga Montgrissimo al carrer de Guillem de Montgrí de la Marina: ven bisuteria de conegudes marques franceses. En Claude coneix bé la Història dels Càtars, dels Reis de Mallorca i del avatars que feren impossible una Catalunya gran a totes dues parts del Pirineu. Tel. 971 310 675

Fa 22 anys que na Lola Lasala de Saragossa ven al Mercadet del Port d'Eivissa, la bisuteria en plata i pedres semi precioses encastades que fabriquen ella i el seu home en Joan Aurich de Torelló. Na Lola és la presidenta de l'Associació de venedors del Port d'Eivissa amb una seixantena d'associats. Tel. 971 331 862

L'Estat escanyapobres

JOAN CABOT CALÇAPECU

La revista Ardi Beltza, nascuda enguany a Euskadi i dirigida per Pepe Rei (que fou durant anys director d'Egin), és un magnífic instrument de desintoxicació informativa, el millor periodisme d'investigació que conec. Al número d'abril, el periodista barceloní David Fernández hi publica unes dades que donen una idea molt clara de la relació que hi ha entre l'Estat espanyol i els països empobrits. Són xifres que escarrufen, i que la premsa obedient silenci.

Segons l'informador d'Ardi Beltza, l'endeutament del conjunt de països pobres amb l'Estat espanyol s'eleva a 3,3 bilions de pessetes; el 55%

d'aquest total correspon a deute de caràcter privat contret (la major part per països d'Amèrica Llatina) amb entitats financeres espanyoles. La resta (1.668.663 milions de pessetes) és de caràcter públic.

Idò bé, resulta que el 55% del deute espanyol de caràcter públic correspon a la CESCE (Compañía Española de Seguro de Crédito a la Exportación), i serveix per cobrir el risc de les exportacions espanyoles. L'altra part (el 45% restant) correspon al deute FAD (Fons d'Ajuda al Desenvolupament). Fernández ens ennova que aquests crèdits són el principal instrument de l'ajuda lligada a

l'Estat espanyol, i que impliquen operacions d'exportació de maquinària espanyola o contractes d'obra executats per empreses espanyoles. En diverses ocasions, com en el cas del Marroc, l'ajuda ha consistit en la venda de material militar".

Però la paparra més grossa ve ara. En Fernández sabrà perdonar-me si el plagio descaradament: "Pel que fa als crèdits FAD, el Comitè d'Ajuda al Desenvolupament (CAD) de l'OCDE -que agrupa els 24 països més rics del planeta- qualificà l'ajuda espanyola com la de menor quantitat i la de pitjor qualitat, ja que no compleix cap de les tres condicions fixades en l'àmbit de l'ajuda al desenvolupament: que el 70% de l'aportació ha de ser donació i el 30% crèdit; que s'ha d'adreçar als 48 països més pobres, i que un 20% ha d'anar destinat a projectes vinculats a la cobertura de necessitats bàsiques.

En aquest sentit, l'Estat espanyol aporta un 70% en crèdits i un 30% en donacions; és el que manco ajuda els països més pobres, i el que manco destina a cobrir primeres necessitats i combatre la fam, les malalties o l'analfabetisme". Potser convé recordar que aqueixes afir-

Atemptat lingüístic a la URV

MIGUEL ÀNGEL RODRÍGUEZ I FERNÁNDEZ-POLITÒLEG

L'extrema dreta espanyola liderada pel franquista José Maria Aznar torna a guanyar les eleccions estatals, aquesta vegada per majoria absoluta gràcies a una bruta campanya d'intoxicació plena de mentides i manipulacions, i el nacionalisme hispànic més totalitari, xenòfob i exclouent no ha trigat gaire en llançar-se sobre els demòcrates d'aquest dissortat país nostre que és Catalunya. Aquest cop, les víctimes han estat el rector de la Universitat Rovira i Virgili de Tarragona, el senyor Lluís Arola, i el coordinador de les proves de selectivitat, en Joan Igual, processats per un jutge espanyol per defensar l'ús del català en l'àmbit universitari. El nostre bon rector, persona d'una gran vàlua professional i d'unes lloables qualitats humanes, respectat per tota la comunitat universitària d'aquest país i admirat pels alumnes de la Rovira i Virgili, serà ben aviat jutjat per l'Audiència de Tarragona, podent ésser condemnat a la inhabilitació professional.

Els fets que es volen jutjar succeïren l'any 1998, durant les proves de selectivitat. Aleshores, una desconeguda i mediocre professora espanyola, plena d'anhels de notorietat, Josefina Albert, fent ús i abús del seu càrrec, vulnerà les lleis lingüístiques vigents a la Universitat, i imposà la llengua espanyola a diversos alumnes durant les proves, vulnerant així els drets lingüístics més elementals dels joves catalans que s'examinaven en aquell moment. Amb molt bon criteri, el rector Lluís Arola i en Joan Igual exclougueren Josefina Albert i el també docent José Maria Fernández (un altre espanyol) de la correcció de la selectivitat de l'any 1999. Als dos professors estrangers no els agradà gens ni mica aquesta noble acció portada a terme per la principal autoritat universitària, i no dubtaren a escalfar l'ambient i en conxorxar-se contra el bon rector, que des d'aleshores seria el centre de les ires i atacs radicals del nacionalisme espanyol.

Per altra banda, i per si no en teníem prou, un altre jutge espanyol decretà la suspensió cautelar del reglament del català que havia estat democràticament aprovat per la URV, després que la organització ultranacionalista espanyola liderada pel pepero Alejo Vidal-Quadras, Convivencia Cívica Catalana (CCC), presentés un recurs. Durant un acte celebrat a Tarragona, la tètrica CCC arribà a insultar els respectables Rovira i Virgili i Arola, acusant-los de xenòfobs (?). No fa molt de temps, el neonazi Alejo Vidal-Quadras, ja insultà els finats presidents de la Generalitat Francesc Macià i en Lluís Companys (aquest darrer, recordem-ho, assassinat per les tropes espanyoles de Franco). Aquesta gent de la CCC no respecten ni els morts.

La resposta popular a estat tremendament solidària amb en Lluís Arola i en Joan Igual, defensors de les llibertats lingüístiques a Catalunya, i que de manera tan valenta han plantat cara als radicals espanyols que volen imposar-nos el castellà, i que volen anorrear la llengua catalana, i no han cedit al xantatge dels nacionalistes espanyols que volen balcanitzar el nostre país. També la Comissió de Cultura del Parlament de Catalunya aprovà el 6 d'abril, amb l'únic vot en contra dels altres del PP, una proposició no de llei en suport de la llengua catalana a la Rovira i Virgili.

Els demòcrates no podem deixar que una minoria marginal i fanatitzada, hereva del franquisme sociològic, ens imposi a una majoria moderada allò que no volem. Si Josefina Albert i José Maria Fernández tinguessin una miqueta de dignitat, abandonarien la Universitat Rovira i Virgili i demanarien una destinació fora de Catalunya, perquè si tant de fàstic els fem els catalans, encara no entenc per què volen viure entre nosaltres. Que ens deixin viure en pau, ja ens han fet prou mal. Ω

macions no les fa cap grup abertzale, sinó l'Organització per a la Cooperació i el Desenvolupament Econòmic.

Un cop païdes i processades aquestes dades, hom sent la necessitat de modificar esquemes previs i formular un raig de preguntes, com ara: quina distància hi ha entre l'ocultació i la mentida?; quina relació hi ha entre el disseny mental propi i els mitjans de comunicació de massa?; qui controla les grans agències de notícies?; per què es va empescar Plató el mite de la caverna?; quantes vegades ens prenen el

pèl en nom de la solidaritat?; seriem els mallorquins (i els catalans en general) igual de mesquins si decidíssim lliurement sobre la riquesa que generem?; tenim vergonya?; té la felicitat res a veure amb algun tipus d'amputació cerebral?

Encara que ho paregui, no són massa preguntes. Mai no ens interroguem prou. Cercar preguntes escau als esperits lliures; refugiar-se en les respostes atorgades és una opció que va de bracet amb el pensament fòssil, el discurs lloro i el tarannà de contestador automàtic -altrament anomenat "la voz de su amo". Ω

RECORDA

Quan hagi llegit aquest periòdic, si no en fas la col·lecció, regala'l a un amic, veí o parent

EL PAÍS HO NECESSITA

S A C A P O L A D O R A

El PSM s'afegeix al blaverisme

El Diari de Balears de dissabte 6 de maig es feia ressò de l'Assemblea de Regidors i Regidores de Cultura i Medi Ambient dels Països Catalans que l'endemà s'havia de celebrar a València. El periodista Joan Marí, enviat especial a València, no feia aleshores cap valoració de la suposada absència del PSM i d'UPV d'aquesta trobada que va acabar amb l'aprovació de la creació del Fòrum Municipal dels Països Catalans.

Ara bé, diumenge dia 7, el DdB deixava constància destacada que "el PSM va ser un dels grans absents de l'Assemblea de Regidors i entre els signants del Manifest. (...) Greu error de càlcul del PSM, tenint en compte que posicionant-se en contra de l'esdeveniment han acabat fent costat al president valencià Eduardo Zaplana, que fa dues setmanes va intentar impedir-lo...". No cal dir que, com era d'esperar, UM i ERC sí que hi foren presents, a més de representants de les plataformes progressistes d'Eivissa i de Formentera.

D'altra banda, Vilaweb (diari digital per Internet) de dissabte dia 6 especificava: "El Bloc Nacionalista Valencià ha intensificat la càrrega contra l'Assemblea de Regidors dels Països Catalans convocada per la Institució Joan Fuster i Acció Cultural del País Valencià a València, demà dissabte. (...) Puchades també va remarcar que el PSM no assistirà a la trobada i tampoc cap dirigent de Convergència Democràtica de Catalunya 'de perfil alt'".

Una mopa nova cada dia

Conversa d'hipermercat:

- Mira, a esto también lo han puesto en catalán.

Hem de suposar que l'observació devia venir motivada per la cultura dels monolingües espanyols que pensen que la "P" és la inicial de "polaco".

Virus informàtic infecta...

Els conceptes "virus", "infecció", "contagi"... aplicats als ordinadors fan que més d'un entengui la notícia en termes de malaltia transferida als humans i no com a problema limitat a la màquina (tot i que també se'n ressenteixen els nervis dels informatitzats!).

Espanya, capital París

Un mar de banderes espanyoles amb qualque illot de senyeres quatrribarrades valencianes.

Van Gaal, l'entrenador sense tàctica però amb molta llibreta, ha privat milions de persones de veure un estadi amb dos equips aparentment igual d'espanyols, on la meitat oneja

unes banderes i l'altra meitat en mostra unes altres ben diferents. Hauria estat un partit de futbol extremadament pedagògic en termes polítics.

París en Europa

Lorenzo Sanz no acabava d'entendre que la presència de l'espanyol fos poca cosa més que una anècdota. La fotografia oficial al mig del camp amb el Madrid darrere una tanca escrita en anglès -perquè tot el món ho pogués entendre- fou un bon exemple per als monolingües espanyols.

Miquel Àngel Llauger vs. Maria Antònia Munar

Sembla que el primer, durant l'acte inaugural del VIè Congrés de l'STEI, sindicat no espanyolista, va exclamar "Tanta sort!" quan el presentador va disculpar l'absència de la Presidenta del Consell de Mallorca.

Barça-Madrid de bàsquet

Els efectes de la segona copa d'Europa guanyada pel Reial Madrid (ja sabem que les altres sis són atribuïbles al general Franco) es feren notar al Palau Blaugrana, on just abans del partit i coincidint amb la sortida al parquet dels madrilenys va començar a sonar pels altaveus "L'Estaca" d'en Lluís Llach.

Polítics d'educació amb la pell molt fina

Conten que ha caigut molt malament per la Conselleria de Damià Pons una carta publicada a la premsa i signada per consells escolars i claustres de professors on es crítica durament l'actual situació de l'educació pública a les nostres illes.

Tan malament, gairebé, com els diferents manifestos signats per personalitats variades exigint una política lingüística, cultural i educativa més decidida.

Pacte de progrés

Ja han trobat excusa per explicar perquè cada cop hi ha més gent que veu frustrades les seves expectatives de canvis importants: la culpa la té el PP!

Ara va de bo: Mateu Morro Conseller

Ara ja tenim els dos corrents del PSM al Govern, la qual cosa suposa que el partit (l'organització, l'estructura, l'establiment) ja no es podrà desmarcar tan fàcilment de les decisions preses pels seus representants a les institucions.

Ha estat, si més no, una decisió valenta: tiren tota la llenya al foc i s'hi juguen molt més que amb en Mayol de Conseller. Ω

Gauche divine i religió

La nostra *gauche divine* pseudocatalanista, tant inconsistentment de disseny, s'ha empassat la rondalla caribenya del *mestisatge* dels Maragall i cia (fa goig de lligar, en castellà, amb gent exòtica!). Sempre han estat jacobinament antireligiosos, gairebé per principi genètic i per bilis (tal com els blavers i espanyols són anticatalans *per collons*). Potser la frustració de tants segles de suportar la podrida Inquisició del *martillo de herejes*. Deixem-ho així, si voleu. Però sovint han tingut la gent devota, injustament i superficialment, per supersticiosos, tronats, porucs, beats, nacionalcatòlics, etc., tot plegat si fa no fa en el mateix sac i sense capficar-se a filar prim, se n'han fumut amb escassa elegància i amb un fastigós menyspreu i complex de superioritat. Han llençat bona part d'aquest important segment sociològic en mans de la dreta i, sovint, en braços del feixisme espanyolista més perillós. És això digne de patriotes ni de demòcrates responsables i intel·ligents?. No: és sols obra d'irresponsables i d'egòlatres rebordonits.

Però, ¿què fan, aquests, i les anteriors gernacions de *gauche divine*, whisky amb soda en mà?.

Quan són joves molta gent, sovint amb poca pela i prou temps, fan activitats socials extremes: per distreure's, per moda, per mimetisme, per creure's millors que els altres, per jacobinisme il·lustrat, per ser *positius*, etc. Tanmateix, a la llarga, tot plegat acaba en foc d'encenalls: esnobs amb esnobs i despistats xoquen, es desencisen a la primera que volen fer carrera, se'n descobreixen les misèries, etc. Talment, les utopies futuristes (marxisme, anarquisme...) atrauen goludes mosques xerrameques, ja que parlotjar sembla eixir barat: precioses ideologies humanistes a fi que "la col·lectivitat" faci allò que ens pot corcar la consciència i que nosaltres *en persona* no estem disposats a fer per ajudar l'altri. Ideologies tan volàtils vitalment com l'alcohol.

La meva gemació, la de la transició (llavors rondàvem els 20 o poc més) és un exemple d'esquerra relativament combativa però totalment, ja, apàtica, fòssil i inepta, especialment en temes nacionals que, en general, mai no copsà en llur fondària. Què fan, els meus vells *camarades*, els mateixos qui es jugaven la vida en escampar pamflets?. N'hi ha, dels *meus* (dels del mateix grup que en Lòpez-Crespí), que han acabat al PCE, al PSOE, fins i tot al PP; n'hi ha de pluriempleats, qualcuns han acabat prou rics i no veig que

es gasten les peles en cap causa catalana, fins i tot n'hi ha que -tot i ser pare i mare catalanoparlants- han castellanitzat els fills sense suc ni bruc; n'hi ha qui duu els fills a col·legis privats pro-PP... Part d'aquests treballen en l'ensenyament, on viuen còmodament enmig un ambient de tebi *nacionalisme*.

Això sí: la majoria continuen tan irònicament agnòstics, almenys aparentment, com de costum. Molt tolerants, diuen, i segurament per pura mandra. Però, al capdavall, anticlericals, tot i que el baix clergat català fou sovint, com ara a la Guerra de Successió o en part sota el franquisme, punta de llança de les llibertats catalanes. I fins i tot antireligiosos: potser reminiscències d'en Lenin o de la revista *El Temps*. Per cert, que si en Lenin ressuscitàs segur que els satiritzava durament en qualque dels opuscles de combat que ell solia escriure contra *petitburgesos* i d'altres *paparres del proletariat*.

Vet ací la malencònica natura humana. Sé d'anarquistes de llavors que ara són terribles rapinyaires advocats de rics. O la Kar-mele Merxante, llavors moderníssima articulista *anarcofeminista* de l'*underground* i contracultural *Ajoblanco* i ara il·lustre cotorra a sou del més infame programa de reality-xou del PP, *Tòmbola*, desvergonyat detritus del telefems de *Canal Bou-TeleMadrid* per a *marukhitzar* el poble. Pitjor que Homer Simpson.

Hom veu que és més fàcil que un poble canviï de llengua que no pas de creences: els sants canvien de nom però són els mateixos, si fa no fa. I doncs: la religió, la fe es troba més al fons de la sociologia de masses, malgrat els demagogs, els Robespierres, els Maulets, etc...Aquests descendents de Voltaire, Almirall i Blasco Ibàñez, en atacar la "idea" de Déu, sols fan que la massa social s'espanyolitzi més radicalment i ràpida. Són el llast d'un nacionalisme suïcida i frívolament de marca.

Finalment: els anglosaxons controlen la geopolítica mundial perquè són protestants, és llur poderosa arrel d'alfabetització i estudi sistemàtic, de ment ordenada i analítica, de treball realista. Sols els entendrem i ens ajudaran si obrem en conseqüència, sense frivolitats irresponsables ni amateurismes de sarau com els que ara ens corquen i ens duen cap a l'extinció com a nació viva, enmig d'un guirigall de jovent fent l'indi. Ω

JAUME TALLAFERRO

D E S D E L A S I D A

Testimoni d'un afectat de SIDA

JOAN FERRER I SISQUELLA

M'agradaria que visqués sim tots plegats aquestes paraules, aquests minuts, com a germans que som, com a germans que estem aplegats al voltant de la taula del Pare. I així un dels germans, com quan s'està en família, us parla de les seves coses, del que està vivint i de com ho està vivint.

Una sacsejada interior

Jo sóc en Joan, i un bon dia... (crec que se'n pot dir un bon dia, perquè tot allò que va començar aquell dia i el que ha anat arribant després ha estat prou bo); bé, aquell bon dia vaig començar a trobar-me malament. Febres molt altes i tot un ventall d'anomalies que em varen dur a ser ingressat en un hospital. Després d'uns quants dies allà dins i de fer-me força coses, em van confirmar el que potser ja em temia. Vaig saber que tenia la sida.

Això, com podeu imaginar, em va provocar una sacsejada interior molt forta, molt important. Jo crec que quan saps una cosa així, és com si et morissis. La teva vida -almenys la que has dut fins aquell moment- s'acaba i, en tot cas, en comença una altra de nova, amb horitzons nous, escala de valors completament diferent. Potser la nova vida serà més curta o més llarga, millor o pitjor, però serà una vida nova.

Un retrobament preciós

A mi, aquesta sacsejada interior que us deia em va portar a fer, entremig de moltes altres coses, un retrobament preciós amb la religió, amb l'Església. Crec que no puc parlar d'un retrobament amb Déu perquè Déu sempre l'havia sentit a prop: al costat, a dins; no ho sé, però a prop. De la religió, però, de la pràctica, me'n vaig apartar. Potser perquè, per les meves circumstàncies personals, creia que no tenia un lloc dins l'Església o perquè m'hi sentia incomprès. El cert és que m'hi vaig girar d'esquena. Però es veu que Déu va voler que em tornés a girar, que m'hi posés de cara i em va tocar a l'esquena suaument amb un dit.

És clar, com que Déu és tan gran, només movent un dit et pot fer molt, molt de mal. Que quedi ben clar també que, si te l'escoltes, si estàs atent al que

et vol dir, si parles amb ell i li preguntes què vol de tu amb tot això que et passa, segur que trobaràs que també et pot fer molt, molt de bé. D'altra banda, seria molt difícil d'imaginar un Pare que t'estima com ell ens estima que faci mal a un dels seus fills, gratuïtament.

Molt a poc a poc, vaig aprendre que podia utilitzar la meva circumstància, la meva malaltia, com a eina de treball, de creixement, i que, curiosament, podia arribar a ser feliç, fins i tot potser més feliç que abans.

Escoltant el seu interior, hom pot créixer

I és precisament això el que m'agradaria de fer-vos ben patent ara, i dir-vos que, si hi ha algú amb una circumstància igual o semblant (hi ha tantes malalties que et situen ben a prop de la mort, sembla fins i tot que la pots tocar allargant una mà); doncs bé, que, qual-sevol que passi per una cosa així o que tingui un ésser estimat a prop i amb aquestes circumstàncies, que tingui en compte i ben present que, escoltant el seu interior, buscant el que Déu li vol dir, s'adonarà que pot créixer, que pot madurar extraordinàriament.

Sobretot, no caiguem mai en la temptació de dir: "si Déu existeix, si Déu és bo, si Déu m'estima, per què permet aquestes coses?"

Es pot, jo he pogut, es pot!

Us ho diré amb un exemple: és com quan anem d'excursió, i el company més gran, potser el més experimentat, va al davant de tota la colla i grimpan, arrapant-se a les roques, s'enfila per una canal la qual a tots els qui el segueixen sembla quasi impossible de pujar. A ell també li sembla que no podrà. Ho va provant, busca ben bé on posar el peu, s'assegura amb les mans i, tot d'una es gira i diu als altres: "Sí, sí, pugeu perquè es pot, es pot"

Jo només us puc dir això: es pot, jo he pogut, ES POT!

La mort, un pas vers el pare

Quan vaig poder superar tots aquells problemes inicials que no van ser pocs i em vaig anar trobant bé, vaig anar cons-

tatant tota aquesta vida nova. Vaig veure que la mort ja no em feia tanta por o respecte, sinó que em quedava molt clara com un pas vers el Pare, i que això no podia ser sinó un esclat de felicitat. Vaig adonar-me també, però, que em continuaven fent molta por -potser ara encara més perquè ja ho coneixia- estar malalt, els hospitals, l'ensorrament físic, sentir-me sol. Quan pateixes, sempre et sents molt sol... Sents aquella sensació que els qui estan a prop no aconseguen acabar d'arribar fins a tu, com si entremig hi hagués un vidre. Per la teva banda sembla que ningú no entén el que tu sents. Potser és per això que aleshores comuniqués tan bé i tan fàcilment amb Déu.

En descobrir que et continua fent por el sofriment físic i moral, et fas conscient dels qui pateixen a prop teu. Sobretot d'aquells qui, a més d'estar malalts, estan marginats. Jo tinc un munt d'amics, de persones al voltant, que m'estimen, que sé que no em deixaran mai. Molts dels marginats, sobretot els que vénen del món de la droga, estan completament deslliats de les seves famílies, fins i tot de les seves mares.

No doneu mai l'esquena a aquests germans

Mirem, doncs, d'estar atents i desperts i no donar mai l'esquena a aquests germans. Ells estan fent una experiència de Déu molt important, potser sense adonar-se'n, però la fan, i sobretot, ens donen l'oportunitat d'escoltar-los, d'escoltar la seva veu, que no és sino la veu de Crist. I, escoltant el que ens diuen, també farem nosaltres la nostra pròpia experiència de Déu.

Ja sé que de vegades és difícil, ja que aquest germà no cal pas que sigui una persona d'aspecte terrible; sols que no segueixi les nostres pautes habituals de vestir, de parlar, ja ens fa sentir una prevenció.

Un fet que em fa vergonya d'explicar

Mireu, voldria explicar-vos un cas que em va succeir fa ben pocs dies. És una cosa que em fa força vergonya d'explicar, però ja que estem en família...

Anava, al matí, caminant cap a la meva feina i, mentre m'esperava per creuar una travessia de l'eixampla, vaig veure

a prop meu un home cec. El seu aspecte no era gens agradable: duia barba d'alguns dies, la seva indumentària era prou descuidada i gens neta, parlava tot sol i feia uns gestos prou estranys. Jo vaig dir-me: potser aquest home vol travessar i no pot, l'hauries d'ajudar. Però també vaig dir-me: sembla que no hi sigui tot o que vagi begut. Si li dius alguna cosa, se t'enganxarà i no te'l podràs treure del damunt. Mentre jo feia aquestes reflexions, se li va acostar una velleta (d'aquelles velletes petites i primetes que sembla que no puguin fer res i després t'adones que ho poden fer quasi tot). Li va preguntar si volia travessar i l'home li va dir que sí, que acabava de sortir del metro i que s'havia desorientat i no sabia a quina vorera era.

La velleta li va explicar on es trobava, el va agafar pel braç i van travessar el carrer. Van passar pel meu costat parlant amb força naturalitat. L'home ni estava malament del cap ni anava begut. Jo em vaig sentir ple d'una gran vergonya, i no pas perquè ningú s'hagués adonat del que havia passat. La gent passava pel meu voltant, amunt i avall, sense veure'm. Però a mi m'omplia de vergonya la mirada de Déu que sentia damunt meu.

Jo, al matí, després de llevar-me, m'havia assegut una estoneta a parlar amb el Pare i li havia demanat: Senyor, ajudeu-me a alegrar tots aquells que tingui a prop avui, no permeteu que entristeixi ningú dels qui se m'acostin, ajudeu-me a fer arribar a tothom el vostre Amor...

I surto al carrer, Crist se m'acosta i jo m'aparto perquè decideixo que va borratxo.

No vulgueu sentir mai aquesta vergonya que jo vaig portar al damunt meu durant hores i, fins i tot, dies.

L'amor del pare que ens coneix

Sort que pel damunt de la meva vergonya i de les meves mancances vaig trobar l'amor del Pare que coneix tan bé les nostres febleses, les nostres misèries, la nostra petitesa. Aquest Pare que tant ens estima i que, per tant, sempre ens perdona.

Mirem de tenir sempre aquesta plena consciència de ser estimats i, com a conseqüèn-

cia, de ser perdonats. Potser aleshores ens serà més fàcil estimar i perdonar els altres.

Fem arribar aquest amor a tothom

Quan d'aquí uns minuts tinguem la sort d'acostar-nos a rebre el cos de Crist, és a dir, tot l'Amor, mireu de fer-ho amb aquesta plena consciència de ser estimats, de ser perdonats. Són aquells moments tan especials, recordeu? Quan queda la porta del sagrari oberta i sembla que hi ha una llum més clara, com un polsim daurat que ho envolta tot, sembla que l'Amor es pugui palpar, que es pugui agafar amb les mans. Apleguem-ne, doncs, tant com puguem, però... no siguem avars. Fem-ne arribar a tothom.

Fem com en aquell miracle tan bonic dels pans i dels peixos. Sempre he pensat que aquest miracle va ser fruit de la generositat. Si Jesús i els seus s'haguessin quedat aquells pocs pans i aquells pocs peixos, probablement no haurien arribat a mitigar la gana ni el cansament d'aquella gent. Però Jesús, amb aquella senzillesa i aquella dolçor, amb aquella discreció amb què feia els grans miracles, va fer seure tothom a l'herba, prengué aquelles poques coses, en donà gràcies al Pare i començà a repartir... i en va arribar per a tothom. Per a tota aquella multitud que el seguia. I, del que va sobrar, encara en varen omplir uns quants coves.

Fem-ho així nosaltres avui. Quan sortim per les places i els carrers del món, com diu la cançó, fem arribar aquest AMOR a tothom: als amics, als coneguts, als familiars, a aquells que més estimem, a aquells que més ens estimen. Però, sobretot, fem-lo arribar a aquells que no estimem i als quals potser ningú mai no ha estimat, a aquells qui naturalment no ens estimen. Són aquests els qui més ho necessiten, els qui més ho agrairan, els qui més amor ens tornaran. I per a col·locar allò que ens tornaran, us ho ben asseguro, no trobarem prou coves.

I tot això... tot, com tot el que existeix, com tot el que vivim, des de la més petita i meravellosa formiga a la més terrible i sofisticada de les guerres, des de la més petita flor a la més cruel de les malalties, tot... tot serà a la glòria del Pare, del Fill i del Sant Esperit. Ω

La SIDA: Un problema dels nostres dies

Una de les malalties més perilloses que pateix avui el ser humà és la SIDA (Síndrome d'Immune Deficiència adquirida). Aquesta malaltia és causada per un virus anomenat d'Immune Deficiència Humana (VIH).

La SIDA és transmet per tres vies: sexual, de sang i mare a fill. Aquest virus és troba a les secrecions sexuals i a la sang. Avui, les dues vies dominants de transmissió són les relacions sexuals, tant heterosexuals com homosexuals i l'ús compartit de agulles i xeringues contaminades.

La SIDA va néixer a Àfrica. L'origen d'aquesta malaltia se

L'atribueix a un mico de color verd. Als Estats Units es detectà aquesta malaltia cap l'any 1978. En principi afectava als habitants de Haití i persones que mante-

nien relacions sexuals. Els homosexuals i lesbianes patien molt aquesta malaltia. Hi haver una època on el món del cinema va prendre mesures contra aquest perill, que cobrà víctimes mortals a estrelles del setè art: Rock Hudson o Anthony Perkins.

Una de les mesures que prengué Hollywood fou la de prohibir fer se petons a les escenes per tal evitar contagi ja que la SIDA és contagiosa per la saliva. De Nord Amèrica passà a Europa.

Al nostre país es troba aquí des dels anys vuitanta.

França és un dels països on es troba el millor laboratori per la lluita contra la SIDA. És el Institut Pasteur que sota la direcció de Luc Montagnier s'han fet progressos a fi que aquesta mal-

altia es pugui curar.

A Mallorca fins el dia de avui s'han donat 1500 casos de SIDA. La meitat d'aquestes persones han fet pell, per mor de que no existeix cap medicina per curar aquest càncer dels nostres dies. El que si hi ha són medicaments que posen un poc els efectes d'aquest mal ten ferotge, aquests fàrmacs fan que el patiment

sigui més suau. Són el Retrovir el Videx, el Zerit, el Epivir o el Norvir. Les seves presentacions són en càpsules o injeccions. Solen ser medicines de ús hospitalari, si bé a les aptecaries es poden aconseguir. El problema és que solen ser molt cares. Una persona que pateix aquest mal del nostres dies pot preparar com a mínim deu mil pessetes per medicament. El tractament

pot enfonsar econòmicament a famílies amb algun membre amb SIDA i tingui uns ingressos molt baixos de renda.

Si algú té anticossos de la SIDA no ha de aplicar mai la llei del silenci, cal una bona informació i ajut de especialistes per poder sortir endavant. Si se pateix aquest càncer sexual, es necessari anar a centres que dediquen la seva tasca a la lluita contra la SIDA.

A Balears tenim la Conselleria de Sanitat i Consum, que té la seu al carrer Cecili Metel nombre 18 de Ciutat i la Associació ALAS, que té la seu al mateix carrer de la Conselleria de Sanitat, però en aquest cas al nombre 11.

Els poden donar un cop de mà a les persones amb aquest

tipus de problemes i orientar te.

La SIDA es pot transmetre amb la perforació de orelles, amb l'ús d'instruments de manicura, fulles d'afaitar i tisores, tatuatges instruments de cura dental, ús compartit de agulles i xeringues i sobretot amb la relació sexual.

Es necessari que pel bé de la humanitat es descobreixi un antídote perquè pugui curar se la SIDA. D'aquí a un grapat de anys, la vacuna contra la SIDA serà una realitat. De moment cal prendre mesures per evitar que no surtin més casos. Si la controllem i neix la vacuna tant desitjada, la SIDA serà història i podrem tenir relacions sexuals com cal. Ω

Miquel Alemany i Batlle

Ser capellà enmig d'ells

GUY GILBERT

I el capellà allà enmig? Qui sóc jo, qui som nosaltres, cristians i capellans, perduts en aquesta gegant ciutat enmig dels joves del carrer? Qui són ells? Què viuen? Quines són les seves aspiracions? Què ens fan descobrir?

Un 80% no estan batejats. La meitat són musulmans. La immensa majoria són ateus. Déu està absolutament fora de les seves preocupacions: No pot existir! Un Déu que us estima és còmic. El teu Déu bo i pare mai no em parla; a mi, el meu pare em va abandonar, ho entens!... Si, ho comprenc, i el carrer ens ho ensenya cada dia: si un home no ha estat veritablement estimat en la seva vida amb un amor veritable i gratuït, no pot conèixer Déu.

Fas l'amor? Els nois amb aquesta pregunta, ataquen el meu sacerdot, per a ells és inconcebible que un home no tingui contactes sexuals. Els contesto que l'església m'ha imposat el celibat i que ho he acceptat. Em fan aquest tipus de pregunta fins al límit de la meua paciència, llavors contesto: Respecto el que tu vius, et demano que facis el mateix amb mi. No es estrany que un noi acabat d'arribar em faci aquesta pregunta davant d'un de més antic, i és aquest qui contesta: Són les tres del matí, Guy és a punt d'escoltar la teva merda. Si ell ha escollit viure així és per tu, col·lega, i pels

altres companys. Deixa'l, doncs, en pau. Penso que ells són els qui més han defensat el meu celibat.

Constato que els joves del carrer són molt sensibles al testimoni de fidelitat viscuda. Davant de les greus mancances afectives que han viscut quasi tots, cerquen al seu voltant persones que s'estimin, que no tinguin por de posar-ho tot a la fidelitat a una paraula donada. Una nit, després d'un dia feixuc, vaig comprendre la reflexió d'un noi: Tens sort d'haver pogut posar la vida al servei d'algú. Era alguna cosa que no podia posar nom, però que intuïa a través del do d'una vida.

Per la meua banda em sento sacerdot dins de l'església. Veig tot el que s'ha de canviar, comprenc que alguns vulguin fer-ho des de fora, jo he escollit fer-ho des de dins. Formo part d'un equip de sacerdots amb el qual m'entenc bé (millor que quan vivia amb ells i els nois venien a trucar la porta a les tres del matí). Vaig ser delegat en el consell presbiteral. Intento mantenir fortament el meu vincle amb el bisbe, cada Dijous Sant vaig a Notre-Dame de París per sentir i expressar físicament aquesta unió. Les nits, abans de dormir, llegeixo un tros del breuari, hi ha salms meravellosos, és la meua manera de retrobar l'església sencera. Però defujo de ser el tranquil·litzant de les bones consciències cristianes davant dels

joves delinqüents.

En tot cas, pels nois, l'església és el lloc on robar la caixa dels donatius. Sobre aquest punt els dic que tenen una forma graciosa de constatar la crisi de l'església: per a ells és palesa perquè cada cop hi ha menys diners en les bústies. En aquest sentit deia un noi: L'última vegada que vaig obrir la caixa de sant Josep vaig trobar-hi vint cèntims. Realment l'església està mal administrada...

Per a ells l'església és sobretot els sacerdots i les bondadoses monges. Després poden constatar: que l'església és rica i està al costat dels rics. La prova és que els sacerdot els hi donen sempre almoïna. Conec un noi que durant un any va aconseguir prop de mil cinc cents francs només visitant els sacerdots. És una de les pitjors coses que es poden fer, l'almoïna incita a la mendicitat, la promociona, enfonsa els nois.

Quan predico en una església hi ha, sovint, nois que venen a escoltar-me. Les seves reaccions són de tot tipus:

No es veuen mai nois pobres a l'església. Ens miren com a estranys.

Un diumenge, un d'ells va assegurar al costat d'una senyora, que va prendre ràpidament la seva bossa de mà i s'hi va aferrar: No et preocupis, no he vingut per robar-te res, he vingut per escoltar el meu col·lega, el capellà. I l'anciana, canviant d'opinió, al moment de la pau, va esten-

dre la mà al noi que va quedar sorprès de veure que li allargaven la mà després d'aquell començament.

En un principi, quan acabava de predicar, acceptava que la gent em donés diners després de la missa. Però un dia, mentre conversava a fora amb altres persones, s'apropa un noi i em diu: Encara no han acabat de llepar-te el cul? Vaig comprendre el que volia dir: No et donen diners per nosaltres, te'ls donen per a tu, per les teves obres, per elles posen els bitllets en les teves butxaques. Ara refuso ser la caixa forta de la bona consciència, no accepto els diners lligats a la paraula de Déu.

He tingut moltes ocasions de celebrar l'eucaristia durant una sortida de cap de setmana. Pensava que era molt millor celebrar-la en qualsevol sala, més que omplir l'església de nois que hauria provocat aldarulls en el poble.

Per aquestes ocasions ens reunim al voltant de la taula i crec que tenen una veritable actitud de pregària. Un veritable silenci, al principi; després a l'hora de l'evangeli fan comentaris especialment interessants que surten espontanis sobre Maria Magdalena o el Bon Samarità. Després d'una d'aquestes misses un d'ells li va dir a un company quan jo arribava: Després d'això em sento nou, totalment nou.

Només aquells que comparteixen veritablement en la vida, saben a nivell de vivèn-

cies el que és la Eucaristia: un compartir des de l'amor. Quantes vegades he escoltat d'un i d'un altre que viuen com pàries en la nostra societat, ofegats en la seva pròpia misèria i que em diuen: Guy, ocupa't d'aquest, està més enfonsat que jo... Només els pobres comparteixen de veritat. Només ells podran participar un dia en una veritable Eucaristia.

Quant a nosaltres, els potentats de la terra, hem acaparat el missatge de Crist i el consumim diluint-lo, feliços tranquils davant els afamats de justícia i d'amor que es queden a les portes.

Capellà enmig d'ells, amb ells, capellà salvatge sense comunitat cristiana però enviat per l'església, treballant en el seu nom i en unió amb ella, home de contradicció, totalment llançat a la lluita social i política, sabent mullar-me quan fa falta, capellà per a un poble que no l'espera. Jo vull ser, amb els meus companys d'equip, testimoni de la justícia i de l'amor. Amb tots els homes de bona voluntat que han comprès que aquests joves, que nosaltres hem rebutjat tenen necessitat, per viure dempeus i lliures, d'un veritable rostre de germà. Això és per mi, en ple cor de l'església, viure el meu sacerdot. Ω

(Pres de G. Gilbert,
Un prêtre chez
les loubards.
Ed. Stock, París)

Desde la lluita no violenta

MARTIN LUTHER KING

La segregació racial estava tan desenvolupada a Birmingham que els blancs tenien, no solament els seus barris, les seves escoles, els seus hospitals, sinó també les seves esglésies. Gairebé tots els comerços i els bars pertanyien a blancs, i també hi regia la segregació, però els homes de negocis blancs comptaven per enriquir-se amb les vendes que feien als negres. A més, els blancs utilitzaven la gent de color per realitzar els treballs penosos i ingrats, de manera semblant al que feien els jueus que, en temps de Jesús, utilitzaven els publicans pels negocis bruts. Remarquem, a més, que a Birmingham les brutalitats comeses contra la gent de color eren una realitat admesa: "Els racistes podien amenaçar, maltractar i, fins i tot, matar els negres amb tota impunitat", relata King.

La ciutat de Birmingham va ser escollida com a escenari d'una lluita no violenta, decisiva contra la segregació als Estats Units. Si desapareixia a Birmingham, també altres ciutats es veurien obligades a extingir-la. Un home simbolitzava per ell mateix la segregació: E. Connor, aleshores cap de la policia local. El seu odi envers els negres era tristament llegendari.

Els fets que van tenir lloc en aquesta ciutat la primavera de 1963 es poden resumir així: sota l'impuls de King, milers de negres van participar en manifestacions públiques, contínuament repetides. Volien anar als barris que tenien prohibits per la llei. Sabien que cada vegada que ho feien corrien el perill d'acabar a la presó, que els apallissessin i de patir l'arbitrarietat dels tribunals sudistes.

"Quan de sobte -comenta King- un home a qui vau humiliar durant anys amb l'amenaça d'un càstig cruel i injust es gira cap a vosaltres i us diu clarament: "Castigueu-me! No m'ho mereixo!" (...). Quan un home us parla així, no sabeu què fer. Us quedeu desconcertats i secretament avergonyits perquè sabeu que val el mateix que vosaltres i que ha sabut treure d'una font misteriosa la força de la seva ànima. I aleshores, el fet d'anar a la presó,

en lloc de ser una dissort pel negre, es converteix en un honor". I prossegueix King: "Els negres no van atacar solament la causa exterior de la seva misèria: la seva revolució els revelà allò que ells mateixos eren. El negre era algú. Descobrí el sentit de la seva personalitat i que necessitava alliberar-se de seguida. Durant les dues setmanes que van tenir lloc les marxes de protesta, els negres van boicotejar els comerços que pertanyien als blancs, intentant així causar un perjudici econòmic.

Després d'una de les primeres manifestacions, King fou detingut i empresonat. Des de la presó va escriure una llarga carta que ràpidament recorregué tots els Estats Units. Comença així: "Estimats germans en el ministeri". King opina, en aquest escrit dirigit als responsables de les esglésies, que els negres han de "crear a la societat, per mitjans no violents, la tensió que ajudarà els homes a sortir de les profundes tenebres del prejudici racial per assolir els cims augustos de la comprensió fraterna". I demana als pastors i als sacerdots: "¿No és la segregació l'expressió existencial d'aquesta tràgica separació que constitueix alhora l'atroç alienació i el terrible pecat de l'home?" Més endavant, King afirma: "Enfront dels clamorosos ultratges que pateixen els negres, he vist els ministres blancs predicar anacronismes en el vell llenguatge de Canaà. En el cor del combat gegantí que hem emprès per alliberar el país de la injustícia social i econòmica, els he sentit dir: Són problemes socials i l'Evangeli no hi té res a veure, (...). Profundament decebut, he plorat aleshores per la desídia de l'Església. Però sapigueu que les meves llàgrimes eren llàgrimes d'amor. Perquè una decepció tan pregona no pot procedir sinó d'un gran amor (...). Sí, per a mi, l'Església representa el cos de Crist. Però, que n'està de ferit aquest cos!" Els vuit responsables religiosos d'Alabama, l'Estat on es troba Birmingham, mai no van respondre la carta de Martin Luther King.

El líder negre sortí de la presó una setmana després. El que va passar els dies següents féu que el moviment negre

entrés a la història. No obstant, al principi la situació no tenia res d'optimista. Les manifestacions no violentes havien perdut força mentre King era a la presó. La repressió de Connor havia estat implacable. Cap negre no havia aconseguit d'entrar en un barri reservat als blancs. Les presons eren plenes. Molts negres havien resultat ferits pels ullals dels gossos policies i per les mànegues d'aigua contra els incendis utilitzades contra els manifestants. La pressió de l'aigua era tan gran que els dolls d'aquestes mànegues fins i tot havien arribat a arrencar l'escorça dels arbres. Connor triomfava. Als negres els envaïa el desànim. Va ser llavors que es va produir el fet inesperat.

Centenars d'escolars es van presentar a les sessions d'entrenament per a l'acció no violenta. Volien participar en les marxes i anar a la presó com els grans. Els nens i els adolescents van aconseguir de convèncer King i els seus amics. ¿No seria capaç de commoure tot el país l'espectacle dels escolars en marxa per conquerir la seva llibertat? El 2 de maig més de mil joves rodejats d'un centenar d'adults es van dirigir en doble columna cap al centre de la ciutat entonant càntics i aplaudint.

Les mànegues d'incendis i els gossos policies van poder més que els manifestants. Aquell dia foren detinguts nou-cents joves. Connor hagué de recórrer als autobusos escolars per portar-los a la presó. Un cop més, triomfava.

Sense esperar més, nous voluntaris es presentaren als companys de King. Al dia següent s'organitzà una nova marxa, no ja amb mil, sinó amb dos mil cinc-cents joves. Als límits del barri blanc, Connor ordenà als manifestants que fessin mitja volta. Com que s'hi van negar, va cridar: "Els s'ho han buscat!" Aleshores, "davant les desenes de periodistes i reporters de la televisió, els bombers van posar les seves mangues d'aigua en acció: amb un crepitant d'armes automàtiques, l'aigua a pressió arribava als nens i als adults abaten-los, arrencant-los la roba, llençant-los contra les parets dels edificis, tirant-los per

terra ensangonats". Després Connor va deixar anar els gossos, que ensenyaven els ullals. Nens i adults van fugir a refugiar-se en una església: "Mireu com corren aquests negres", es burlava Connor. El seu cinisme era tan gran que no s'adonava que el malestar entre els bombers i els policies anava creixent.

Els reportatges i les fotografies d'aquella jornada d'horror a Birmingham ocupaven el dia següent la primera pàgina dels diaris americans i de molts d'estrangers. Un vent de vergonya s'estenia pels Estats Units. ¿Podem pretendre de viure en un país democràtic i tolerar encara la segregació?, es demanaven en aquell moment molts americans.

El diumenge següent, 5 de maig, va sortir una tercera manifestació, aquesta vegada amb tres mil participants. Si bé esperaven les brutalitats de la policia, els manifestants seguien cantant himnes i càntics a l'amor, a la justícia i a la llibertat. Connor havia declarat poc abans d'aquesta manifestació: "Matxucaré aquests dimonis, fills de gossa. Això és el que faré!"

Els manifestants s'apropaven al barri prohibit. Connor els amenaçà. Van seguir avançant. Un líder negre, Billups, cridà als policies: "No retrocedirem. No hem fet res dolent. Tot el que demanem és la nostra llibertat... Què sentiu vosaltres en actuar com actueu? (...). Deixeu anar els vostres gossos. Copegeu-nos. No retrocedirem". Aleshores Connor es girà cap als seus homes i cridà: "Al dimoni, connecteu les mànegues d'aigua!" Tots restaren quietes. Alguns manifestants havien posat un genoll a terra i resaven. Boig de ràbia, Connor repetí l'ordre d'obrir les mànegues d'incendis. Cap dels seus homes no es mogué. Els manifestants reemprengueren la seva marxa. Aleshores els bombers van baixar dels seus cotxes; alguns s'havien tret el casc donant a entendre que es negaven a obeir; molts ploraven. Els policies amb els seus gossos retrocediren i van deixar passar la multitud. "Allà vaig veure -diu King- tota la dignitat i la força de la no violència".

Tots van entrar al barri prohibit. No es va produir cap disturbis. Uns dies després, a Birmingham es posaren en marxa les negociacions per

derogar diverses lleis segregacionistes. Les violències policials havien estat condemnades sense apel·lació pel tribunal de l'opinió pública, i l'economia de Birmingham havia sofert massa perquè el desastre es pogués perpetuar.

L'estratègia de l'acció no violenta que s'utilitzà a Birmingham fou desculpabilitzant en diversos aspectes. En primer lloc, els negres deixaren de tenir por dels blancs. A més, els manifestants no havien mostrat cap mena d'odi contra els policies, incloent el moment en què els portaven a la presó: tots hi volien anar! La seva estada a la presó -i enlloc aquesta estada resulta agradable- era per ells un honor, no un càstig, com s'imaginaven els policies i els jutges.

Les marxes de protesta foren igualment desculpabilitzants per als policies i els bombers. Davant la violència que sofrien de part de les forces de l'ordre, els negres no tenien als seus llavis més que cants que parlaven de fraternitat i de llibertat. L'única violència mostrada pels negres durant quinze dies de protesta fou haver llençat un objecte de guix contra la policia des d'un edifici.

Si durant la darrera marxa els bombers i després els policies es van negar a obeir les ordres de Connor, cal cercar la raó en la consciència d'aquests homes. És cert que van tardar a fer justícia als negres, però van acabar fent-la, perquè les condicions en què els havien posat els manifestants durant dues setmanes ho van fer possible. Els negres actuaven sense esperit de venjança; no exigien als policies el pagament de cap deute...

Però seria fal·laç d'imaginar que l'acció no violenta consisteix a perdonar. Hom oblidaria que el seu primer moment és el del conflicte i la lluita. Quan Jesús trobà la samaritana, desobeï les conveniències socials. Quan es va invitar a casa de Zaqueu, escandalitzà a tothom. Quan els negres de Birmingham invitaven els blancs a la reconciliació, no era abans del temps de la lluita, sinó durant les seves marxes de protesta. En una acció no violenta, l'adversari no és algú davant qui hom ha d'ajupir el cap, sinó un creador de justícia i llibertat que cal suscitar. Ω

El conformisme i la mediocritat

"La virtut, en la demanda social, és la conformitat. I pateix aversió contra l'autoconfiança. No s'estima les realitats ni els creadors, sinó les nomenades i els costums".

(Ralph Waldo Emerson, 1803-1882, polític i pensador nord-americà)

"La mediocritat pesa sempre bé, però la seva balança és falsa".

(Anselm Feuerbach, 1798-1851, arqueòleg i escriptor alemany)

"A muntó persones no temen res amb més paor que de prendre postura que destaquí gaire, i clarament, del parer general. La tendència de la majoria és la d'adoptar un punt de mira tan ambigu que ho inclourà tot, i tan popular que hi inclourà tothom. Ningú que acaroni idees altes i nobles les deu amagar sota una aparença d'aridesa per por a ser anomenats diferents".

(Martin Luther King, Jr., 1929-1968, líder afroamericà i pastor baptista pels drets civils i contra la guerra del Vietnam)

"Tot essent mediocre, però a força de saber humiliar-se, hom ho ateny tot".

(Pierre A. Caron de Beaumarchais, 1732-1799, dramaturg francès)

"Qualques homes naixen mediocres, d'altres aconseguixen la mediocritat i a uns altres els cau damunt".

(Joseph Heller, 1923, novel·lista estatunidenc)

"Dins la boca de la Societat hi ha a muntó dents malmeses, corcades fins als ossos de les queixalades. Però la Societat no tracta d'extraure-les per deslliurar-se de l'afecció. Hi ha un fum de dentistes que disfressen les dents infectades de la Societat amb or llampant.

I en són molts els seduïts per aquests falsos reformadors: llur destí és la sofrença, la malaltia i la mort.

Visita els tribunals, guaita com actuen els malèvols i corruptes funcionaris de la Justícia. Mira'ls jugant amb les idees i els pensaments del poble pla, com el moix juga amb el ratolí. Visita les llars dels rics, on viu la presumpció, la falsia i la hipocresia. Però no t'estiguis d'anar també als ravals dels pobres, on regna la por, la ignorància i la covardia.

Visita llavors els dentistes, rabents amb els dits i senyors d'eines delicades, pastes dentals i sedants, que passen llurs dies omplint els forats de les dents damnades de la nació per amagar la podridura".

"Les gents de la ciutat aparenten gran saviesa i coneixença, però llur fantasia és sempre falsa car sols són experts en la imitació".

"Qui repeteix allò que no comprèn no és millor que un ase carregat de llibres".

(Khalil Jubran, 1883-1931, escriptor i artista libanès emigrat als Estats Units).

"Jo, un estrany i esglaiat en un món que mai no vaig crear".

(A.E. Houseman, "Un al·lot de Shropshire")

"Viure és sentir-se perdut".

(José Ortega y Gasset, 1883-1955, filòsof i escriptor del protofeixisme espanyolista)

"La manera més ràpida devers el triomf és semblar com si estiguessis jugant segons les regles d'algun altre, mentre tranquil·lament jugues en favor de tu mateix".

(Michael Konda)

"Quan et trobes a tu mateix del mateix costat que la majoria, és que ha arribat el temps de la pausa i de la reflexió".

(Mark Twain, 1835-1910, escriptor i periodista nord-americà) Ω

The four smooth-running nodes of the spanish state

For Spanish State continuity or disintegration, four points heed close attention:

1) Euskal Herria (the Basque Country).

It is the separatist engine that propels the guerrilla movement for self-determination. It is technically at a stand off with Madrid, who fears giving it autonomy will cause a "domino effect," especially with regards to Catalonia.

2) Catalonia/Països Catalans.

It is the economic powerhouse that affords the Spanish State economic viability, but politically it does so at the Basques' expense. Madrid's tactics are to encourage an atmosphere of anti-Catalonian sentiment (in every respect similar to anti-Semitism) in order to dissuade Catalonians from separatist aims. Catalonia comprises more than a quarter of the country's population, which produces one third of Spain's total exports and general industrial/agricultural output within only one sixth of the country's territory.

Fiscally drained by Spanish taxation, Catalonia is a strong anachronistic state that has to make payoffs in Castile and Andalusia. Catalonia generates more than one third of country's great sportsmen/women, who are mighty athletes and also artists, but Catalonians only make up 1/20th of the Spanish army (predominately Andalusians and Castilians, as was the Yugoslavian federal army in the hands of the Serbs when Yugoslavia disintegrated).

3) Andalusia.

It is the region that dominates demographically and is a center of the popular cultural life. Andalusia had its own cultural identity erased (folklore, language,...) by the Castilians, who also manipulated and dominated other regions through their brand of Spanish influence through the media, regional cultural activities, folkloric "Sevilla-

na" dances, pilgrimages in honor of "Romeria del Rocio", etc. In Andalusia, Madrid's tactics have been to radically impose its folklore over Andalusia, which has created confrontations among the Catalonians, the Basques, and the popular might of the Andalusians. Today, Andalusia is hostage to Madrid's influence and suffers from "Stockholm syndrome" felt among people of all walks of life in addition to the main common fodder of Spanish imperialism.

4) Madrid.

It is the political/media/religious/military nucleus of power. It has well-paid strategists who dictate what the media must say: obsessive, subliminal, and irrational Spanish hostility is used as a "spontaneous" means to spread "Spanish" sentiments. Only the collapse of international ties would ruin the Spanish centralist state because they were lucky enough to have stayed out of both World Wars. While all this is considered "domestic affairs," in Madrid, they know how and when to stir up opposition among differing social classes, nationalities, and ideologies in order to keep the Spanish State under control by either imposing a dictatorship or declaring war against the opposition. Now that Spain is a member of the EU and NATO, it maintains highly visible political and economic advisors who have to pay close attention to the mass media, carefully censoring and manipulating, because they can't use the army to massacre as they had customarily done previously over the past centuries.

As long as Catalonia is the financial support power center, "Spain" will survive. Nevertheless, to keep Catalonia under control, Madrid needs to hold onto Euskadi and to fuse a real Andalusian nationalism. If Andalusia flourishes on its own, it is possible that a popular anti-Spanish sentiment will surmount there, thus giving Spain a hard knockout punch. Ω

TORRENT DE PAREIS

OLI SOBRE TELA / ÓLEO SOBRE TELA / OIL ON CANVAS

89 x 130 CM.

En lluita perdurable contra el Caciquisme Ilenc

Miquel, Mateu i Mayol. Tres noms en M per a la història. Tres persones distintes i un sol llibre d'assaig, editat enguany a Mallorca amb el títol tan suggeridor de "Cultura i Antifranquisme". Miquel n'és l'autor. Mateu, presentador. Mayol, un referent possible.

Les sales de la Casa Catalana de Mallorca s'omplen de gent desitjosa d'assistir a la presentació pública d'un altre llibre d'en Miquel López i Crespi. I van quants? És dilluns. El darrer dilluns del mes de maig de l'any 2000.

L'escriptor català dels nostres dies, considerat el més prolífic de tots els que han parit les nostres illes, hi vol fer conèixer aquesta nova criatura recent nada i la vol presentar en públic.

Per a l'ocasió, no se li ocorre altra cosa que triar un antic company de lluites, Mateu Morro i Marcè. Aquest l'hi presenta de manera molt senzilla, molt profunda i molt ràpida... Són passades les 8 del capvespre, i, cap enllà les 9, l'Executiva del PSM-Entesa Nacionalista l'ha de proposar com a substitut i successor de qui s'ha exercit fins ara com a Conseller d'Agricultura i Pesca del primer govern nacionalista i progressista de les Illes Balears, Joan Mayol i Serra.

Vet ací que un llibre i un autor d'aquestes característiques pot esdevenir un dels elements clau, per a una interpretació, comprensió i enllaç correctes, de fets que han succeït temps enrra a Mallorca, amb fets que hi estan succeint ara mateix.

I és que, llegint amb deteniment "Cultura i Antifranquisme", hom s'adona, entre d'altres assumptes, que les aferrissades lluites d'interessos i de concepcions establertes, la desaparició de components democràtics en les

revolucions, les lluites culturals i ideològiques teoritzades, o el triomf del feixisme, no són més que passes, repetides una vegada i una altra, al llarg del nostre temps i al llarg del nostre espai territorial europeu.

De fet, el contingut del llibre és finament exquisit, alhora que durament molt aspre. Hom hi pot destriar que, si de qualque cosa serveixen les aules de poesia dels anys 60-70, o les expressions plàstiques del teatre i la novel·la a la Mallorca d'aquell temps, és per la seva valuosa aportació a la lluita en defensa d'una cultura antifranquista, lliure i autènticament progressista.

Hom veu que, malgrat els forts entrebancs que pateix el desenvolupament del teatre mallorquí, per exemple, s'arriba a la implantació de premis de teatre en la lluita per la normalització del català, tot lligant les germanies i el teatre mallorquí de la revol·ta, retent homenatge als estudiants assassinats per la dictadura franquista.

S'hi fa coincidir el maig del 68 amb altres esdeveniments que tenen a veure, per exemple, amb l'intent de renova-

ció de la revista Lluç. Es pretén ajudar a bastir entre tots una publicació allunyada de les forces "caciquistes" i "monopolistes", de les capelletes culturals que controlen - des d'una vessant bastant reaccionària - bona part de la nostra cultura.

S'hi esmenta i recorda la celebració del Congrés de Cultura Catalana, els anys 76 i 77, amb la provada indiferència de la quasi inexistent socialdemocràcia o del comunisme carrillista, davant les engrescadores activitats culturals que s'hi proposen, en la perspectiva d'un retrobament de la nostra pròpia identitat.

S'al·ludeix a la repressió, l'acumulació de capital i el paper dels germans Villalonga en temps de la guerra civil, enfront de Mingo Revulgo (Pere Capellà), que hi apareix com a exemple cabdal d'intel·lectual mallorquí, considerat l'autor més popular.

És un llibre farcit de presentacions de personatges tan singulars com Josep Melià, en la lluita per la llibertat; Gabriel Alomar, en la lluita per recuperar-ne les obres i el pensament; Trotski i Andreu Nin, en la influència exercida damunt dels comunistes de les illes; l'Ateneu Popular Aurora Picornell, en defensa del marxisme; Miquel Ferrà i Martorell, en la literatura antifranquista il·lenca...

S'hi fan grans elogis de la poesia de la resistència, l'anticolonialisme, l'avantguarda cultural mallorquina, la literatura i la lluita per la llibertat, els escriptors mallorquins i l'antifeixisme, o el cinema franquista a sa Pobra.

S'arriba també a fer sortir fora de les fronteres il·lenques, i s'hi relacionen els antifeixistes il·lencs amb la revolució dels clavells a Portugal, o els viatges a Itàlia amb els contactes amb "Lotta Continua", "Il Manifesto" o "Potere Operaio".

Tot plegat esdevé un volum força interessant i consistent.

Miquel López i Crespi, amb la presentació i amb el presentador del llibre "Cultura i Antifranquisme" - penúltima sense saber-ho ni anar-ho a cercar - està contribuint d'una manera molt directa i decidida, a interpretar, comprendre i enllaçar situacions pretèrites amb fets de rabiosa actualitat.

De la mateixa manera que "Cultura i Antifranquisme" contraposa contínuament llibertat a feixisme, democràcia a caciquisme, progrés a reacció, així també la dimissió irrevocable del conseller d'Agricultura i Pesca del Govern de les Illes Balears - del primer govern nacionalista i progressista - poden i han de servir de gests revulsius que deixondeixin i facin espavilar determinats estaments de la vida ciutadana - un govern, un parlament, unes institucions públiques, uns partits polítics, una xarxa de la societat civil -, en la defensa aferrissada de comportaments més democràtics, més cívics

i més abocats de ple a la protecció de la nostra terra.

Com ho era necessari ahir, també avui cal contribuir, des de tots els angles possibles, a neutralitzar, de manera pràctica i efectiva, el tufet tediós gens tebi d'ideologies, mentalitats, actituds i forces reaccionàries de tarannà visceralment caciquil que continuen perdurant a hores d'ara, tant a l'interior dels nostres governs i de les nostres institucions públiques, com dins el conjunt de la nostra societat il·lenca benestant.

Com es feia ahir, també avui tenim fets que evidencien la pretensió de voler imposar-se als altres per vies, a primer cop d'ull gens democràtiques, que cerquen arribar al manteniment i la supervivència de situacions privilegiades per a un grapat d'individus, pocs i molt forts cacics, que s'estan oposant de mala manera a les transformacions profundes que la nostra societat requereix i necessita.

L'Europa del segle XXI, que s'ha d'anar bastint des del nacionalisme democràtic de pobles com el nostre, lluny de semblar-se altre cop a un camp de batalla d'enfrontaments estèrils que caracteritzen bona part del segle XX, ha d'esdevenir l'Europa dels pobles i les nacions que han après a conviure en pau i democràcia: que hi col·laboren activament, que respecten persones i mentalitats, que comparteixen il·lusions i esperances, que assumeixen "mestissatges", que enforteixen identitats, que protegeixen territoris, que obren portes a la visió i l'aportació femenina dins la història, que atenen amb preferència els elements més febles que s'hi belluguen, que hi fan senyora la tolerància i hi fan senyor el més gran de tots els respectes, cap als altres i l'entorn.

L'Europa del segle XXI, que s'ha d'anar bastint des d'una perspectiva nacionalista democràtica de pobles com el nostre, no pot tenir ja res a veure amb aquell mosaic de llogarets domesticats per la por al cacic de torn i a la seva superba i sempiterna prepotència.

S'ha d'haver acabat aquesta història. Ja no és hora de senyors altius que manen i paguen, enfront de pagesos humils que acoten el cap parant-li la mà amb els ulls baixos. Ja no és hora de cacics que compren vides, enfront de qui la hi dona sense mida. Ja no és hora de fer silenci ni romandre mans plegades, en l'atur passiu de qui somnia encara una altra casta de món, de país, d'estil de vida. Ω

"Cultura i Antifranquisme" ho diu ben clar: ¡La lluita continua!
Ciutat, 31 de maig de 2000.

Cecili Buele i Ramis
Diputat del PSM-Entesa Nacionalista al Parlament de les Illes Balears

Familiaritat

La decepció familiar és una de les grans mancances d'aquesta desigual evolució tecnològica. Si bé, en moltes circumstàncies ha estat fàcil apellar el progrés i el canvi dins l'estructura social bàsica que és la família, l'actual dinàmica no permet trobar-hi fàcils solucions. En la majoria dels casos, solucions urgents que no poden esperar una resposta decidida del cos social.

Baixar a la quotidianitat de l'esbarjo i la diversió, en la societat del lleure, en un ambient de familiaritat, s'ha dissolt per complet en l'àmbit escolar, esportiu i musical per part de la majoria de mestres i pares. Les activitats del jove no es desenvolupen en un ambient de familiaritat, i tot al contrari s'aïllen a les persones en sòrdids móns de pena i tristor.

La familiaritat és una aproximació pausada i tranquil·la a tota persona propera. Una mostra de confiança i d'interès, gratuït i sincer. En molt sentits, es podria predicar de la familiaritat com una rèplica de l'ànsia cristiana de fraternitat. I podria ésser estrictament així, constituïda com està per les més elementals dosis d'humanitat.

Si per molts esdevé una crisi la palesa 'violència gratuïta' indignament atribuïda al conjunt dels joves, o l'exagerada extensió dels 'maltractaments domèstics' en el si de les parelles; per molts suposa la confirmació d'un desencís sense motiu. Lluny de la familiaritat, el conreu de la prosperitat de les persones és abastament difícil.

Sense proximitat ni preocupació no hi pot haver una bona i digne relació entre les persones.

Curiosament, succeeix tot el contrari. Hom no es suporta mutuament amb facilitat, en àmbits de convivència pública com la facultat, l'empresa o l'andana. La sistemàtica regulació normativa, dels àmbits cívics i pròxims, desnaturalitzen constantment el relleu plenament vàlid d'una sola família humana. I, com alguna vegada s'ha preconitzat, les úniques lleis vàlides i correctes són les no escrites. Les úniques lleis que informen del contingut essencial del comportament humà. Sens dubte, sense ésser una llei, la familiaritat és una d'elles. Quina de millor n'hi podria haver? Per sort, cap polític ni diputat la recollirà per fer-ne un discurs. Però, nosaltres si sabem què explica i com ens obliga.

Resulta necessari introduir l'àmbit públic si sembla la familiaritat només atribuïble a l'àmbit privat, en la cèl·lula familiar, perquè no es destriable una cosa de l'altre. En la separació d'ambdues realitats es comet una amputació degutable. Però si les coses han estat com fins ara és més per motius lògics i legals aliens a la proliferació d'un altre ordre de conceptes de l'entorn de la familiaritat.

A l'ombra del que resulta lògic i legal, s'esmuny la indignència i la maledicció. Són dos termes que coarten anhels profunds de la societat, i llastimosament prevalen alhora de plantejar el problema col·lectiu, encara que reïxen, sota grans dosis d'empeny, en la dimensió familiar.

Avui, el debat públic per afirmar i plantejar posicionaments certers ja no és ni escandalós. És terriblement depauperat en tots els sentits. I si és així poques coses s'hi poden afegir o sostraure, del que ja funciona com 'lògic o legal'. Del que es aplicable a joves i adults, ho és a la pàtria i a la llengua. El magma de la proximitat ho és plasma en familiaritat cremant o serà del profit del comerç i l'engany. Caldria estar-hi atents! Ω

Llorenç Prats-Sagarra
és editor-adjunt de 'Catalunya Campus'
lloprats@teleline.es

Modernitzar el pancatalanisme i adaptar-lo a la realitat: Elements per a una autocrítica constructiva contra la còmoda tendència a mirar-se el melic

L'independentisme català està endormiscat i ha menester d'una forta renovació si és que ens en volem sortir. Qualques suggeriments:

- Desmarcar-nos sense paliatius de gent irresponsable i impotent que es dedica a una eixorca i contraproductiu violència de paraules o de fets en qualques manifestacions. El nostre model ha de ser essencialment cívic i noviolent, que és on rau la nostra força i allò que més por donava a Felipe González: l'exemple havia de ser en Xirinacs, Green Peace, Gandhi i Martin Luther King. O sia, allò productiu mediàticament i en l'opinió pública general. Hem de lluitar per a guanyar i, doncs, cal plantejar-s'ho professionalment, segons les tàctiques militars clàssiques i el màrketing propagandístic, tal com fan (amb molt realisme i professionalitat) els nostres psicòpates enemics.
- Desmarcar-nos de lemes mecànics, somiatruïtes i/o rabiüts que la gent del carrer ara no comprèn. Cal fer com els nostres enemics espanyols: mà de ferro en guant de seda (nosaltres ho solem fer al revés: mà d'ensaïmada en guant de llauna). Cal defugir de parlar en termes, consignes, clixés intel·lectualoides o radicaloides (que semblen mantres) allunyats de la lògica del carrer.
- Ens trobem sota una dictadura mediàtica moderna, subliminal i feixistoides, després d'una guerra mediàtica (1993-96) que el PP guanyà al PSOE i als "nacionalistes". Calen mèdia catalanistes fermes, formadors, desmascaradors de llur verí, i agitativus front als energumens escurçons de l'ultraespanyolisme (Anson, Las Provincias, tertulians, COPE...). Els actuals mèdia catalans són poc eficaços i prou afigats.
- Cal que els nostres patriotes ingressin als Mossos d'Esquadra, l'únic cos militar català legal. Cal tenir igualment clar el total rebuig del terrorisme o la violència avantgardista: sols podem considerar legítim un cos armat si té un suport democràtic legal a les urnes (com l'IRA creada al 1920 com a Exèrcit irlandès pel Parlament irlandès, amb majoria absoluta de parlamentaris independentistes triats per la majoria dels irlandesos).
- Ser realistes: no ens trobem pas a prop de la independència ni de l'autode-

terminació, cal crear un conglomerat social independentista (un bloc social històric per la independència nacional) i resistir els atacs furiosos de l'espanyolisme. L'extremisme anticatalà i espanyolista del P.P. i les seves ferèstegues campanyes han arrossegat un PSOE en decadència cap al mateix àrea d'ultraespanyolisme. Quan el P.P. fracassi, allò més previsible és que l'hereu ja no en serà pas el PSOE, sinó els nacionalismes perifèrics (model BNGalego), cal treballar en aquesta perspectiva. Llavors serà la nostra hora.

- Prou d'extremismes fora d'època. Si ser d'esquerra dura potser tenia qualque sentit en l'època de la Guerra Freda, ara no en té cap ni duu enllac. Els esquerrans catalans encara no s'han adonat que la Guerra Freda caducà fa 10 anys i han desaprofitat l'etapa Clinton, sens dubte el president nord-americà més progre des d'en Wilson (1918). Cal anar al centre sociològic, per a ser escoltats. Cal pensar globalment i actuar localment, segons criteris geoestratègics seriosos (sentit d'Estat, política "científica" no pas amateur).
- Prou d'autoproclamacions triomfalistes ni sectarismes ni capelletes. Cal cercar col·laboració diària des de les petites coses, confluència i entesa entre patriotes.
- Cal bandejar personalismes i, en canvi, honorar els nostres màrtirs com a exemple: Moragues, Carrasco i Formiguera...
- Ens cal guanyar-nos burgesia i proletariat, car avui dia el catalanisme sols té força real entre treballadors de coll blanc i petita i mitjana burgesia. Cal un treball sindical seriós. Un moviment nacional d'alliberament és, per definició, interclassista. Els somiatruïtes "proletaris" (PUA, Maulets...) ni saben què és un moviment d'alliberament nacional, sols saben fer l'haca i l'indi i fer perdre el temps i les oportunitats històriques al jovent català. Geoestratègicament equivalen a voler fer la volta al món damunt un ruc coix, per això són una assegurança permanent per a cremar el jovent català, gernació rere gernació, en un lamentable i cec holocaust nacional, tal com veiem durant els darrers 25 anys.
- El caràcter dels vells catalans es troba

avui en dia molt afeblit i és realment decadent i psicològicament desestructurat per tants segles de pressió racista anticatalana. Cal guanyar-se la immigració, disputar-la a l'espanyolisme, fins i tot fent ús del castellà (tal com han fet sempre els bascos, amb bons resultats). Ells tenen alt llur orgull nacional perquè no han estat esclafats com nosaltres i això ens interessa sens dubte: gent no acomplexada. Cal ser didàctics i saber explicar-nos planerament, amb dignitat i naturalitat.

- Plantejar-nos amb realisme i no pas sols amb pors i a la defensiva el tema de la massiva immigració del Tercer Món, cosa inevitable altrament. Catalunya manca totalment de poder polític per a evitar aquesta invasió, la qual depèn dels interessos econòmics de la patronal, així que no té sentit i és un impotent infantilisme de dedicar-nos a plànyer-nos-en i a bramar contra la dura realitat (la inevitable immigració), sinó que cal:
  - a) Denunciar que és la patronal la que decideix, no pas la gent, que serem els qui en patirem les conseqüències negatives (baixada de salaris i drets laborals, bosses de marginació, narcotràfic, descatalanització...).
  - b) Denunciar que aquesta riuada humana és l'efecte de la misèria d'aquests països, en mans de corruptes oligarquies i dictadures mantingudes amb el vist-i-plau dels governs i oligarquies occidentals (bàsicament multinacionals, gran Banca i complex militar-armamentista).
  - c) Els immigrants no són els culpables. Per tant, encara que part dèbil, cal tractar-los amb esme i cercar-hi gent amb tremp de líder per a integrar-la al moviment d'alliberament nacional català, que facin de pont per a la integració nacional d'aquesta riuada humana, molt menys decadent psicològicament que no pas els catalans vells. Cal invertir en aquesta gent: té més futur que els vells catalans, massa acomplexats i acovardits.
- Cal treballar en organismes populars catalans: penyes de futbol, castellers, esbarts, falles, xeremiers, dolçainers, glossadors, moros i cristians, parròquies, muntanyistes, corals, grups d'havaneres, etc. Ω

Una monada

Ooooooooooh si en feia, de goig, aquella guarda de camions ferrades, les portadores de coets i les aviones que ballaven boleros allà dalt, fent companyia a sant Pere! Una monada. Tot plegat era tan polit que, si fossin més menuts, posaria aqueixos juguerois sobre el canterano per fer planta. Els van treure a pasturar l'altre dia per Barcelona, en un passi de models prop de Montjuïc; i em podeu ben creure si us dic que aixecaren passions: fins i tot van haver de posar dues muralles de policies perquè la gent no s'hi acabassàs. Pareixien les rebaixes del Corte Inglés, allò: una bogeria!

Però, fotre!, les joguetes s'ho valien. La primera andròmina nomia Queipo de Llano: era talment una ouera i feia un renouer de mil dimonis boiets, i en el cul s'hi llegia una inscripció que deia "Santiago y cierra España". Al terrat duia dues metralletes que suscitaren xisclets d'emoció entre la caterva de rosses peperes que hi havia allà, agafades totes del bracet de robustos policies i guàrdies civils de paisà -hi vam veure na Carraixeta de Felanitx!

Hi havia una altra baluerna que nomia Millán Astray, i damunt hi havia encamellat un senyor amb casc de motorista que anava bramulant "Somos humanitarios!, viva el decreto de humanidades!". La carrossa ensenyava un canó amb una inscripció que deia: "Mata polacos y ríe".

Al darrere venia una altra carretoina que nomia 18 de Julio -que és el dia que havien de fer el passi de models, però es veu que l'han avençat per no passar una calorada-, i em sembla que estava com dedicada a Fraga Iribarne, perquè duia un domàs amb l'enseña nacional i unes lletres daurades que deien "Soy la novia de la muerte".

La nota tràgica la posà el cuset d'una pacífica padrina, que, espaordit pel barrabum, arrencà a córrer i acabà fet una coca sota la rodota del Queipo de Llano. Un policia nacional s'apressà a consolar la pobra dona: "No se preocupe, abuela, sólo era un perro catalán". Ω

JAUME TALLAFERRO

Joan Cabot

El Boix Noi neonazi homenatjat (Sergio Soto) no era ni soci del Barça

Per a Joaquim Maria Puyal era només "un jove aficionat blaugrana". Segons Pere Escobar, únicament es tractava de "un dels socis impulsors de la Grada Jove blaugrana". Però per als qui el coneixien, o l'havien patit, Sergio Soto era un dels membres dels Boixos Nois més violents i perillosos. El seu extens currículum d'agressions i d'estades a comissaria i en centres penitenciaris ha anat acompanyat sempre per les tasques d'organització del sector neonazi espanyolista dels Boixos Nois i les negociacions amb la directiva. Gràcies a un d'aquests pactes i d'algunes coaccions a directius, el mateix Sergi Soto entrava de franc al Camp Nou. I és que, en contra del que han afirmat des de la directiva culé, Soto no tenia ni carnet de soci del Barça. Ni falta que li feia ja que can Barça regala 300 entrades als Boixos i en deixar passar prop d'un centenar més cada partit sense entrada.

Tot i que la directiva blaugrana era ben conscient del seu llarguíssim historial de pallisses i amenaces, el minut de silenci en homenatge per la mort de Sergio Soto la va aprovar el mateix Joan Gaspart. De fet, Gaspart és directament i indirectament dona cobertura als Boixos nois. De cara als mitjans de comunicació, Gaspart sempre els ha defensat. A les vigílies del Madrid-Barça, Gaspart va arribar a dir que tenia el carnet número 1 de l'organització "hooligan" i que no eren res més "que uns joves fans del Barça". Però per a la feina bruta, el vicepresident del Barça compta amb un intermediari, el seu home de confiança al Camp Nou, MANUEL SANTOS.

SANTOS és responsable de seguretat de la Grada Jove per designació directa de Gaspart i

ha estat l'enllaç entre la directiva i els Boixos durant els darrers sis anys. Ell mateix va ser que va pactar amb els "hooligans" el tracte de favor que la directiva els dispensa. Aquest tracte es concreta a facilitar 300 entrades per als boixos, deixar-ne passar un centenar més a cada partit i proporcionar-los preus "especials" en els desplaçaments de l'equip. SANTOS és qui supervisa l'entrada dels Boixos al camp, i en cada partit se'l pot veure comptant el centenar de suporters radicals que deixa entrar gratuïtament amb el vistiplau d'algun dirigent ultra. Les 300 entrades que el club regala als boixos, les van a recollir abans de cada partit al negoci particular de SANTOS, el pàrquing Chile, situat al carrer Viladomat cantonada Calàbria.

Aquestes entrades suposen per als Boixos una font de finançament excel·lent, ja que acostumen a revendre-les.

Els preus que ofereix la directiva barcelonista als Boixos per als desplaçaments de l'equip no tenen res a veure amb els que presenta a la resta de penyes barcelonistes. Mentre per a un Madrid-Barça, a les penyes els demana 7500 pessetes (desplaçament i entrades), els Boixos que van assistir al darrer derby al Bernabeu només van haver de pagar 2000 pessetes, també incloent-hi bitllet d'autobús i entrada. Aquest preu de regal (cal recordar que l'entrada ja costava 4000 pessetes), l'haurien pactat el mateix Sergio Soto, un altre històric boix noi, Josep Lluís Sureda i MANUEL SANTOS.

MANUEL SANTOS va ser agent de la Policia Nacional, on conserva contactes de relleu. Just després, Joan Gaspart el va contractar perquè s'integrés al

cos de seguretat privada de la cadena d'hotels HUSA, que presideix el vicepresident culé. Ben aviat, SANTOS es va guanyar la confiança de Gaspart, el qual va nomenar cap de seguretat de la cadena. Actualment, SANTOS ja ha abandonat HUSA, però combina el seu càrrec al Camp Nou amb un negociet particular, el pàrquing privat Chile. Segons diversos exboixos nois, és justament en aquest aparcament on es duen a terme les negociacions entre el F.C.Barcelona i els Boixos. No en va, aquí és on va tenir lloc el primer contacte directe que els Boixos van tenir amb SANTOS ara ja fa sis anys. Aleshores, un grup d'històrics violents dels Boixos (que encapçalaven Sureda, "Jaro" i Soto) haurien amenaçat SANTOS perquè continués permetent l'accés gratuït dels radicals que ells li demanessin. De llavors ençà, però, les relacions entre SANTOS i els Boixos han canviat molt, i és el propi encarregat del Barça qui els facilita l'accés, els desplaçaments i evitar enfrontaments amb la policia.

L'episodi de les pallisses que els Boixos Nois van propinar als membres de la penya barcelonista pacífica Sang Culé Cor Català, que no van respectar el minut de silenci per Soto també té com a responsable MANUEL SANTOS. I és que va ser el mateix SANTOS qui va permetre que els Boixos es desplaçessin sense cap dificultat des de la seva ubicació habitual al gol sud a la graderia que ocupa normalment Sang Culé. L'atonyinament, que es va produir en ple partit Barça-Atlético de Madrid, va ser contemplat passivament tant pels cossos de seguretat privada del Barça com pel destacament de la Policia Nacional que hi va

sempre. Justament, l'encarregat de coordinar aquests membres de seguretat era MANUEL SANTOS, al qual havien avisat els membres de la Penya Almagàvers que van veure com els Boixos s'organitzaven per iniciar la batuta.

El minut de silenci al Camp Nou no va ser l'únic que homenatjà la mort en estranyes circumstàncies del jove neonazi anticatalanista. L'altre homenatge silenciós el van fer durant un partit de futbol que els presos de Quatre Camins disputaven el mateix diumenge. L'impulsor d'aquest recordatori no va ser altre que un altre membre boix, "Jaro", empresonat per l'assassinat del membre de Brigades Blanquiazules, Fernando Rouquet.

L'historial de detencions de Sergio Soto neix el 1990, quan va prendre part en la primera pallissa que se li coneix, en aquella ocasió contra un aficionat del RCD Espanyol. Aleshores es va passar uns mesos al centre penitenciari per menors de Trinitat Vella. Tres anys més tard Soto tornava a passar per la comissaria arran de les seves declaracions en un reportatge televisiu emès per "Informe Semanal", en el qual assegurava que "atonyinar un transvertit no havia de ser considerat delictiu sinó un orgull per a un espanyol". En aquella ocasió, la manca de legislació que penalitzava l'apologia de l'odi racial i la xenofòbia van impedir que anés a la presó.

La tercera detenció de Soto per agressions -n'havia patit d'altres per petits robatoris i tinència i venda de drogues sintètiques- es va produir el 1994, quan acabava d'apallissar uns cambres que s'havien interposat en un atonyinament a uns magribins.

Aleshores, Soto va tornar a passar sis mesos empresonat. Aquestes detencions, però, podrien haver estat moltes més si les desenes de "Ceceres" (com ells els anomenen) d'immigrants, transvestits i rojos o anarquistes no haguessin quedat impunes. Una bona trajectòria, ara avalada per can Barça.

Després demanen netedat en l'esport...

La Grada Jove es descompon per moments. La causa no és altra que les constants amenaces i pallisses habituals que els Boixos Nois reparteixen a les altres penyes blaugranes juvenils que va crear fa dues temporades la Grada Jove. El projecte d'unificar tots els suporters joves en una mateixa zona del Camp Nou, a l'estil dels equips italians, havia estat avalat per la junta barcelonista, la mateixa que ara el deixa morir. El primer a desaparèixer ha estat la web que els joves barcelonistes pacífics s'havien encarregat de fer sobre la Grada Jove per encàrrec de la directiva.

Per ara ja s'ha confirmat la dissolució de la penya Sang Culé, els quals estan cansats de les amenaces que sobre ells fan pesar els boixos, i per les atonyinades que han patit integrants de la Grada Jove, i ha trencat les relacions amb SANTOS unilateralment. Cal recordar que durant la campanya electoral per a la presidència del club, la directiva de Núñez va pressionar les tres penyes li feien cas, es va dedicar a esbrancar-se els presidents. Ara, però, la Grada Jove quedarà totalment en mans dels Boixos. Ω

**Francesc Rodríguez,
SETMANARI "EL
TRIANGLE"**

triangle@mail.intercom.es

Contra España

Hace ya un buen montón de años, yo pensaba que España era un país; después pasé a creer que España, en realidad, era un Estado compuesto por numerosas naciones; poco después, ya creía que eso de España era una broma de mal gusto; y ahora he acabado por pensar que España es una auténtica organización terrorista: la organización terrorista E.S.P.A.Ñ.A.; y sus defensores, los cerrados, excluyentes y xenofobos "españolarrros". ¿Y cómo he llegado a esta conclusión?, pues muy fácil, únicamente hay que echar un vistazo a la Historia para comprobar que España nunca ha

aportado nada bueno a la Humanidad. Allí por donde ha pasado España (y sus fanáticos activistas, los españolarrros), sólo ha quedado muerte y destrucción: más de 100 millones de indios americanos asesinados en nombre de la "hispanidad", centenares de miles de andaluces, vascos, catalanes, holandeses,..., muertos a manos de esos tiranos españolarrros; y numerosas lenguas y culturas (la andaluza, la vasca, la catalana, la gallega, la aragonesa, la asturiana, la canaria, las ameríndias,...) desaparecidas o en peligro de desaparición por culpa de la imposición lingüística del castellano

(una imposición que, por cierto, también padecemos en esta facultad porque, por si los españolarrros todavía no lo saben, Andalucía no es Castilla).

Ya estoy harto de todas esas tonterías de los Reyes Católicos y demás terroristas elevados a la categoría de héroes "nazi-onaes" españoles (por cierto, por si los españolarrros todavía no lo saben, les diré que el nombre del rey católico no era Fernando, sino Ferran, y que no tenía ni pajotera idea de castellano, ya que su lengua materna era la catalana), quiero que me dejen tranquilo para poder vivir en libertad bajo la bandera que me da la gana (y que no será la española, por supuesto) sin que por ello se me amenace con enviarme a esos

matones de uniforme que trabajan para el ministro del interior extranjero ese, el Eduardito Serra; ¡los demócratas no cederemos al chantaje de los violentos españolarrros!

Por suerte, a eso de España cada vez le queda menos tiempo. Si echamos nuestra vista atrás, podremos ver como, desde el siglo XVI en que los españoles fueron derrotados a manos de los valientes holandeses, España no ha hecho otra cosa que perder territorios uno tras otro: Holanda (1579), Flandes (1598), Portugal (1640),... Sidi Ifni (1969), Sáhara (1975); en total, 29 regiones y países liberados de la opresión española. Es de suponer, pues, que la cosa seguirá por este mismo buen camino, y que muy pronto podremos

celebrar con gozo las independencias de Catalunya, Euskal Herria, Galiza,... y, como no, también la de Andalucía; antes, sin embargo, celebraremos con cava la futura eliminación de la selección española de fútbol en la Eurocopa a disputar este mismo verano. BE-AT-S-PA-IN!!

¿Quién soy?, pues Simón Bolívar en Sudamérica, José Martí en Cuba, Ab-del-Krim en el Rif, Blas Infante en Andalucía, Francesc Macià en Catalunya,... y en cualquier caso un demócrata al que le da vergüenza tener un DNI español. Ω

**Un andalú orgulloso de su tierra
Granada**

El català a la Catalunya Nord: 300 anys de prohibicions

Les comarques del Rosselló, el Conflent, el Vallespir, l'Alta Cerdanya i el Capcir constitueixen actualment la part catalana del "departament francès dels Pirineus Orientals. Feren part de l'efímer Regne de Mallorca i foren anexionades a l'imperi francès després de la derrota en la Guerra dels Segadors (sublevació del Principat de Catalunya per assolir la independència total davant els constants abusos castellans) i el nefand Tractat dels Pirineus entre França i Castella. Aquelles terres, conegudes com el bressol de Catalunya, patiren ben aviat un intens procés de fransització que fou, de primer, administratiu, jurídic i cultural. La llengua francesa passà a ser obligatòria l'any 1682 i el català va ser prohibit en els actes oficials l'any 1700. Dita prohibició, emesa com a Edicte del Rei (Lluís XIV) amb data del 2 d'abril, conté, traduït al català, els següents judicis i raonaments:

"Des de fa més de quaranta anys Nos poseim en plena Sobirania els comtats i Vagueries del Rosselló i del Conflent, que ens han estat cedides amb una part del Comtat de Cerdanya, pel tractat de Pau dels Pirineus. Les Procuradories de les Justícies Subalternes del dit País, les deliberacions dels Magistrats de les ciutats, les Actes dels Notaris i altres Actes públics, han continuat essent estesos en Llengua Catalana, per un costum que només l'hàbit ha autoritzat: Però com sia que aquest costum repugna i és d'alguna manera contrari a Nostra Autoritat, a l'honor de la Nació Francesa i fins i tot a la inclinació dels Habitants del País, els quals en totes les ocasions no demostren pas menys zel i afeció per al nostre servei que els nostres Súdits antics: Ells reben, del que hem dit adés, molt de perjudici, en tant que per fer instruir llurs infants en l'esmentada Llengua Catalana, i restituir-los la capacitat d'exercir els Càrrecs de Judicatura i de Magistratura; es veuen obligats d'enviar-los a estudiar a les ciutats del domini d'Espanya, la qual cosa és causa de grans despeses. Nos hem jutjat que per remeiar aquests inconvenients, era necessari ordenar que en el futur tots les Procuradories i els Actes públics que es facin en l'esmentat País, seran estesos en Llengua francesa (...) VOLEM i ens plau, que d'ara endavant i

a partir del pròxim primer de Maig, totes les Procuradories que es facin dins les Seus i Jurisdiccions del dit País del Rosselló, Conflent i la Cerdanya; Com també les Deliberacions dels Magistrats de les Ciutats i Comunitats, les Actes dels Notaris i generalment tots els altres Actes públics que es passin en aquest País, seran posats i estesos en Llengua Francesa, sota pena de nul·litat.

INSTAM a tots els Advocats, Procuradors, Secretaris, Notaris i d'altres, que no facin servir en aquest efecte la Llengua catalana, i als Jutges i Magistrats a no tolerar-la, ni a pronunciar llurs Judicis o Deliberacions més que en la Llengua Francesa".

Notem com la subtilitat jacobino-borbònica fa passar sibil·linament per "no pròpia" la llengua natural dels catalans del nord, tot tergiversant el fet que davant la imposició del francès en tots els graus de l'ensenyament, aquests, que llavors desconeixien totalment l'idioma de Molière, es veien obligats (els qui tenien possibilitats econòmiques) a enviar llurs fills a estudiar a escoles i universitats d'enllà els Pirineus. Això fou així fins a la derrota catalana -una altra!- en la Guerra de Successió i el decret de Nova Planta, en què l'ensenyament, al sud del Pirineu, passà a impartir-se en castellà. Va ser aleshores quan tots els nord-catalans alfabetitzats passaren a adquirir un domini parlat i escrit del francès. La llengua catalana havia estat vençuda en tots els fronts llevat, temporalment, de Menorca.

Heus ací com la tasca etnocida iniciada per Lluís XIV i continuada amb zel fanàtic pels jacobins republicans, ha portat el català, després de més de 300 anys de repressió lingüística despietada, a una fase terminal de desaparició imminent en les terres nord-catalanes. Avui dia, la llengua de relació habitual en aquelles comarques (especialment a les ciutats i principals nuclis urbans) és, amb molta diferència, el francès, mentre que el català ha esdevingut -i aquesta tendència s'ha accentuat considerablement en el tombant de segle- un mer objecte decoratiu, usat bàsicament per la gent d'edat i pels iniciats en la consciència lingüístico-cultural del país. Ω

Andreu Salom i Mir

Unes proves del tot innecessàries

Acab de rebre una convocatòria per participar en unes proves de "nivellament" de llengua catalana (és a dir, d'avaluació de coneixements de català), prèvies a l'acceptació de candidats i candidates per participar en les oposicions que s'han convocat per a final d'aquest curs a les illes Balears i Pitiüses. Des que tenim competències en matèria educativa, a les nostres illes, com és lògic, s'exigeix el coneixement de la llengua catalana per poder accedir als diferents cossos de professorat. Ja era prou escandalós que, pràcticament fins ara, qualsevol professor pogués accedir a l'ensenyament aquí sense conèixer la llengua de la majoria dels seus alumnes. Encara avui, d'altra banda, hi ha professors que tenen un coneixement dubtós de català i que no han trobat cap impediment per poder continuar fent la seua (dubtosa) feina en unes condicions tan precàries i inacceptables.

Les competències en matèria educativa varen ser traspasades a la comunitat autònoma amb un finançament molt precari. Algun sindicat va valorar que s'haurien d'haver dotat amb un parell de milers de milions de pessetes més per poder-les traspasar en unes condicions mínimament acceptables. Aleshores, emperò, manava el

mateix partit a Madrid i a les Illes, i, en conseqüència, l'esperit autonomista dels governants regionals estava, aproximadament, sota mínims. No varen deixar d'acotar el cap davant els amos, doncs, i acceptaren un traspàs de competències talment en precari.

A hores d'ara, això implica que s'ha d'estalviar, perquè les dotacions en Educació són escasses. No es poden fer els grups d'acollida que caldria per a alumnat no catalanoparlant; no es pot tirar endavant una política autènticament normalitzadora des d'un punt de vista lingüístic als centres d'ensenyament. Fins i tot podem apuntar que, moltes vegades, les plantilles dels centres educatius queden realment sota mínims per falta de pressupost.

Sorpren, per tant, que en aquestes condicions, la conselleria es permeti el més mínim luxe. Ara mateix, amb les proves de nivellament, es despenen esforços i, en menor mesura, diners, que serien -els uns i els altres- perfectament estalviables. L'objectiu de les proves de nivellament és el d'assegurar que tot el professorat que concorri a les oposicions estarà en condicions de treballar després en llengua catalana. Quina millor manera d'assegurar-se'n que exigint que les diferents proves de l'oposició es facin

en català? Així, el tribunal, directament, podria comprovar el nivell de català dels opositors -que, necessàriament, haurien d'usar la llengua tant a nivell escrit, per a les proves escrites, com a nivell oral, per a les proves que requereixen aquest registre-, alhora que comprovaria el seu grau de coneixements en la matèria de la qual s'examinassin. Es faria, doncs, la prova que ara és prèvia al concurs-oposició perfectament integrada dins el mateix concurs. Seria la manera més neta i més efectiva de comprovar tant la competència lingüística com en la competència en la matèria objecte d'examen.

Potser les autoritats educatives temen que una disposició d'aquest tipus podria alçar unes certes protestes entre el professorat que s'examina. Però, en qualsevol cas, si hi havia protestes, aquestes no estarien gens ni mica justificades, perquè la llei estableix clarament que per ensenyar a les Illes s'han de dominar les dues llengües oficials. Ateu a aquest fet, quin impediment hi hauria perquè es decretàs que les proves s'han de fer en català? L'altra llengua ja és ben clar que, per mer imperatiu legal, la domina tot-hom... Ω

BERNAT JOAN I MARÍ

Per una "carta de llengua catalana"

Tenir el país tan fragmentat com el tenim nosaltres no constitueix precisament una ajuda per a la normalització de la pròpia llengua. Crec que els Països Catalans deuen ser la comunitat humana més fragmentada d'aquesta part del món, si hi descomptam el Kurdistan, ja a l'Àsia, dividit encara una mica més que nosaltres. El territori de llengua catalana ocupa part de tres estats diferents d'Europa (Espanya, França i Itàlia) i un microestat sencer al Pirineu (Andorra). I, encara, dins l'Estat espanyol, fa part de quatre comunitats autònomes diferents (Catalunya i les Illes Balears i Pitiüses, monocatalanes; el País Valencià, majoritàriament de parla catalana; i l'Aragó, on el català es parla a la Franja de Ponent). Per al conjunt de la comunitat lingüística catalana, idò, hi ha exactament set legislacions diferents pel que fa a l'organització de l'oficialitat de la llengua.

A la Catalunya Nord -Estat francès-, d'acord amb el jacobinisme imperant a l'estat veí, l'única llengua oficial és el francès. La presència del català en àmbits com la producció cultural o l'ensenyament depèn en exclusiva de les iniciatives preses per persones particulars, en definitiva parteixen de la societat civil. Les iniciatives d'aquesta societat civil, a més, se solen trobar amb l'oposi-

ció, directa o encoberta, d'un estat que ni tan sols ha signat la ridícula Carta de les Llengües Minoritàries d'Europa.

La situació del català a l'Alguer -illa autònoma de Sardenya, Estat Italià- no és gaire millor. Itàlia tampoc no reconeix l'oficialitat de cap llengua que no sigui el mateix italià, i això no afavoreix gaire el manteniment de la llengua catalana a una població que és devers com la ciutat d'Eivissa.

Dins l'Estat espanyol, trobam també situacions diferents: a l'Aragó actualment el català encara no és oficial (tot i que existeix un projecte del govern de Marcel·lí Iglésias -president de l'Aragó, natural de la Franja, catalanoparlant- d'oficialitzar, juntament amb el castellà, que ara és l'única llengua oficial, la parla aragonesa i el català). Al País Valencià, la llengua catalana -sota la denominació de "valencià"- hi és oficial, però està en una situació clarament subordinada. Això també ocorre a les Illes, tot i que la promoció social de la llengua és més destacada i les perspectives de futur, almenys a nivell institucional i formal, una mica millors. Al Principat de Catalunya existeix, en algunes comarques, una mena de simulacre de normalitat; igual que a Andorra, on aquesta normalitat també és fictícia.

Allò que ningú no pot discutir és que, a hores d'ara, un catalanoparlant no té els mateixos drets per tot el seu territori lingüístic, o té drets i deures diferents segons on hagi nascut. Així, per sort, hi ha molta gent del Principat de Catalunya que aproximadament pot viure en català; difícilment s'hi pot viure a les Illes; viure-hi al País Valencià constitueix una tasca prou més àrdua; i viure en català a la Catalunya del Nord o a l'Alguer constitueix una autèntica ficció.

Però, en el context de l'Europa unida que estam construint: quin sentit té que alguns catalanoparlants gaudeixin de menys drets lingüístics que d'altres? Per què uns poden desenvolupar la seua activitat diària en català i d'altres no?

La solució per a aquesta situació anòmala ja està inventada. Se la varen inventar els flamencs i els holandesos, en redactar una "Carta de la Llengua Neerlandesa", aprovada per Bèlgica i Holanda, que garantís que tots els parlants de neerlandès, fos quina fos la seua nacionalitat, tenguessin exactament els mateixos drets lingüístics.

Quan es promulgarà una Carta de la Llengua Catalana que garanteixi això mateix per a tots els catalanoparlants? Ω

BERNAT JOAN

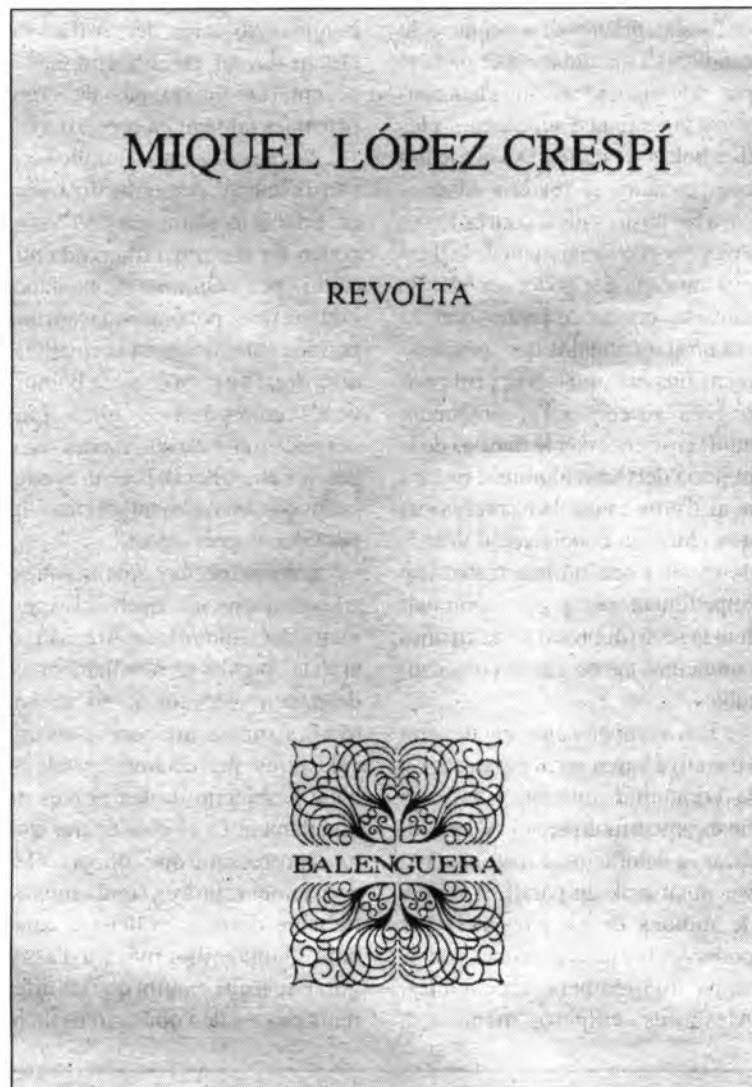
Poesia Catalana Contemporània Un prodigiós llenguatge poètic

PER GABRIEL JANER MANILA.

He tingut la fortuna de presentar públicament un poemari, quasi un catecisme, de Miquel López Crespí, l'entrançable amic, tot just editat per l'editorial Moll a la prestigiosa col·lecció: la Balanguera. *Revolta*, que aquest és el títol, és un llibre amb història. El poeta m'ha explicat els infortunis d'aquest text bellíssim: el llarg pelegrinatge per premis i certàmens del nostre petit país sense trobar mai una mà que volgués guardonar-lo. Un dia, decidí traduir-lo al castellà i presentar-lo a un premi foraster. Li posà un altre títol: *Grietas en el mármol* i obtingué el premi Ciutat de València 1994 [Vicente Gaos]. En Miquel es refereix a les travetes i a les punyalades de què sovint s'ha sentit ferit al nostre món literari, sovint província i decrepit.

A la presentació d'aquest poemari, entre amics i devots, hi assistiren una cinquantena de persones pel cap baix. Això significa un deu per cent de la gent que, segons digué un periòdic que donà xifres, assistiren al recital de la poesia mediterrània -la paraula càlida del vell mar uneix els homes i les dones d'ambdues voreres- que, recentment, se celebrà al teatre Principal de la nostra ciutat. Estic convençut que aquell deu per cent d'assistents es produí gràcies a l'entusiasme per la poesia que havia provocat el recital. Sincerament, si la poesia ha de guanyar-hi tant, crec que, costi el que costi, n'haurien de fer un cada setmana.

He dit, just en començar, que el poemari d'en Miquel podria ésser quasi un catecisme. Ho he dit perquè es tracta d'un llibre moral. Com tots els llibres -i també els articles, no en dubteu-, escrits contra algú. I, per tant, a

favor d'algú altre. Hi ha una cosa que l'allibera d'ésser un simple catecisme: la seva qualitat literària, la bellesa en què està escrit, la prodigiosa força d'un llenguatge poètic, depurat fins a les últimes conseqüències. Els versos contundents -ha senyalat Antoni Vidal Ferrando en un afinadíssim comentari-, una exemplar economia de recursos i el llenguatge transparent, de tan clar.

També Bartomeu Fiol, que hi ha posat un pròleg, senyala el radical condicionament ètic d'aquests versos i la contundència de la seva formulació. Difícilment, diu, aquest llibre pot llegir-se com a mera literatura. Però també és un homenatge als antics poetes xinesos. Probablement, el marc referencial xinès, tan allunyat de nosal-

tres en el temps i l'espai, contribueix o deriva cap a una profunda crítica social. La crítica d'un temps, el nostre, que no agrada al poeta, que no ens agrada.

És evident que la lectura de *Revolta*, com la de tots els textos literaris, ens condueix a uns referents. I els més propers, probablement deuen ser *El Llibre Roig* de Mao Zedong i els poemes de Bertolt Brecht que, fa molts d'anys, vaig sentit cantar per primer cop, traduïts a l'italià, a la cantant Milva en un espectacle que havia dirigit Giorgio Strehler.

De B. Brecht, Miquel López Crespí pren la mirada: la manera absolutament nova de mirar el món. Ens parla de la forma d'obrar per arribar a l'endemà "sense trair els resplendents principis dels avantpassats"; contra la burocràcia del títol acadèmic, s'admira de la saviesa del pagès, del pescador, de la vella que coneix la virtut de les herbes. Haurem de comprovar, ens diu, a quins interessos serveix l'obra d'art. Clama perquè la ciència es posi al servei de l'home. I ens proposa la "revolta permanent" com a forma superior d'existència.

No aniré

No aniré allà on porta
el corrent
més aviat pujaré, i pujaré,
i a la font,
acabaré bevent

I no aixafaré el cargol,
perquè sé que és innocent

Aixoplugaré els meus infants,
tant com sigui escaient

I no trairé el meu poble,
que no el vull indefens
i no perdonaré la mentida,
perquè sé que és indecent

No mai,
mai aniré allà on porta
el corrent
perquè sóc home i sóc lliure
i a més,
perquè vull ésser noble, savi,
i valent

Ferran Margarit

L'ésser humà, l'autèntic, és un
ésser lluitador i rebel, aquell
que no es conforma amb els
mites i cerca la veritat fins
les darreres conseqüències,
aquell és l'home veritable...

Royland Edicions, s.l.

En l'Assemblea dels
Espiadimonis", conte
metafòric d'en Ferran
Margarit, on les
bestioles pensen, i, com
els humans, cerquen el
bé i la felicitat,
s'expressen els dubtes
de l'ésser que lluita per
millorar el destí.
Trobareu aquesta obra a
la col·lecció
Narrativa Sorprenent
de Royland Edicions.

"Saber o creure, aquest
és el dilema"

(Margarit, el filòsof)

Fa poques setmanes, amb motiu del vintè aniversari de la mort de Jean-Paul Sartre, el diari *Le Monde* recuperava un antic text publicat el 1946 sobre el compromís de l'escriptor amb el seu temps. És necessari, diu Sartre, escriure per a la pròpia època.

Escriure per al temps que ens és propi, no vol dir reflectir-lo passivament. Es pot escriure perquè res es commogui i es pot escriure per canviar-lo. Però és aquest esforç per canviar-lo -continua- que ens instal·la profundament en el nostre temps. Ω

Marina Ferrà Hamelynck, primera sòcia adherida a l'Associació d'Escriptors en Llengua Catalana

Felicitem a Marina Ferrà Hamelynck per haver estat admesa com a sòcia adherida de l'A.E.L.C. (Associació d'Escriptors en Llengua Catalana) amb seu a Barcelona, el que tenguí el número 1 ens indica que ha estat la primera dels Països Catalans. Des d'aquí animam a altres escriptors joves que encara no hagin publicat cap llibre a que s'apunten a l'Associació, allà ja els diran el que han d'enviar segons la feina que hagin fet, articles, poesia, assaig, contes, etc. La Secció de joves Escriptors es va crear per facilitar l'accés al món editorial i literari a tots aquells que es troben desorientats alhora d'enviar la seva obra literària a qualche banda a fi de que es doni a conèixer i pugui ser llegida. Així es té accés a cursos, premis literaris, i altres avantatges, com assessorament en ajuts i beques de formació i descomptes en determinats comerços, intercanvis amb altres escriptors... Desitjam que na Marina no s'aturi de fer feina. Endavant les atxes! Ω

Redacció

L A N O S T R A C U I N A

Tumbet

Samfaina a la mallorquina.

Ingredients:

Patates, albergínia, pebrot vermell, ceba, tomàquet madur, alls, oli, sal, sucre i pebre negre.

Preparació:

Es tallen les patates a llesques, es renten i s'eixuguen. Es talla l'albergínia a trossos i s'ensucra lleugerament. Es talla a trossos el pebrot vermell i es piquen la ceba i el tomàquet.

En una paella amb força oli es fregeixen, successivament i reservant-ho quan sigui ben fregit, les patates, l'albergínia, el pebrot i els alls, esclafats amb la mà. Després, es fregeix la ceba i, quan sigui rossa, s'hi afegeix el tomàquet, fins que el sofregit lligui. Llavors, es fan sostres en una cassola amb les patates, l'albergínia, més patates i el pebrot. S'hi tiren les dents d'all i el sofregit al damunt. Es tapa i es deixa reposar una estona, abans de servir.

Xiulets fregits

Ingredients:

Xiulets (faves tendres amb la tavella), oli i sal.

Preparació:

Es trien els xiulets, traient-los la cua i els fils, si en tenen. Es trosseguen i es fregeixen en oli abundant. Quan comencen a embutllifar-se, es treuen, s'escolre l'oli que sobra, es salen i es serveixen.

Faves de gitano

Ingredients:

Faves tendres, amb la tavella; oli, pebre vermell, fulles de menta fresca i sal.

Preparació:

S'enfilen les faves en uns filferros i es couen a la brasa, banda i banda. Quan són cuites, es treu el filferro, es trien les faves i es mengen amb una salsa

feta amb l'oli, el pebre vermell i unes fulles de menta picades.

Faves i pèsols ofegats

Ingredients:

Faves i/o pèsols, llom, botifarra crua, botifarra negra, cansalada viada, ceba, un brot de menta, llorer, sal, oli, vi blanc i absenta.

Preparació:

Es fregeixen a la cassola (va molt bé una cassola de ferro colat, amb la tapa que pot contenir aigua), amb un raig d'oli i un pessic de sal, el llom, la botifarra crua i la cansalada, tallades a daus. Quan sigui ros, s'hi afegeix una ceba petita, tallada pel llarg i es deixa enrossir, també.

Quan tot és ros, es posa el foc al mínim (un fogó petit, sinó s'agafaria) i s'hi afegeixen les faves, els pèsols, el brot de menta, el llorer, la botifarra negra, tallada a daus, un raig de vi blanc, un rajolí d'absenta i un bon pessic de sal. Es tapa la cassola i s'omple la tapadora d'aigua. Es deixen ofegar el mínim imprescindible i es serveixen de seguida.

Faves envinagrades

Recepta eivissenca.

Ingredients:

Faves primerenques seques, patates, mongetes tendres, cansalada, alls, ceba, tomàquet, ametlles crues, pa torrat, llorer, menta, aigua, vinagre, oli i sal.

Preparació:

Es treu la cella de les faves i es posen a remullar tota la nit. Després es bullen i s'escorren. En una cassola amb oli i un pessic de sal, s'ofega la cansalada, una cabeça d'alls sencera, una mica de ceba picada, un tomàquet a trossos, una fulla de llorer i un brot de menta. Després, s'hi tiren les faves, les patates tallades a daus, les mongetes tendres, triades i trossegades i es cobreix d'aigua.

En un morter es piquen unes ametlles crues, unes

torradetes mullades amb vinagre i unes dents d'all. Quan la picada és feta, s'hi tiren dues cullerades de brou de la cassola i s'hi aboca tot. Se li dona una remenada i s'hi afegeix un raig d'oli cru. Quan la patata sigui cuita, es treu del foc.

Fava pelada

Una altra recepta eivissenca.

Ingredients:

Faves tendres, fideus, cansalada, sobrassada, costella de porc salada, tomàquet, ceba, alls, menta, aigua, oli i sal.

Preparació:

Es desgranen les faves. En una cassola amb oli i un pessic de sal, es fregeix la carn; quan comença a agafar color, s'hi afegeix la ceba picada i una mica d'all, també picat. Així que la ceba és rossa, una mica de tomàquet ratllat. S'espera que el sofregit sigui confitat i s'hi tiren les faves i aigua que les cobreixi. Quan l'aigua arrenqui a bullir, s'hi tira un bon grapat de fideus i unes fulles de menta. En ésser cuit, es treu del foc i es serveix.

Llenties a la cassola

Ingredients:

Llenties, costella de porc, ceba, tomàquet, nou moscada, aigua, oli i sal.

Preparació:

Es remullen les llenties durant 24 hores. Es posa aigua a bullir i es fregeix, en una cassola amb oli i un pessic de sal, la costella de porc. Quan és rossa, s'hi tira la ceba picada ben fina i es deixa enrossir. Quan la ceba tingui color, s'hi posa el tomàquet ratllat i es deixa coure, amb el foc més baix, fins que sigui fet el sofregit. Llavors s'hi posa una mica d'aigua bullint, les llenties, la sal i un polset de nou moscada. Quan les llenties són cuites, es serveix (remullades, es couen de seguida). Cal que no hi quedi aigua, quasi.

La revista de poesia S'Esclop

S'Esclop, Joan Fullana i l'OCB

Sortosament hi ha encara revistes culturals d'un nivell únic. Ens referim, evidentment, a la publicació que dirigeix Joan Fullana, *S'Esclop*. fa poc ens arribaren *La veu*, feta per la delegació d l'Obra Cultural de Calvià amb el suplement abans esmentat, la revista de poesia *S'Esclop* (el suplement número 5). Hi hem trobat excel·lents traduccions de Xavier Abraham i Albert Herranz, sonets de Vicenç Calonge, poemes reproduïts de diverses publicacions com els d'Andreu Peris, Rafel Bordoy o Miquel Dolç.

En aquest número 5 de *S'Esclop* trobam igualment alguns dels noms més importants de la poesia mallorquina contemporània. Hi destaquen les composicions poètiques de Joan Perelló,

Albert Herranz, Josep Maria Llompart de la Peña, Miquel López Crespi, Antoni Vidal Ferrando, Rafel Ginard, Damià Pons...

Des de les pàgines de la nostra publicació no ens cal més que felicitar aquesta iniciativa, la feina ben feta de Joan Fullana, el seu provat interès per la nostra poesia, la illusió que demostra en

cada nou número de *S'Esclop*. Amb iniciatives com aquesta ben

cert que tendríem una cultura ben sòlida. És una feina que mescla, amb mà d'especialista, la poesia més important ja editada a Mallorca o altres indrets de Catalunya amb poesia ja inèdita, desconeguda per a la majoria de lector. Les nostres més cordials felicitacions per Joan Fullana i la delegació de l'OCB de Calvià! Ω

Redacció

Refranys

La saviesa i la prudència

No es pot garantir que la sola lectura dels adagis que tot seguit s'esmenten, facin tornar savi d'avui per l'endemà, però si en fem una anàlisi ben profunda, de ben segur es pot millorar el grau de sapiència. Conseqüentment, la discreció, sensatesa i ponderació que ens pretenen infondre, ens poden ajudar a evitar greus entrebancs en la vida.

1. A cas nou, consell nou.
2. A l'home més savi, una sola dona el torna ximple.
3. A paraula nècia, orella sorda.
4. A paraules de neci, orelles sordes.
5. A qui nega no el pengem.
6. A reunions parlen primer els necis i els innocents; els darrers, els prudents.
7. Abans d'ensenyar, aprèn.
8. Abans de burlar-te d'algú, mira bé com ets tu.
9. Abans de dir que sí, pregunta-ho al coixí.
10. Abans de parlar, pensar.
11. Abans que coneguis, no lloïs ni vituperis.
12. Al bo buscaràs i del dolent te n'allunyaràs.
13. Al bon entenedor, amb poques paraules n'hi ha prou.
14. Allò que es veu, s'aprèn.
15. Allò que està ben après, mai es perd.

NOTA: Aquest capítol consta de 172 refranys. La resta els podreu trobar en el llibre de propera aparició "5.000 REFRANYS DE NOSTRA TERRA" d'Arola Editors, del qual en soc l'autor. Arola Editors - Polígon Francolí, parcel·la 3, 43006 Tarragona - Telèfon 977.54.76.11 E-mail: arola@tinet.fut.es. Ω

Reunió general

PER CLIMENT GARAU DE LLUCMAJOR

TEL. 971 665 336

Va ser el dia tres de març,
Ja entrant dins a l'any dos mil,
Amb un ordre molt subtil,
Acudí tot personal.
Se va emprà se gran moral,
Votant sa Constitució,
El rei va fer es pregó,
No descuidà cap detall.

Va dir en els concurrents,
En conservar s'unió,
Que portassin son valor,
En be de tota la gent.
Això és procediment,
Per sa pau poder regnar,
Tot el malvat castigar
En justícia competent.

Lo que molt me va estranyar,
Dins aquell gros grup de gent,
Que no tenguessin present,
Bisbe, frare o capellà.
Perquè pogués esplugar,
Allò que allà se diria,
Altra temps, això existia,
Gros privilegi és donà.

Se viu de realitat,
Se pot dir avui en dia,
Allò que és fantasia,
Mos passa molt aviat.

Qualsevol fet és jutjat
Pel caràcter que tengué,
Per guanyar molt de doblar,
Estengueren l'estendard.

Quan un té sa protecció,
De tota sa gent més grossa,
Allò que ell se proposa,
Tot li sortirà rodó.

A dins aquest gran sector,
Estengueren seves ales,
Aixecant grosses campanyes,
La Santa Inquisició.

No tenguen competidor,
Durant el tems de cents d'anys,
Brotaren molt nous tamanyes,
Xuclant de soca major.
Tota sa evolució,
S'inclinà al mateix feix,
Per això d'aquí mos neix,
Fer por a sa població.

No es va desenvolupar,
Sa persona creadora,
Això se va tenir en compte,
Pel ritme, no canviar.
Molt fort se va castigar,
En aquell innovador,
Es càstig per l'infractor,
Se l'havia de cremar.

En pràctica se va posar,
Sa justícia era així,
Se seguí aquest camí,
Que tres cents anys va durar.
En els reis acovardà,
Als rics i als creadors,
Ses ordres superiors,
Perdent el temps en resar.

Un camí nou va obrir,
Sa nació americana,
Que grossa avantatge dava
Al qui es volgués instruir.
Allà entrada va tenir,
Aquell intel·lectual,
Que serveix de gran puntal,
Per grans coses descobrir.

Així és fet se partí,
Creant grossa maquinari,
Se va fer gros inventari,
Per s'humanitat servir.
Se va obrir un camí,
Per molta pena llevar,
Es benestar començà,
Encara segueix així.

Se maquinaria ha estat,
Que ha donat gran solució,
Ha estat el millor factor,
Que se persona ha trobat.
Amb un botó que ha tocat,
Cent tones ha aixecades,
Ses penes alleugerades,
Diferent del temps passat.

I encara n'hi ha qui van,
Defensant ses regles velles,
Que muntaven dalt someres,
Amb so rosari passant.
Ho fa aquell ignorant,
Que va carregat de por,
I aquell qui te un tresor,
Sa hipocresia emprant.

Avui ja no hi ha presència,
Dins ses grans reunions,
Que tracten de alts valors,
Aquells senyors d'Eminència.
Sense se seva eloqüència,
Ses coses s'arreglaran,
Grossa llibertat tendran
Prescindint d'obediència.

Dia tres de març va ser
Sa Constitució juraren,
Tots els motius esposaren,
Tots varen entendre-se.

Per allà no hi va haver,
Cap bisbe ni cardenal,
Que exposés son ideal,
Per lo seu defensar-se.

A pot a poc van porgant,
Sa palla de lo blat bo,
Allò que no fa bon so,
Al costat van retirant.
Per això se va avançant,
Dins un ordre general,
Allò que es espiritual,
A ningú afecta el cor.

Lluitem tots dins es progrés,
Que mos dona un bon viure,
A tots els vells mos fa riure,
Ordres de temps enrreus.
Ja no hi ha missioners,
Que venien a fer por,
Tot això era un mal só,
Tot ho feien pels doblers. Ω

Lletra d' UC

Popular Eivissenca

I anàrem a Sant Miquel
I anàrem a Sant Miquel.
I una colla de gent bona,
xim,pum,dali,dali,drum,drum
i una colla de gent bona
sa jaia mos va dir - Entrau,
sa jaia mos va dir - entrau
jóvens, si heu de mester dona.
xim,pum,dali,dali,drum,drum
jóvens si heu de mester dona
Ses meves filles ho són
ses meves filles ho són
convenientes per un pobre,
xim,pum,dali,dali,drum,drum
convenientes per un pobre
perquè m'han sortit petites
perquè m'han sortit petites
i han de mester poca roba.
xim,pum,dali,dali,dru,drum
i han de mester poca roba
Així mateix també tenen
així mateix també tenen
alguna altra cosa bona,
xim,pum,dali,dali,drum,drum
alguna altra cosa bona
sa cosa no vo' la dic,
sa cosa no vo' la dic
però ja hi deveu pensar-hi.
xim,pum,dali,dali,drum,drum
però ja hi deveu pensar-hi
Tal volta voltros teniu
tal volta voltros teniu
es jugaroll de posar-hi.
Xim,pum,dali,dali,drum,drum
es jugaroll de pensar-hi Ω

Per la llengua:

VICENÇ DE SON RAPINYA.

*Tornà a sortir la gent
de La Ciutat de Palmària
omplint de nou els carrers
aquest cop amb força joia,
LA DIADA és diferent
No hi mancà ni un amén
per la gran diversitat
tan si eren xics o grans
van tenir el seu moment .
Ni que fos per unes hores
" SES VOLTES " varen gaudir
de color i de emoció
com mai s'havia vist
Acompanyats de Capsgròs
Sonadors van acudir ,
fent grinyolar les Ximbombes
Dimonis i Conta Contes
Acrobates i Tiellaires
també van voler anar-hi .
Acompanyats pèls Gegants
al recinte hi van entrar ,
sent rebuts , picant de mans
uns convidats excepcionals ,
estimats per nens i grans ;
Tomàtic ,Guai ,Doraemon
Nobita , Bibiana., Ruïnosa
espill pèls nostres minyons
ells son ELS SUPER COMPANYS
quin goig fan aquesta colla ! .
De MALLORCA uns
CASTELLERS
que amb SENY i amb IL-LUSIÖ,
coronaren uns castells
amb ESFORÇ i molt D'AMOR .
Per finir tan GRAN DIADA
que millor fer-ho ballant ?
o escoltant unes tonades ,
vengudes de padrins a pares
i de ells als seus infants . Ω*

L'ESTEL

BOLLETÍ DE SUBSCRIPCIÓ

Nom.....
.....
Adreça .....
..... C.P. ....
Població.....
C.I.F..... Tel.....

M'interessa una subscripció

ANUAL 4.000 PTS (24,04 euróns)

Rebut domiciliat a un banc o caixa

Banc/Caixa.....
Adreça .....
Núm. entitat.....Núm. sucursal.....
Compte núm.....

Firma

**Ompliu aquesta tarja i enviau-la al
Apartat de Correus 124
07600 s'Arenal de Mallorca**

Als quatre vents

No vull més ídol
Que el sol íxent
No vull més temples
Que els camps i el cel
Ni més cadenes
Que els quatre vents.

No vull més mestre
Que el propi seny
No vull més guia
Que la llibertat
No vull més dèria
Que el nostre estel.

Vull ésser corser indomable
Corser rebel
I dels rebels
El més rebel,
El més nerviós,
El més potent,
I més noble
I més valent.

Si voleu trobar-me
Sou convidats:
Al sol íxent
Als camps, al cel
I als quatre vents. Ω

Ferran Margarit